

WEST-VLAANDEREN WERKT

West-Vlaanderen in 1994:

ekonomisch overzicht

jaarverslag GOM-West-Vlaanderen

publikaties WES

WES

2.1995 • 37e Jaargang • Tweemaandelijkse uitgave • Verschijnt niet in juli en augustus

BELGIE, TELEGATEWAY VAN EUROPA

NETWERKEN BOUWEN IS ONS VAK!

Commerciële Dienst Brugge
Rijsselstraat 1
8200 BRUGGE-2 ST.-MICHIELS

Tel.: (050) 40.04.25
Fax: (050) 39.37.99

BELGACOM

Westvlaams
Economisch
Studiebureau vzw
Baron Ruzettelaan 33
8310 Brugge-Assebroek
Telefoon: 050/35.84.42
Telefax: 050/36.31.86
Postrekening: 000-0125243-16
BTW: 408.382.668

Abonnement 1995:
595 fr. (BTW en port
inbegrepen)
Postrekening:
000-0125243-16
WES, Baron Ruzettelaan 33,
8310 Brugge-Assebroek

Ontwerp lay-out
Johan Mahieu, Brugge
Drukkerij
Groeninghe, Kortrijk
Foto Kaft
Unidia, Gent

54 Bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen

55 Evolutie van de economische sectoren

71 Werkloosheid en grensarbeid

75 Zeehavenverkeer en luchtvaart

81 Huisvesting, ruimtelijke ordening en infrastructuur

87 GOM-West-Vlaanderen Jaarverslag 1994

111 Subsidiërende bedrijven

112 Bijlage: Evolutie van het natuurlijk akkres (geboorten en sterfte) en van het migratiesaldo, 1970-1994

114 Publikaties WES 1994

Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid
van de auteur

Beschermkomitee
Baron P. van Outryve
d'Ydewalle,
Ere-gouverneur,
Ere-voorzitter WES
De heren H. Smislaert (†),
P. Monballyu (†) en
H. De fauw (†),
Ere-voorzitters
Raad van Beheer WES
Prof. Dr. O. Vanneste,
Gouverneur,
Voorzitter WES
De heren G. Defreyne,
J. Durnez, G. Naeyaert,
F. Peuteman,
Mevrouw M.C. Van der
Stichele-De Jaegere,
de heer W. Vens
Leden van de
Bestendige Deputatie

Redaktiekomitee
De heren L. Bockstaele (†),
A. Calus, P. Claerhout
G. Declercq,
P. Delafontaine,
P. Kerckaert,
P. Meurrens, J. Pattyn,
J. Theys,
P. Van den Avenne,
N. Vanhove

Redaktiesekretaris
B. De Proost

**Redaktiesekretariaat en
publiciteitsvoorwaarden**
WES, Baron Ruzettelaan 33,
8310 Brugge-Assebroek

Verantwoordelijke uitgever
N. Vanhove,
Krakkestraat 3,
8200 St.-Adries (Brugge)

BEVOLKINGSEVOLUTIE IN WEST-VLAANDEREN

In afwachting van de publikatie van gegevens door het Rijksregister houdt de GOM-West-Vlaanderen jaarlijks een enquête bij de gemeentebesturen. Aldus worden voorlopige cijfers ver-

(+470) en Veurne (+400) kenden de sterkste groei in absolute aantallen. In de arrondissementen Diksmuide en Ieper was de aangroei het laagst (circa +40).

De bevolking in West-Vlaanderen nam in 1994 toe met ongeveer 1.950 personen. Deze aangroei is verminderd ten opzichte van het vorige jaar (+ 2.850). De arrondissementen Oostende en Veurne kenden de sterkste groei in absolute aantallen.

kregen omtrent de diverse komponenten van de bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen (zie tabel 1).

Volgens de voorlopige cijfers nam de bevolking in West-Vlaanderen toe met ongeveer 1.950 personen in 1994. Deze aangroei is minder dan hetgeen vorig jaar geregistreerd werd (+2.850). De arrondissementen Oostende

Er waren in West-Vlaanderen in 1994 12.500 geboorten en 11.600 sterften. Dit resulteerde in een natuurlijk akkres van ongeveer 900 personen. Vorig jaar bedroeg de natuurlijke aangroei nog circa 1.500 personen en in 1992 was dit nog +2.450. Het natuurlijk akkres was het hoogst in het arrondissement Kortrijk (+510). De kustar-

rondissementen hadden af te rekenen met een zwak of negatief natuurlijk akkres (Brugge: +60, Veurne: -10, Oostende: -150).

Het inwijkingsoverschot in de provincie West-Vlaanderen bedroeg ongeveer 1.030 personen in 1994 (300 minder dan vorig jaar).

De migratiesaldi waren zoals steeds de laatste jaren het hoogst in de kustarrondissementen Oostende (+620), Veurne (+420) en Brugge (+210). Het arrondissement Kortrijk (-330) en in mindere mate de arrondissementen Ieper (-80) en Roeselare (-20) hadden te kampen met uitwijkingsoverschotten.

Tabel 1
Komponenten van de bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen gedurende 1993 en 1994 (voorlopige cijfers)

Arrondissement	Geboorten		Sterften		Natuurlijk akkres		Migratiesaldi		Totale groei	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994	1993	1994	1993	1994
Brugge	3.008	2.821	2.730	2.761	278	60	448	214	726	274
Diksmuide	597	559	499	530	98	29	8	14	106	43
Ieper	1.350	1.190	1.148	1.074	202	116	-155	-77	47	39
Kortrijk	3.418	3.295	2.763	2.787	655	508	-241	-332	414	176
Oostende	1.596	1.469	1.673	1.621	-77	-152	817	621	740	469
Roeselare	1.628	1.585	1.404	1.321	224	264	0	-15	224	249
Tielt	1.081	1.007	926	889	155	118	77	184	232	302
Veurne	619	585	633	599	-14	-14	361	416	347	402
West-Vlaanderen	13.297	12.511	11.776	11.582	1.521	929	1.315	1.025	2.836	1.954

Bron: Enquête GOM - West-Vlaanderen bij de gemeentebesturen.

EVOLUTIE VAN DE EKONOMISCHE SEKTOREN

Evolutie van de bezoldigde werkgelegenheid in West-Vlaanderen

De Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid (RSZ) verstrekt jaarlijks gegevens omtrent het aantal bezoldigden op 30 juni. Bij de publikatie van de gegevens op 30 juni 1993 is gebruik gemaakt van de nieuwe NACE-indeling van de werknemers volgens bedrijfstak.

De totale bezoldigde werkgelegenheid in West-Vlaanderen bedroeg op 30 juni 1993 345.097 plaatsen (tabel 2). Dit is ongeveer evenveel als het jaar voorheen (+0,1%). De groei die in de eerste helft van de tachtiger jaren begonnen was en die ten einde liep in 1992 kon in 1993 niet hernemen.

Binnen West-Vlaanderen kende enkel het arrondissement Veurne een betekenisvolle groei op jaarbasis (+2,1%). In de arrondissementen Ieper, Brugge, Diksmuide en Roeselare

De totale bezoldigde werkgelegenheid in West-Vlaanderen bedroeg 345.097 plaatsen op 30 juni 1993. Dit is ongeveer evenveel als het jaar voordien (+ 0,1%). De groei die in de eerste helft van de tachtiger jaren begonnen was en die ten einde liep in 1992 kon in 1993 niet hernemen.

was er een minieme toename. Een lichte afname werd genoteerd in de arrondissementen Oostende, Kortrijk en Tielt.

De Westhoek als geheel presteert relatief goed (+1,2%).

Tabel 3 geeft de indeling van de bezoldigde werkgelegenheid naar sektor weer.

In West-Vlaanderen is op 30 juni 1993 naar verhouding meer bezoldigde werkgelegenheid in de industrie (29,8%) dan in het Vlaamse Gewest of het Rijk. Aan de andere kant zijn in

West-Vlaanderen de handel en de diensten relatief minder goed vertegenwoordigd (61,2%) dan in het Vlaamse Gewest of het Rijk.

In het arrondissement Tielt situeert de helft van de werkgelegenheid zich in de industrie. Ook de arrondissementen Ieper, Kortrijk en Roeselare kennen een relatief belangrijk aandeel industriële werkgelegenheid. In de kustarrondissementen Oostende, Veurne en Brugge valt het aandeel van de tewerkstelling in de handel en de diensten op. Voorts telt het arrondissement Diksmuide naar verhouding veel werkgelegenheid in de bouw.

Tabel 2
Evolutie van het aantal bezoldigden, 30 juni 1992 - 30 juni 1993

Arrondissement	1992	1993	Aangroei	Procentuele evolutie
Brugge	85.584	86.076	492	0,6
Diksmuide	9.764	9.812	48	0,5
Ieper	26.502	26.734	232	0,9
Kortrijk	99.409	98.758	(651)	-0,7
Oostende	35.399	35.086	(313)	-0,9
Roeselare	47.026	47.123	97	0,2
Tielt	26.239	26.207	(32)	-0,1
Veurne	14.982	15.301	319	2,1
West-Vlaanderen	344.905	345.097	192	0,1
Vlaamse Gewest	1.759.858	1.762.269	2.411	0,1
Het Rijk	3.158.921	3.156.226	(2.695)	-0,1
Westhoek	51.248	51.847	599	1,2

Bron: RSZ.

Enquête over de industriële tewerkstelling in West-Vlaanderen 1994

In afwachting van de publikatie van de RSZ-gegevens en teneinde tijdig op de hoogte te zijn van de evolutie van de industriële tewerkstelling (periode 31 december 1993 - 31 december 1994) organiseerde de GOM-West-Vlaanderen naar jaarlijkse gewoonte een enquête bij de Westvlaamse industriële bedrijven met een tewerkstelling van 5 of meer personen.

De respons bedroeg 866 bedrijven die eind 1993 een tewerkstelling vertegenwoordigden van circa 76.100 personen, zijnde 77,3% van de bezoldigde tewerkstelling in de Westvlaamse industriële bedrijven met 5 of meer tewerkgestelden en 74,0% van de totale bezoldigde industriële tewerkstelling

Tabel 3
Struktuur van de bezoldigde werkgelegenheid op 30 juni 1993 (in %)

Arrondissement	Landbouw, jacht, bosbouw visserij	Industrie	Bouw	Handel en diensten	Andere (a)	Totaal (absoluut cijfer)
Brugge	1,2	20,2	5,8	71,8	0,9	86.076
Diksmuide	1,9	24,8	11,5	61,3	0,6	9.812
Ieper	1,1	30,0	8,9	59,1	1,0	26.734
Kortrijk	0,5	37,7	6,7	53,3	1,7	98.758
Oostende	0,9	9,9	5,4	82,2	1,6	35.086
Roeselare	1,5	39,3	6,8	51,6	0,9	47.123
Tielt	1,8	50,8	8,6	38,7	0,1	26.207
Veurne	1,4	15,7	6,3	76,2	0,4	15.301
West-Vlaanderen	1,1	29,8	6,8	61,2	1,1	345.097
Vlaamse Gewest	0,7	27,0	6,7	64,1	1,6	1.762.269
Het Rijk	0,5	21,5	6,2	69,8	2,0	3.156.226
Westhoek	1,3	24,8	8,6	64,5	0,7	51.847

(a) Dit omvat winning van delfstoffen, elektriciteit, gas en water, overige diensten aan personen, werknemers bij particuliere huishoudens, extra-territoriale organisaties en lichamen en slecht gedefinieerde activiteiten.

Bron: RSZ.

in West-Vlaanderen. De enquêteresultaten werden geëxtrapoleerd (op de totale populatie van industriële bedrijven van 5 of meer tewerkgestelden) naar grootteklasse en sektor. Hierbij werd logischerwijze rekening gehouden met het verlies aan arbeidsplaatsen (circa 1.250 personen) tengevolge van de sluiting van een aantal ondernemingen in 1994.

De resultaten van de enquête hebben dus betrekking op de ondernemingen die eind 1994 nog actief waren. De

hierna vermelde evolutie van de tewerkstelling dient te worden aangevuld met het voormelde verlies aan arbeidsplaatsen tengevolge van sluitingen.

De bezoldigde tewerkstelling in de Westvlaamse industriële bedrijven (met tenminste 5 werknemers) is in 1994 nagenoeg konstant gebleven. Een beperkte daling werd genoteerd met 180 eenheden (-0,2%).

De bezoldigde tewerkstelling in de voedingsindustrie en de keramische nijverheid is gestegen met respectieve-

lijk 260 personen (+2,3%) en 30 personen (+1,2%). Een daling van de bezoldigde tewerkstelling was voornamelijk voelbaar in de konfektie (-150 personen of -2,9%), de houtnijverheid (-170 of -1,6%) en in mindere mate in de textielnijverheid (-120 of -0,6%) en de metaalnijverheid (-120 of -0,4%).

Met uitzondering van de bedrijven uit de industrie met 20 tot 50 personeelsleden (waar een daling werd vastgesteld met 190 personen of -1,4%) is in de bedrijven tot 200 tewerkgestelden de tewerkstelling nagenoeg konstant gebleven of lichtjes gestegen (5 tot 20 werknemers: kwasi onveranderd, 50 tot 100 werknemers: +110 of +0,8%, 100 tot 200 werknemers: +190 of +1,3%).

Een (min of meer beperkte) vermindering van de tewerkstelling greep vooral plaats in de grote bedrijven (200 tot 500 werknemers: -190 of -1,0%, 500 tot 1.000 werknemers: -70 of -0,8%, 1.000 werknemers of meer: -40 of -0,3%).

Konjunkturele situatie van West-Vlaanderen in 1994

Enig inzicht in de konjunkturele situatie van West-Vlaanderen in 1994 kan worden verkregen via de provinciale konjunktuurindikatoren van de Na-

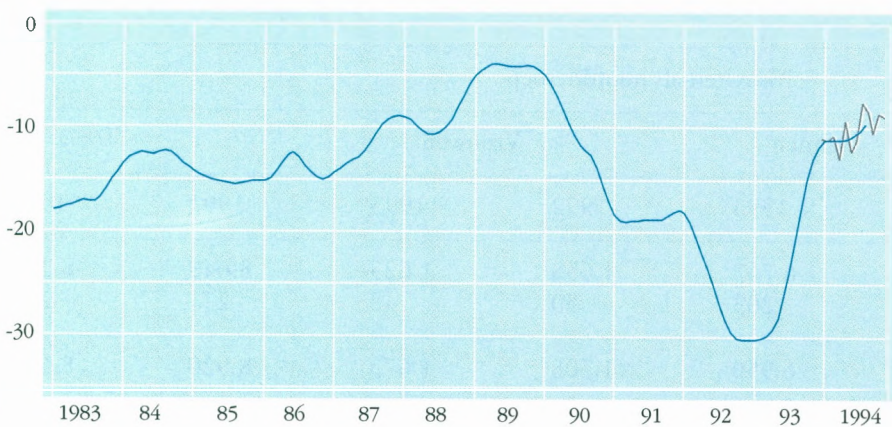
P. Holderbeke, Kortrijk

RVA Opleidingscentrum, Wevelgem.

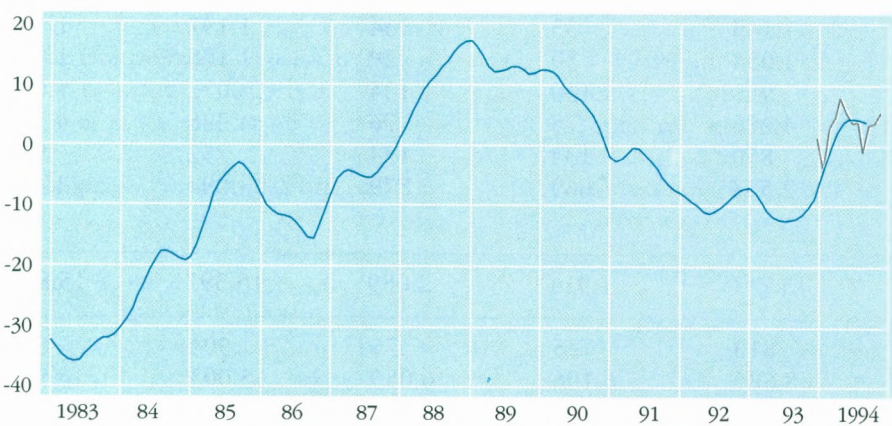
Figuur 1
Konjunktuurcurven West-Vlaanderen (*)
GLOBAAL

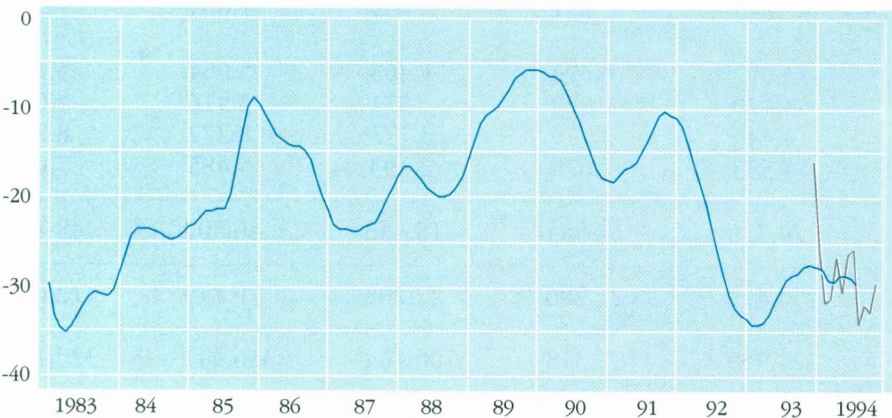
INDUSTRIE

BOUW

HANDEL

(*) Deze subregionale ongewogen synthetische curve wordt op praktisch dezelfde wijze berekend als de gewone, gewogen nationale, synthetische curve. De basis wordt echter gevormd door de individuele antwoorden van de ondernemingen die in deze (sub)regio gevestigd zijn en ze worden ongewogen in de berekeningen opgenomen.
Bron: Konjunkturenquêtes bij de bedrijven. Berekeningen NBB.
Grafische verwerking: Westvlaams Economisch Studie bureau (WES).

tionale Bank van België (NBB). Deze provinciale gegevens worden door de NBB verspreid op een geaggregeerd niveau; met andere woorden voor de bedrijfstakken industrie, bouw en handel (aangevuld met een globale indicator).

De stijging van de globale afgevlakte conjunktuurcurve voor West-Vlaanderen (zie figuur 1), die werd ingezet vanaf het tweede trimester van 1993, zette zich in 1994 voort (zij het minder snel dan in 1993). Het niveau van het topjaar 1989 is evenwel nog niet bereikt. Volgens de brutogegevens zet de positieve trend zich verder.

Ongeveer dezelfde evolutie wordt waargenomen bij de afgevlakte curve voor de sektor 'industrie'. Een korte stabilisatie wordt evenwel genoteerd in de maanden maart en april 1994. Ook hier wijzen de brutogegevens globaal op een verdere herleving.

In de sektor 'handel' daalde de afgevlakte conjunktuurindicator daarentegen vanaf januari tot en met april 1994. In de maanden mei en juni 1994 werd een lichte verbetering waargenomen, om nadien weer verder te dalen. De brutogegevens voor de laatste drie maanden van 1994 (na de forse terugval in september 1994) wijzen niet direct op een uitgesproken verbetering (ondanks de lichte verbetering in december 1994).

De afgevlakte conjunktuurcurve voor de bouw geeft een uitgesproken herleving weer in deze sector in de eerste helft van 1994. Vanaf juli 1994 is een lichte daling merkbaar. De bruto-curve stijgt evenwel na de plotse terugval in september 1994.

Toepassing van de expansiewetgeving

De steun aan investerende bedrijven (de zogenaamde expansiewetgeving) is in Vlaanderen thans geregeld door de wet van 4 augustus 1978 voor de kleine ondernemingen (KO) en voor de middelgrote ondernemingen (MO) en grote ondernemingen (GO), de wet van 30 december 1970 en het dekreet van 15 december 1993.

De toepassing van de wet van 4 augustus 1978 (voor de kleine ondernemingen) is in West-Vlaanderen, gezien het grote aantal KO steeds een succes, zo ook in 1994. Het totaal aantal goedgekeurde investeringen bedroeg 14,2 miljard (hetzelfde bedrag als in 1993) of 26% van het totaal voor Vlaanderen. Wel is onze provincie hier

niet langer de belangrijkste Vlaamse provincie (Antwerpen totalizeert een iets hoger cijfer). Deze investeringen zullen 2.071 nieuwe arbeidsplaatsen tot stand brengen (bijna 300 meer dan in 1993). Inzake de wetgeving voor de middelgrote en grote ondernemingen staat West-Vlaanderen met 8 miljard investeringen (1,6 miljard meer dan in 1993) op de vierde plaats in de rangorde van de Vlaamse provincies. De

meertelling beloopt hier 707 eenheden of ongeveer hetzelfde cijfer als in 1993.

Binnen in West-Vlaanderen wordt, voor de expansiewetgeving als geheel vooral in de arrondissementen Kortrijk ($\pm 4,9$ miljard), Brugge en Roeselare (beiden $\pm 4,2$ miljard) geïnvesteerd. Oostende sluit de rij met slechts 0,9 miljard waarbij opvalt dat er in dit arrondissement vooral een gebrek is aan investeringen door grote onderne-

mingen (slechts voor 46 miljoen in 1993).

Zelfstandigen

Aan de hand van de gegevens van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (RSVZ) kan een beeld worden verkregen over het aantal zelfstandigen naar hoofdberoep, naar bijberoep en de helpers.

Tabel 4a

Evolutie van het aantal personen onder toepassing van het sociaal statuut der zelfstandigen.

West-Vlaanderen, 30 juni 1992 - 30 juni 1993

	Aktiviteit als hoofdberoep					
	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	1992	1993	1992	1993	1992	1993
Land- en tuinbouw	6.991	6.747	1.658	1.625	8.649	8.372
Visserij	221	203	50	48	271	251
Primaire sektor	7.212	6.950	1.708	1.673	8.920	8.623
Voedingsnijverheid	2.351	2.326	324	310	2.675	2.636
Textiel en kleding	687	639	519	493	1.206	1.132
Hout en meubels	1.164	1.145	33	34	1.197	1.179
Metaalnijverheid	1.078	1.054	30	29	1.108	1.083
Kunst- en precisienijverheid	947	938	130	134	10077	1.072
Bouwnijverheid	4.213	4.256	75	76	4.288	4.332
Andere industrie	618	850	134	134	752	984
Bestuurders van vennootschappen (a)	2.425	2.533	669	879	3.094	3.412
Secundaire sektor (a)	13.483	13.741	1.914	2.089	15.397	15.830
Vervoer	829	810	75	75	904	885
Handel, tussenhandel	8.899	8.885	6.106	6.053	15.005	14.938
Banken, verzekeringen	1.019	1.030	849	816	1.868	1.846
Horeca, logementen	2.317	2.362	2.007	2.059	4.324	4.421
Vermakelijkheden, foorkramers	893	845	771	739	1.664	1.584
Geneesheren, tandartsen, apothekers, veeartsen, paramedici	3.670	3.697	1.394	1.463	5.064	5.160
Andere vrije beroepen	2.987	3.120	929	971	3.916	4.091
Andere diensten	4.493	4.446	3.779	3.777	8.272	8.223
Bestuurders van vennootschappen	3.811	4.533	1.674	2.493	5.485	7.026
Tertiaire sektor	28.918	29.728	17.584	18.446	46.502	48.174
Totaal West-Vlaanderen	49.613	50.419	21.206	22.208	70.819	72.627
Vlaanderen	221.123	224.959	95.318	100.164	316.441	325.123
Het Rijk	379.694	384.308	163.991	170.514	543.685	554.822

(a) Inclusief bestuurders van vennootschappen in de sektor vervoer.

Er waren in West-Vlaanderen 72.627 zelfstandigen naar hoofdberoep op 30 juni 1993 waarvan meer dan de helft in de tertiaire sektor. Dit betekende een stijging met 2,6% ten opzichte van het jaar voordien (zie tabel 4a en 4b).

In het Vlaamse Gewest (+2,7%) en in het Rijk (+2,0%) viel er ook een stijging te noteren. Deze evolutie staat in contrast met vorig jaar toen er algemeen een daling van het aantal zelf-

standigen naar hoofdberoep was. De stijgende trend sinds 1982 wordt in 1993 opnieuw hernomen.

Deze stijging greep enkel in de secundaire en de tertiaire sectoren plaats (respektievelijk +2,8% en +3,6%). In de primaire sektor was er een afname met 3,3%.

Een verdere onderverdeling toont aan dat de meeste subsectoren echter een daling van het aantal zelfstandi-

gen naar hoofdberoep noteerden. Onder de voornaamste stijgers vinden we de bestuurders van vennootschappen in de tertiaire (+28,1%) en in de secundaire (+10,3%) sectoren. De horeca (+2,2%), de medische beroepen (+1,9%) en andere vrije beroepen (+4,5%) kenden eveneens een stijging. Ook in de bouwsector nam het aantal zelfstandigen naar hoofdberoep toe (+1,0%).

Tabel 4 b

Evolutie van het aantal personen onder toepassing van het sociaal statuut der zelfstandigen.

West-Vlaanderen, 30 juni 1992 - 30 juni 1993

Helpers West-Vlaanderen						
	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	1992	1993	1992	1993	1992	1993
Land- en tuinbouw	7.785	7.642	940	967	8.725	8.609
Visserij	12	10			12	10
Primaire sektor	7.797	7.652	940	967	8.737	8.619
Voedingsnijverheid	919	324	15	9	180	1.180
Textiel en kleding	331	427	12	29	1.190	193
Hout en meubels	430	292	27	44	199	0
Metaalnijverheid	301	148	39	23	3	
Kunst- en precisienijverheid	153	1.136	25		1.080	
Bouwnijverheid	1.151	170	3	1.083	376	
Andere industrie	174		178	390	442	
Bestuurders van vennootschappen (a)		164	52	445	301	
	902	59	15	313	177	
Secundaire sektor (a)	3.459	3.399	344	350	3.803	3.749
Vervoer	263	262	18	15	281	277
Handel, tussenhandel	2.429	2.366	852	889	3.281	3.255
Banken, verzekeringen	113	116	54	56	167	172
Horeca, logementen	366	370	224	251	590	621
Vermakelijkheden, foorkramers	139	136	58	59	197	195
Geneesheren, tandartsen, apothekers, veeartsen, paramedici	69	69	57	63	126	132
Andere vrije beroepen	157	161	99	100	256	261
Andere diensten	731	760	179	196	910	956
Bestuurders van vennootschappen	3		24		27	0
Tertiaire sektor	4.270	4.240	1.565	1.629	5.835	5.869
Totaal West-Vlaanderen	15.526	15.291	2.849	2.946	18.375	18.237
Vlaanderen	47.404	46.594	8.677	8.809	56.081	55.403
Het Rijk	65.041	63.735	11.503	11.629	76.544	63.735

(a) Inclusief bestuurders van vennootschappen in de sektor vervoer.

De belangrijkste dalers zijn de visserijsector (-7,4%), de textiel en kleedingsnijverheid (-6,1%), de vermaakelijkheden en foorkramers (-4,8%) en de land- en tuinbouw (-3,2%).

Voorts blijkt dat de stijging van het aantal zelfstandigen naar hoofdberoep groter was bij de vrouwen (+4,7%) dan bij de mannen (+1,6%).

Er waren op 30 juni 1993 18.237 helpers in West-Vlaanderen. Dit was iets minder dan het jaar voorheen (-0,8%). Opvallend is dat het aantal helpers in geheel Vlaanderen en in het Rijk met ongeveer 17% terugliep.

Het aantal helpers kende een lichte stijging in de tertiaire sector maar daalde in de primaire en secundaire sectoren. Bijna de helft van het aantal Westvlaamse helpers is actief in de primaire sector.

West-Vlaanderen telde op 30 juni 1993 11.035 zelfstandigen als bijberoep. Dit betekende een forse toename in vergelijking met het jaar voordien (+12,6%).

De meeste zelfstandigen als bijberoep zijn actief in de tertiaire sector en meer bepaald in de handel, banken en verzekeringen en bestuurders van vennootschappen.

Landbouw

Voor de bespreking van de Westvlaamse land- en tuinbouwsector worden in eerste instantie de resultaten aangewend van de jaarlijkse land- en tuinbouwstellingen door het Nationaal In-

stituut voor de Statistiek (NIS). De meest recente beschikbare gegevens dateren van 15 mei 1993.

In bepaalde gevallen wordt hierna de vergelijking gemaakt met het rijksgemiddelde. Hierbij moet worden benadrukt dat het NIS vanaf de tellingen van 1993 de gegevens van het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest¹ – wegens het vertrouwelijk karakter van de betreffende gegevens – niet meer verwerkt in de gepubliceerde cijfers.

In 1993 werden 15.637 Westvlaamse land- en tuinbouwbedrijven geteld, zijnde 356 bedrijven minder dan in 1992 (= -2,2%). In Vlaanderen (-3,6%) en het Rijk als geheel (-3,1%) werd in relatieve termen een grotere afname waargenomen. Zowel in absolute termen als in relatieve termen is de afname van het aantal Westvlaamse land- en tuinbouwbedrijven in de laatste jaren kleiner geworden (1990-1991: -513 bedrijven of -3,0%, 1991-1992: -463 of -2,8%, 1992-1993: -356 of -2,2%). In Vlaanderen en het Rijk was de afname in de periode 1991-1992 iets groter dan in 1990-1991 en 1992-1993.

Naast het aantal inrichtingen blijft ook de tewerkstelling in de land- en tuinbouw verder dalen. Het aantal mannelijke bestendig tewerkgestelden in de land- en tuinbouw is in 1993 gedaald met 150 personen (-1,1%) ten opzichte van 1992 (zie tabel 5). In vergelijking met Vlaanderen (-2,4%) en het Rijk (-3,0%) kende West-Vlaanderen een kleinere daling. De daling

van het aantal Westvlaamse mannelijke bestendig tewerkgestelden in de land- en tuinbouw was in de periode 1992-1993 (zowel absoluut als procentueel) duidelijk kleiner dan de daling vastgesteld in de periode 1991-1992 (-502 personen, -3,6%), in de periode 1990-1991 (-388 personen, -2,7%) en in de periode 1989-1990 (-224 personen, -1,5%).

In West-Vlaanderen was de afname van het aantal mannelijke bestendig tewerkgestelden het gevolg van het kleiner aantal mannelijke bedrijfs- hoofden (-218 personen, -1,9%). Het aantal meewerkende mannelijke gezinsleden (al dan niet bezoldigd) is daarentegen lichtjes gestegen in de periode 1992-1993 (+1,2%) (1991-1992: -7,4%).

In 1993 bedroeg de totale oppervlakte kultuurgrond in West-Vlaanderen 210.050 ha (zie tabel 6). Dit stemt overeen met een vermeerdering van 1.860 ha ten opzichte van 1992. De in de vorige decennia waargenomen negatieve trend van de totale oppervlakte kultuurgrond werd dus in 1993 blijkbaar omgebogen. Deze stijging is evenwel het gevolg van een stijging van de aangegeven teeltvrij gelaten gronden en de gronden bestemd voor onder meer groengewassen. Deze grotere aangifte wordt ingegeven door de mogelijkheid tot het verkrijgen van toelagen.

De oppervlakte kultuurgrond beteeld door beroepslandbouwers en -tuinbouwers bedroeg in 1993 194.004 ha en is ten opzichte van 1992 gestegen met 1.726 ha (1991-1992: -1.203 ha, 1990-1991: -1.473 ha, 1989-1990: -367 ha). In relatieve termen is dit een stijging met 0,9% (Vlaanderen: +1,2%, Rijk: +0,5%). Het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen (35,8%) en het Rijk (15,8%) is in 1993 kwasi op hetzelfde niveau gebleven als in 1992 (respektievelijk 35,9% en 15,8%).

In figuur 2 wordt het teeltplan in beeld weergegeven, waarbij tevens een vergelijking wordt gemaakt met het teeltplan van Vlaanderen en het Rijk als geheel. Hieruit blijkt onder meer dat qua aandeel in de totale beteelde oppervlakte de teelt van aardappelen, de groenteteelt in open lucht en in

Tabel 5

Bestendig tewerkgestelden in de land- en tuinbouw, 15 mei 1992 - 15 mei 1993
(categorieën 1 tot en met 7)

	West-Vlaanderen		Index (1992=100)		
	1992	1993	West-Vlaan-	Vlaanderen	Het Rijk
<i>Mannen</i>	13.	13.306	98,9	97,6	97,0
Bedrijfshoofden	11.189	10.971	98,1	96,5	96,8
Gezinsleden (a)	1.449	1.467	101,2	100,6	97,2
Anderen	818	868	106,1	103,3	99,4
<i>Vrouwen</i>					
Bedrijfshoofden	1.107	1.110	100,3	97,8	100,9
Anderen (b)	298	354	118,8	112,7	110,5

(a) Al dan niet bezoldigd.

(b) Gelet op de onbetrouwbaarheid van de gegevens, worden de cijfers voor de vrouwelijke meewerkende gezinsleden niet vermeld.

(1) Het betreft hier 46 aangevers in 1993 die samen 685 ha oppervlakte kultuurgrond exploiteren.

Tabel 6
Evolutie van het teeltpatroon in West-Vlaanderen, 15 mei 1992 - 15 mei 1993

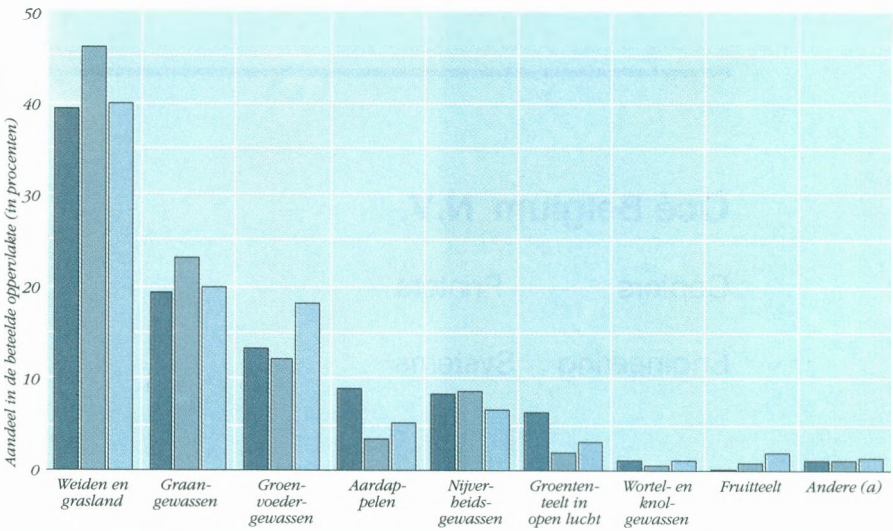
Sektor	Beteelde oppervlakte in West-Vlaanderen (in ha)		Teeltpatroon 1993 (in%)			Aandeel West- Vlaanderen in het Rijk (in%)	Aandeel West- Vlaanderen in het Rijk (in%)
	1992	1993	West- Vlaanderen	Het Rijk	Vlaan- deren		
Weiden en grasland	81.825	82.655	39,5	46,3	40,2	13,4	34,1
Graangewassen	38.739	40.761	19,5	23,4	20,1	13,1	33,6
Groenvoedergewassen	26.365	28.404	13,6	12,4	18,5	17,2	25,5
Aardappelen	22.956	19.379	9,3	3,6	5,4	40,3	59,1
Nijverheidsgewassen	17.431	17.747	8,5	8,8	6,9	15,0	42,3
Groenteteelt in open lucht	13.801	13.794	6,6	2,2	3,5	47,2	64,6
Wortel- en knol- gewassen	3.456	3.171	1,5	0,8	1,4	29,1	38,7
Pootgoed en landbouw- zaden voor de verkoop	1.028	1.069	0,5	0,3	0,4	30,1	46,8
Droog geoogste peul- vruchten	688	661	0,3	0,5	0,3	9,3	49,8
Glasteelt	366	374	0,2	0,2	0,3	17,8	18,2
Fruitteelt	362	387	0,2	1,1	2,3	2,6	2,8
Bomen en heesters	349	394	0,2	0,3	0,5	10,3	12,9
Andere	238	216	0,1	0,1	0,2	10,2	14,6
Totaal	207.604	209.012	100,0	100,0	100,0	15,7	34,6
Tuinbouw voor het gezin	39	32				11,0	14,1
Teeltvrij gelaten grond	547	1.006				4,9	17,6
Totaal	208.190	210.050				15,5	34,5

mindere mate ook de teelt van wortel- en knolgewassen belangrijker zijn in West-Vlaanderen dan gemiddeld in Vlaanderen en het Rijk.

In 1993 werd het Westvlaamse teeltpatroon vooral beïnvloed door de toename (ten opzichte van 1992) van de oppervlakte bestemd voor groenvoedergewassen (+2.039 ha), graangewassen (+2.022 ha), weiden en grasland (+831 ha) en nijverheidsgewassen (+316 ha) (zie tabel 6). Opmerkelijk is ook de forse stijging (kwasi een verdubbeling) van de teeltvrij gelaten grond (van 547 ha in 1992 tot 1.006 ha in 1993).

De oppervlakte bestemd voor de teelt van aardappelen (-3.577 ha) is in belangrijke mate gedaald. Het belang van de categorie wortel- en knolgewassen is qua beteelde oppervlakte verminderd met 285 ha.

Figuur 2
Teeltpatroon (15 mei 1993)

(a) Omvat drooggeoogste peulvruchten, pootgoed en landbouwzaden voor de verkoop, bomen en heesters, glasteelt, enzovoort.

De groenteteelt in open lucht in West-Vlaanderen is kwasi konstant gebleven (-7 ha). Het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen (1991: 62,3%, 1992: 63,7%, 1993: 64,6%) en het Rijk (1991: 43,2%, 1992: 43,9%, 1993: 47,2%) met betrekking tot deze teelt is wel verder gestegen.

Binnen de categorie 'groenteteelt in open lucht' werd een toegenomen oppervlakte waargenomen bestemd voor prei (+183 ha), groen geoogste stamslabonen voor de inmaaknijverheid (+140 ha), tuinwortelen voor de inmaaknijverheid (+79 ha) en spinazie voor vers verbruik (+65 ha).

Een belangrijke afname van de teelt-oppervlakte werd vastgesteld bij bloemkolen voor de inmaaknijverheid (-171 ha), spruitkolen voor de inmaaknijverheid (-154 ha), schorseneren voor de inmaaknijverheid (-119 ha), groen geoogste bonen (andere dan groen geoogste stamslabonen, stok- of staakbonen) (-112 ha), rode kolen (-69 ha), knolselder voor de inmaaknijverheid (-51 ha).

De oppervlakte bestemd voor groenten die industrieel worden verwerkt, nam in 1993 65,7% (1992: 67,8%, 1991: 66,3%) in van het totale teeltareal voor groenteteelt in open lucht.

In 1993 is de oppervlakte bestemd voor sierteelt verder gestegen. In 1993 bedroeg het teeltareal voor sierteelt 628,7 ha, zijnde een stijging van 7,4% ten opzichte van 1992. Deze relatieve groei is groter dan in voorgaande jaren (1988-1989: +5,1%, 1989-1990: +6,7%, 1990-1991: +1,8%, 1991-1992: +1,1%). Het aandeel van West-Vlaanderen in het sierteeltareal van Vlaanderen (1991: 13,1%, 1992: 12,6%, 1993: 13,3%) en het Rijk (1991: 11,4%, 1992: 10,9%, 1993: 11,3%) is in 1993 lichtjes gestegen tot ongeveer op het niveau van 1991.

Copiers

Printers

Service makes the difference

Océ Belgium N.V.

Jules Bordetlaan 32

Copiers — Printers

1140 Brussel

Engineering Systems

Tel: (02) 729 . 48 . 11

Varkenskwekerij, Pittem

P. Holderbeke, Kortrijk

In de rangschikking van de negen Belgische provincies blijft West-Vlaanderen op de derde plaats (na Oost-Vlaanderen en Antwerpen). Binnen West-Vlaanderen neemt het arrondissement Brugge 40,3% in van het totale Westvlaamse sierteeltareaal (Tielt: 19,4%, Roeselare: 12,2%, Kortrijk: 11,9%, Ieper: 9,3%).

Van het totale Westvlaamse sierteeltareaal was in 1992 88,4% (of 555,8 ha) bestemd voor teelt in open lucht voor verkoop en 11,6% (of 72,9 ha) voor teelten onder serres en ramen (in glas of plastic).

De oppervlakte bestemd voor sierteelt in open lucht (voor verkoop) is in 1993 (555,8 ha) ten opzichte van 1992 (512,4 ha) lichtjes gestegen. Dit was voornamelijk het resultaat van een grotere oppervlakte bestemd voor bomen en heesters (+43,4 ha).

Wat de sierteelten onder serres en ramen (in glas of plastic) betreft, is het teeltareaal in 1993 (ten opzichte van 1992) kwasi konstant gebleven (72,8 ha in 1992 en 72,9 ha in 1993).

In toepassing van Verordening nr. 866/90 (inzake verwerking en commercialisatie van land- en tuinbouwprodukten) werd voor de projecten

die in 1994 werden ingediend in datzelfde jaar geen beslissing genomen. Deze projecten worden opgenomen in een totaalpakket voor de periode 1994-1995.

Veiling REO te Roeselare

Volgens de cijfers vermeld in het jaarverslag van de **Veiling REO te Roeselare** bedroeg de globale omzet van deze veiling in 1994 4,3 miljard BEF, wat 3,7% hoger is dan in 1993. Ook de aangevoerde hoeveelheid – uitgedrukt in verpakkingseenheden – is gestegen, evenwel in mindere mate (+0,3%).

In 1994 werden er 2.938 leden-producenten-aanvoerders geteld. Dit zijn er 63 meer dan in 1993. Het aantal handelaars-kopers is lichtjes gedaald van 490 in 1993 tot 480 in 1994.

De omzet van serresla (-23,3%), witloof (-16,2%) en in mindere mate ook champignons (-0,9%, inclusief oesterzwammen) is in 1994 gedaald ten opzichte van 1993. Met uitzondering van de champignons (-1,8%) is de aangevoerde hoeveelheid van deze produkten evenwel gestegen (serresla: +13,5%, witloof: +2,4%).

Voor produkten zoals openluchtsla (+136,9%), tomaten (+24,1%), komkommers (+14,9%), bloemkool (+13,8%), aardbeien (+10,9%) en prei (+10,6%) is de omzet gestegen. De aangevoerde hoeveelheid van bloemkool (-25,3%) en openluchtsla (-22,5%) is dan weer fors gedaald (kommers: +11,7%, prei: +10,4%, aardbeien: +7,0%, tomaten: +2,6%).

Het simultaan in blokverkoop blijft in belang toenemen en vertegenwoordigde in 1994 99,2% van de totale verkochte produktie (1993: 99,0%, 1992: 98,9%, 1985: 84,9%). 33,9% van de omzet van de Veiling REO in 1994 betrof de simultane aankoop vanuit andere veilingen (1993: 31,9%, 1992: 29,9%, 1985: 12,4%).

Ongeveer 63% van de globale omzet in 1994 was bestemd voor de uitvoer (1993: 60%, 1988: 55%) en bijgevolg 37% voor de binnenlandse markt.

Investeringsniveau in de tuinbouw

Een analyse van het recente investeringsniveau geeft enig inzicht in de toekomstige evolutie van de Westvlaamse tuinbouwsector. Een indicator van dit investeringsniveau is het in-

vesteringsbedrag dat wordt vermeld op de aanvragen voor tussenkomst van het Landbouwinvesteringsfonds. Deze aanvragen worden voor advies overgemaakt aan de **Tuinbouwdienst voor West-Vlaanderen van het Ministerie van Landbouw**. De hierna vermelde gegevens werden verstrekt door deze dienst.

In 1994 werden 255 aanvraagdossiers ingediend, die overeenstemmen met een totaal investeringsniveau van 1.152,5 miljoen BEF. Na de daling in 1993 (854,0 miljoen BEF) was er terug een stijging, maar het niveau van 1992 (1.568,9 miljoen BEF) werd niet bereikt.

De investeringen in de Westvlaamse tuinbouwsector situeerden zich terug vooral in de groenteteelt (in open lucht of onder glas) (59,1% van het totale investeringsbedrag of 63,6% van het totaal aantal dossiers in 1994). Een stijging van het totale investeringsvolume werd genoteerd in de sektor groenteteelt onder glas (van 323,9 miljoen BEF in 1993 tot 419,5 miljoen BEF in 1994), groenteteelt in open lucht (van 196,3 miljoen BEF tot 261,9 miljoen BEF), champignonenteelt (van 24,9 miljoen BEF tot 70,4 miljoen BEF), potplanten (van 31,0 miljoen BEF tot 108,9 miljoen BEF), fruitteelt (van 10,5 miljoen BEF tot 53,6 miljoen BEF), snijbloemen (van 4,6 miljoen BEF tot 9,2 miljoen BEF) en planten opkweek (van 39,5 miljoen BEF tot 41,4 miljoen BEF). Naast de lichte da-

ling van de investeringen in de witloofteelt (van 68,6 miljoen BEF tot 66,9 miljoen BEF), was er een merkbare daling in de sectoren boomkwekerijen (van 56,2 miljoen BEF tot 38,6 miljoen BEF) en perkplanten (van 98,6 miljoen BEF tot 82,1 miljoen BEF).

Een diepgaande vergelijking met het investeringsvolume van vorige jaren wijst er op dat voor de groenten onder glas het investeringsbedrag per dossier kleiner is geworden. Er is immers een duidelijke tendens om minder grootchalige en minder gespecialiseerde bedrijven uit te bouwen. Teneinde het ondernemersrisico te beperken en wegens de tewerkstellingsproblematiek waarmee de sektor wordt geconfronteerd, wordt thans meer geopteerd voor kleinere, familiale en gemengde bedrijven (cultuur onder glas gekombineerd met openluchtteelten).

Wat de groenteteelt in open lucht betreft, zijn mechanizatie en uitrusting voor de teelt van prei en de bouw van koelkasten de belangrijkste investeringen.

Niettegenstaande de ongunstige rendabiliteit werd toch nog op 23 witloofbedrijven geïnvesteerd. Het betreft hoofdzakelijk diepte-investeringen gericht op een betere organisatie van de arbeid en wortelbewaring.

Tot slot is het investeringsvolume in de sierteelt beperkt als gevolg van de mindere rendabiliteit en de blijkbaar ongunstige vooruitzichten in deze sektor.

39,9% van het investeringsvolume in de Westvlaamse tuinbouwsector kwam voor in het arrondissement Roeselare (Tielt: 22,7%, Brugge: 14,5%, Ieper: 7,1%, Kortrijk: 7,1%). In de arrondissementen Roeselare (van 322,9 miljoen BEF in 1993 tot 459,8 miljoen BEF in 1994), Tielt (van 184,7 miljoen BEF tot 261,3 miljoen BEF), Brugge (van 69,1 miljoen BEF tot 167,3 miljoen BEF), Veurne (van 1 miljoen BEF tot 11,8 miljoen BEF) en Diksmuide (van 38,2 miljoen BEF tot 59,9 miljoen BEF) is het investeringsvolume gestegen. Een daling werd genoteerd in de arrondissementen Ieper (van 84,9 miljoen BEF tot 81,7 miljoen BEF), Kortrijk (van 108,5 miljoen BEF tot 82,5 miljoen BEF) en Oostende (van 44,7 miljoen BEF tot 28,6 miljoen BEF).

In 1994 werden in de Westvlaamse tuinbouwsector 50 eerste installaties geteld (tegenover 36 in 1993), waarvan 27 overnames en 23 nieuwe vestigingen. 42% van de eerste installaties situeerde zich in het arrondissement Roeselare (Tielt: 22%, Brugge: 10%, Ieper: 10%).

Het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw heeft in 1994 zijn drievoudige taak inzake onderzoek, voorlichting en dienstverlening voortgezet.

Op het onderzoeksvlak werden twee nieuwe tweejarige overeenkomsten afgesloten met het Instituut voor de Aanmoediging van Wetenschappelijk

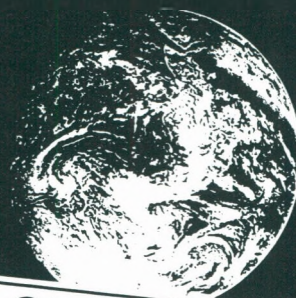
ZEEBRUGGE: THE PLACE TO BE FOR BUSINESS

Investeer nu in de toekomst. De Transportzone Zeebrugge biedt ruimte (gronden) en burelen voor alle Haven- en Transportgebonden bedrijven.

Voor inlichtingen en begeleiding bel nu
NV TRANSPORTZONE op het nummer 050 / 54.76.47
(internationaal /3250.547.647)

TRANSPORTZONE ZEEBRUGGE NV

**AN OFFICE WITH A
WORLDWIDE VIEW!**

Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (IWONL). Deze overeenkomsten hebben betrekking op onderzoek op groentegewassen en de valorisatie van diepvriesgroenten. Belangrijke objectieven van het onderzoek zijn het uittesten van milieuvriendelijke produktiemogelijkheden met aksten op bemesting en gewasbescherming. In alle onderzoeken wat groenten betreft, staat het begrip kwaliteit vooraan.

De kwaliteits-opvolging gebeurt intensief door het scheikundig laboratorium van het Provinciaal Centrum. Voor het akkerbouwonderzoek bestaat er nog een tweejarige overeenkomst die afloopt medio 1995. Teelten inzake graangewassen, aardappelen, cichorei, hop en vlas zijn hierbij betrokken.

In het kader van een milieugericht onderzoek wordt veel aandacht besteed aan het op punt zetten van ziekteverschuwingsystemen. Dit gebeurt bij aardappelen en bij spruitkool. De ziekteverschuwingsystemen dragen ertoe bij dat het aantal bespuitingen flink kan worden gereduceerd. Een ander aspect waar bijzondere aandacht wordt aan besteed, is de bemesting. Vooral het optimaal inzetten van mengmest is het hoofdaspect van dit bemestingsonderzoek.

Naast het onderzoek op volleeldsgroenten wordt verder veel aandacht besteed aan diversifikatie van het onderzoek op paddestoelen. Eveneens krijgt het onderzoek op witloof, aardbeien en fruit de nodige aandacht. Op het vlak van de glasgroenten gaat vooral aandacht naar de serresla en naar andere bladgroenten. Sinds kort wordt op onderzoeksvlak ook aandacht besteed aan de boomkwekerij en sierteelt. Deze sectoren worden naast de groentesektor als een waardig alternatief aanzien in het kader van de herstructurering van de land- en tuinbouwsector.

Meer en meer verschuift de aandacht op het vlak van onderzoeksfinanciering van het nationaal of regionaal niveau naar het Europees niveau. Thans lopen er diverse Europese projecten. In het kader van Interreg is er een intense samenwerking met Zeeuwsch-Vlaanderen en eveneens loopt er een project in samenwerking met Noord-Frankrijk. Verder is binnen het Komitee voor de Melkkwaliteit een EU-project lopende omtrent de mastitisbestrijding en in samenwerking met het Ministerie van Land-

bouw werd in het kader van de EU-richtlijn 2078/92 een onderzoek gestart op het vlak van ziekteverschuwingsystemen, zowel bij aardappelen als bij spruitkoolteelt.

De activiteiten van het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (PROCLAM) betreffen diverse initiatieven, voornamelijk de actie 'De Groene Zetel'. In het kader van deze actie wordt in samenwerking met de gemeenten en de landbouworganisaties de hoevebeplanting gestimuleerd en tevens zijn er diverse initiatieven op het vlak van natuurlijke waterzuivering vooral op melkveebedrijven.

Binnen de melkafdeling gaat de aandacht vooral naar het aspect kwaliteit. In de nabije toekomst zullen er zeer strenge normen vanuit de EU worden gehanteerd wat betreft het kiemgetal en het celgetal. Om de melkveehouders hierop voor te bereiden werd een uitvoerige actie op punt gezet van bedrijfsbegeleiding op het vlak van de celgetalproblematiek. De celgetalproblematiek is nauw verbonden met de uiergezondheid van de melkkoe.

Op dit vlak worden heel wat bedrijfsbezoeken afgelegd en wordt een intense bedrijfsbegeleiding uitgebouwd.

Op het vlak van infrastructuur werd gedurende het jaar 1994 de verdere uitrusting van de witloofonderzoeksfeldafdeling voltooid. Eveneens werden bijkomende investeringen in het scheikundig laboratorium gerealiseerd teneinde de kwaliteitsopvolging van groenten en akkerbouwprodukten optimaal te kunnen waarborgen. Mo-

menteel is de planning lopende voor het oprichten van een glazen serre gericht op het onderzoek van grondgebonden glasgroenten en aardbeien.

Op het vlak van de voorlichting wordt vastgesteld dat vanuit het Ministerie van Landbouw de voorlichting naar de bedrijven toe wordt afgebouwd. Een belangrijke taak is hier voor het Provinciaal Centrum weggelegd. Het cursusonderricht heeft te lijden onder de crisis in de land- en tuinbouw. De belangstelling loopt terug. Belangrijk is evenwel dat initiatieven in verband met glastuinbouw, boomkwekerij en sierteelt veel interesse wegdragen vanwege de telers. Ook de betaalde voorlichting voor de champignonenteelt, de witloofenteelt en voor de boomkwekerij en sierteelt lopen normaal door.

Zeevisserij

De omvang van de Belgische visserijvloot blijft gestaag dalen (zie figuur 3 en tabel 7). Eind 1994 werden er nog 166 vaartuigen geteld (waarvan 150 vaartuigen bemand) of 4 vaartuigen minder dan eind 1993.

In Zeebrugge is het aantal vaartuigen konstant gebleven op 93 eenheden. Ook Blankenberge kende qua aantal vaartuigen een status quo (2 eenheden). Oostende en Nieuwpoort kenden beiden een groei van de vloot met 2 eenheden tot respectievelijk 47 en 24 vaartuigen. Eind 1994 werden er evenwel geen vaartuigen meer opgenomen in de restcategorie. Deze restkate-

Figuur 3

Evolutie van de Belgische visserijvloot

Tabel 7: Toestand van de visserijvloot 1993-1994 (31 december)

Haven	Totaal aantal vaartuigen		Bemande vaartuigen		Aangemonsterde zeelieden		Bruto tonnenmaat		Drijfkracht PK	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994	1993	1994	1993	1994
Zeebrugge	93	93	85	80	431	387	16.650	16.802	63.598	62.588
Oostende	45	47	43	45	174	174	4.659	5.244	19.985	21.321
Nieuwpoort	22	24	21	23	81	83	1.699	1.975	7.768	8.967
Blankenberge	2	2	2	2	8	8	153	153	600	600
Andere (a)	8	0	7	0	26	0	995	0	3.079	0
Totaal	170	166	158	150	720	652	24.156	24.174	95.030	93.476

(a) Eind 1994 werd de restcategorie niet meer gebruikt. De 7 resterende vaartuigen (naast het ene vaartuig uit deze categorie dat aan de vloot werd onttrokken) waren verplicht een kusthaven als thuishaven te kiezen.

Bron: Bestuur van het Zeewezen en van de Binnenvaart.

gorie behelsde tot voor kort de schepen die, hoewel ze geen kusthaven als thuishaven hebben, hoofdzakelijk opereren voor de Belgische Kust. Eind 1993 waren dit nog 8 vaartuigen. Eén hiervan werd aan de vloot onttrokken. De andere 7 vaartuigen waren verplicht tegen eind 1994 een van de kusthavens als thuishaven te kiezen. Uiteindelijk hebben 4 vaartuigen voor Zeebrugge gekozen en 3 vaartuigen voor Oostende.

Daarnaast werden nog 4 schepen uit Zeebrugge en 1 uit Oostende aan de vloot onttrokken, terwijl slechts 2 nieuwe schepen (met Zeebrugge als thuishaven) in de vaart werden gebracht. In 1994 werden 2 vaartuigen van Zeebrugge verplaatst naar Nieuwpoort.

De totale vlootcapaciteit is – na de daling in 1993 – in 1994 terug lichtjes gestegen met 0,1% tot 24.174 bruto tonnenmaat (BT) (1993: 24.156 BT, 1992: 25.375 BT) (zie tabel 7 en figuur 3). De totale drijfkracht van de Belgische vloot is daarentegen verder gedaald (–1,6%) tot 93.476 PK (1993: 95.030 PK, 1992: 100.491 PK). Volgens het herziene Meerjarig Oriëntatieprogramma (MOP) (1993-1996) voor de Belgische zeevisserijvloot mag de totale drijfkracht eind 1996 maximaal 67.857 Kw (stemt overeen met circa 92.000 PK) bedragen en de totale bruto tonnenmaat 20.914 BT.

Eind 1994 werden er 652 aangemonsterde zeelieden geteld (1993: 720 zeelieden, 1992: 762 zeelieden) en 455

afgemonsterde (beschikbare) zeelieden (1993: 495, 1992: 538).

De globale besomming van de aanvoer door Belgische vaartuigen in Belgische havens is in 1994 verder gedaald (met 2,2% ten opzichte van 1993), maar in mindere mate dan in de vorige jaren (1992-1993: –3,9%, 1991-1992: –20,1%) (zie tabel 8). De waarde van de visaanvoer bedroeg in 1994 uiteindelijk nog 2.235,6 miljoen BEF (1993: 2.285,8 miljoen BEF, 1992: 2.379,8 miljoen BEF, 1991: 2.977,8 miljoen BEF).

Deze daling is het gevolg van een vermindering van de aangevoerde hoeveelheid (van 22.897 ton in 1993 tot 21.372 ton in 1994, zijnde –6,7%) die gedeeltelijk werd gecompenseerd door een hogere algemene

Tabel 8
Aanvoer Belgische en vreemde vissersvaartuigen 1993-1994

Haven	Door Belgische vaartuigen				Door vreemde vaartuigen			
	Hoeveelheid (ton)		Waarde (milj. fr.)		Hoeveelheid (ton)		Waarde (milj. fr.)	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994	1993	1994
Zeebrugge	14.233	12.462	1.433,6	1.332,9	267	410	19,4	36,9
Oostende	7.653	7.819	735,1	802,4	9	31	1,2	5,7
Nieuwpoort	1.011	1.091	117,1	100,3	14	16	4,8	2,1
Totaal	22.897	21.372	2.285,8	2.235,6	290	457	25,4	44,7

Bron: Dienst voor de Zeevisserij.

gemiddelde visprijs (van 99,8 BEF/kg tot 104,6 BEF/kg, zijnde +4,8%). Aanzienlijke prijsstijgingen werden vastgesteld voor onder meer schaar (+34,8%), griet (+12,5%), langoestines (+12,0%), wulk (+8,8%) en schol (5,2%). Voor onder meer zeeduivel (-13,5%), garnalen (-12,9%), wijting (-6,6%), hondshaai (-6,6%) en tong (-5,9%) werden daarentegen lagere gemiddelde prijzen genoteerd dan in 1993.

De vangstactiviteit – uitgedrukt in aantal zeedagen – kende in 1994 een daling van 7% tot 28.108 dagen. Het aanvoergewicht per zeedag is heel lichtjes gestegen tot 760 kg (1993 : 758 kg), terwijl de aanvoerwaarde per zeedag is gestegen met 5% tot 79.500 BEF. De gasoliekosten daalden in 1994 met 6% tot 6,7 BEF/liter.

De grootste procentuele daling van de besomming werd vastgesteld in de haven van Nieuwpoort (-14,3%). In de haven van Zeebrugge werd een beperktere daling opgetekend (-7,0%), terwijl in de haven van Oostende de totale besomming zelfs is gestegen (+9,2%).

Met betrekking tot de aangevoerde hoeveelheid vis is de situatie volledig verschillend. Nieuwpoort kende de grootste relatieve stijging (7,9%), gevolgd door Oostende (2,2%). In Zeebrugge is de aangevoerde hoeveelheid gedaald met 12,4%. De stijging van de aangevoerde hoeveelheid in Nieuwpoort werd dus volledig tenietgedaan door een forse daling van de gemiddelde visprijs in deze haven (-20,6%). In de overige havens werd daarentegen een stijging van de gemiddelde visprijs waargenomen (Oostende +6,8%, Zeebrugge 6,2%).

Wat de waarde van de aanvoer betreft, blijft de haven van Zeebrugge de belangrijkste haven met een aandeel van 59,6% in de totale besomming van 1994, wat evenwel lager is dan in 1993 (62,7%) en 1992 (64,0%).

Oostende (van 31,1% in 1992, 32,2% in 1993 tot 35,9% in 1994) kende een verhoging van het aandeel in de totale besomming. Het aandeel van Nieuwpoort (4,5%) is terug gedaald onder het niveau van 1993 (5,1%) en van 1992 (4,9%).

De hoogste gemiddelde prijs werd in 1994 genoteerd in de haven van Zeebrugge (107,0 BEF/kg), gevolgd door de haven van Oostende (102,6 BEF/kg) en Nieuwpoort (91,9 BEF/kg).

De aanvoer door vreemde vaartuigen in Belgische havens is terug opmerkelijk gestegen; van 10 ton (of 2,0 miljoen BEF) in 1992, 290 ton (of 25,4 miljoen BEF) in 1993 tot 457 ton (of 44,7 miljoen BEF) in 1994. 89,7% van deze hoeveelheid (of 82,6% van de waarde) werd aangevoerd in de haven van Zeebrugge.

Voorlopige gegevens wijzen er op dat de stijgende trend inzake aanvoer van Belgische vaartuigen in vreemde havens is afgebroken. Niet alleen qua aanvoergewicht (van 9.353 ton in 1993 tot 8.400 ton in 1994, of -10,2%) maar ook qua aanvoerwaarde (van 812,0 miljoen BEF in 1993 tot 770,0 miljoen BEF in 1994, of -5,2%) is deze aanvoer in vreemde havens gedaald.

De globale besomming van de aanvoer door Belgische vaartuigen in Belgische en vreemde havens bedroeg in 1994 3.005,6 miljoen BEF (1993:

Visveiling, Oostende

3.097,8 miljoen BEF), waarin de aanwezigheid in vreemde havens nog een aandeel heeft van circa 25,6% (1993: 26,2%).

Sinds 1994 worden de maatregelen ter begeleiding van de herstructurering van de visserijsector gefinancierd met middelen uit het nieuw gecreëerde Financierings-instrument voor de Oriëntatie van de Visserij (FIOV) (zie Verordeningen nrs. 2080/93 en 3699/93). Deze maatregelen vielen tot voor kort onder de Verordeningen nrs. 4028/86 (ter verbetering en aanpassing van de structuur van de visserij en aquikultuur) en 4042/89 (ter ondersteuning van de verwerking en commercializatie van visprodukten).

In 1994 werd inzake modernisering van vissersvaartuigen aan 3 projecten uit Zeebrugge steun gegeven van het FIOV (luik aanpassing van de structuur van de visserij) voor een totaal bedrag van 3.712.800 BEF (zijnde 15% van het investeringsbedrag). Er werden geen nieuwbouw- en aquikultuurprojecten ingediend die zich lokaliseren in West-Vlaanderen.

In het kader van het FIOV (luik verwerking en afzet van vis- en aquikultuurprodukten) werden alle negen Vlaamse projecten, die in 1993 werden ingediend maar toen niet werden betaald, goedgekeurd in 1994. Hiervan zijn zeven projecten gesitueerd in West-Vlaanderen. EOGFL-steun werd toegekend aan deze West-vlaamse projecten voor een totaal bedrag van 763.103 ECU (investeringsbedrag: 199.451.768 BEF).

Verloop van het toeristisch seizoen 1994

De toeristische index weerspiegelt het niveau van de toeristische activiteit in de drie toeristische regio's van West-Vlaanderen namelijk: de Kust, Brugge en het Achterland tijdens de maanden mei tot en met september.

In vergelijking met 1993 bedraagt de definitieve index Kust, Brugge en het Achterland voor het globale seizoen 96,8. Dit betekent dat de toeristische activiteit in 1994 met 3,2% is achteruitgegaan in vergelijking met het voorgaand seizoen.

De negatieve trend verloopt in een enigszins versneld tempo. Wanneer de drie laatste jaren worden geanalyseerd blijkt de achteruitgang in 1992 1,6% te bedragen, in 1993 2,2% en in 1994 3,2%.

Roomijs
Crème glacée

Eiskrem

Ice cream

Helado de crema

Melkerijstraat 10
B-8920 LANGEMARK

Tel.: 057 / 48 86 01

Fax: 057 / 48 71 82

Patrick Vanherpe & Partners pvba

v.h. Paul Houdmont
Verzekeringsmakelaars

In dienst van U die zekerheid wenst op een vlak waar de techniciteit en complexiteit met de dag groter worden. Mede door onze onafhankelijke positie kunnen wij steeds de voor U voordeligste voorwaarden selecteren. Alle verzekeringen met afzonderlijke dienst industriële risico's. Raadpleeg ons ook voor vrijblijvend advies inzake hypothecaire leningen.

Pres. Rooseveltplein 2, bus 2
8500 Kortrijk, tel. (056) 22 08 72

De evolutie van de WES-index is verschillend per toeristische regio.

In het Achterland is de achteruitgang beperkt tot 0,3%, in Brugge bedraagt de achteruitgang 1,5% terwijl de Kust de grootste daling noteert met 3,6%.

Rekening houdend met de gewichten van de deelposten weegt de achteruitgang van de Kust het meest door in het globale resultaat.

De trends per maand zijn met uitzondering van de maand juli allemaal negatief in vergelijking met 1993.

Het voorseizoen gaat met 3,1% achteruit, september daalt met 4,9%, terwijl het verlies tot 6,4% oploopt in de maand augustus. Juli behaalt dus als enige maand een beperkt succes met 1,4% stijging.

De toestand in mei en juni is vergelijkbaar met vorig jaar vermits de feestdagen van OLV-Hemelvaart en Pinksteren net zoals vorig jaar in mei vielen.

Slechts 3 van de 9 hoofdklassen waaruit de index is opgebouwd kunnen afsluiten met een positief resultaat, namelijk: de verkeersdrukte met

3,1% stijging, de openbare nutsvoorzieningen aan de Kust met 2% stijging en de overnachtingen in het Achterland met 3,2% stijging. De daling in de overige posten is als volgt: ontspanning en recreatie -10,1%, overnachtingen aan de Kust -7%, handelsactiviteit aan de Kust -1,9%, overnachtingen in de Brugse hotels -0,9%, recreatie Brugge met onder meer museabezoek, bootjes- en fietsenverhuur -2,1% en recreatie Achterland -3,8%.

Rekening houdend met de belangrijke economische impact van het verblijfstoerisme aan de Kust is de daling in deze sektor de belangrijkste oorzaak van de globale achteruitgang in de toeristische economie aan de Kust. Het is dan ook nuttig deze post meer in detail te analyseren.

De hotelsektor is de enige sektor die het totale seizoen kan afsluiten met een licht positief resultaat (1,4% stijging).

De overnachtingen van trekkers op de losse kampeerplaatsen namen sterk toe in de maand juli. De uitzonderlijke temperaturen van juli hebben het re-

sultaat van deze maand voor de kampeersektor positief beïnvloed, doch waren niet voldoende om de grote achteruitgang van juni en september op te vangen. De campingsektor sluit de balans op de trekkersplaatsen af met een daling van 1,7%.

Zoals in de voorgaande jaren noteren we ook nu in de sektor van het sociaal toerisme een achteruitgang die weliswaar beperkt is tot 2,9%.

De vakantiedorpen noteren een verlies aan overnachtingen met 4%.

Van alle sectoren is het appartementstoerisme de grootste verliezer. De post sluit af met 11,2% minder overnachtingen. Rekening houdend met het gewicht van deze sektor bepaalt de trend van het appartementstoerisme in belangrijke mate het eindresultaat aan de Kust.

Maatwerk vereist talent.

BELEGGINGEN

Stel u voor. Dit is uw situatie. Stel u alle mogelijkheden voor. Of u nu voorzichtig bent of van een vleugje risico houdt. Stel u de samenwerking met BACOB voor. Waarmen rekening houdt met uw situatie. Waar spaarbons, termijnrekeningen en BEVEK's u als gebeiteld zitten. En waar alle talent voorhanden is om u maatwerk te leveren.

Bankieren is onze natuur

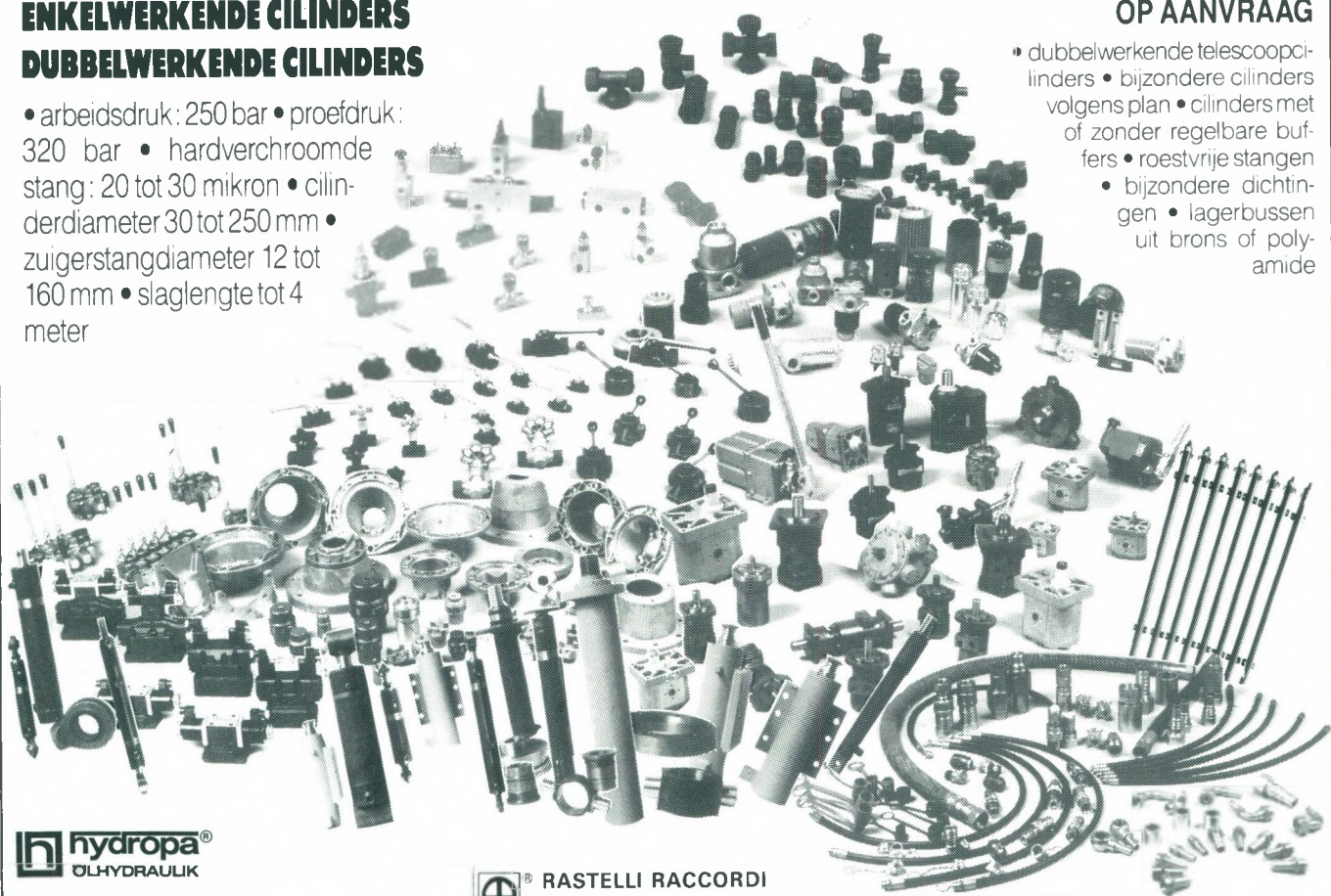
HYDRAULISCHE CILINDERS HYDRAULISCHE GROEPEN

ENKELWERKENDE CILINDERS DUBBELWERKENDE CILINDERS

• arbeidsdruk: 250 bar • proefdruk:
320 bar • hardverchroomde
stang: 20 tot 30 mikron • cilin-
derdiameter 30 tot 250 mm •
zuigerstangdiameter 12 tot
160 mm • slaglengte tot 4
meter

OP AANVRAAG

- dubbelwerkende telescoopci-
linders • bijzondere cilinders
volgens plan • cilinders met
of zonder regelbare buf-
fers • roestvrije stangen
- bijzondere dichtin-
gen • lagerbussen
uit brons of poly-
amide

hydropa®
OLHYDRAULIK

**di natale
bertelli** s.p.a.
martinetti idraulici

Oil Control

atos

ZETA FLUID
ACCESSORI PER
FLUIDODINAMICA

RASTELLI RACCORDI

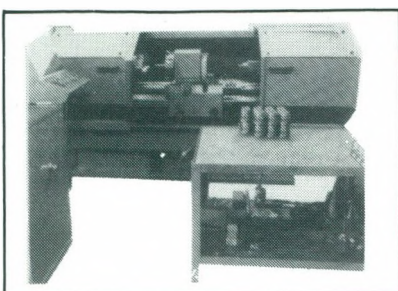
ILC

BIGNOZZI

FBO

ioni & strozzi

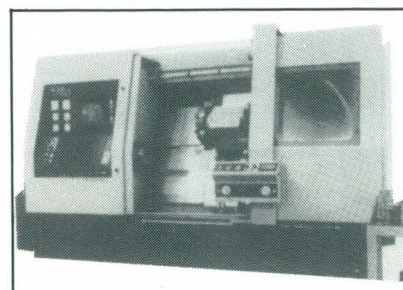
**S.A.M.
HYDRAULIK**

VAPO

HYDRAULICS n.v.
Industrielaan 8
8658 DADIZELE

Telefoon 056/50 11 16 en 50 11 17
Telex VAPODA 85962 - Telefax 056/50 17 99

WERKLOOSHEID EN GRENSARBEID

Werkloosheid

Twee instanties zijn bevoegd inzake de werkloosheid en arbeidsbemiddeling. Op het niveau van het Vlaamse Gewest is de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VD-AB) bevoegd voor de arbeidsbemiddeling en de opleiding van werklozen. Op het federale niveau berust de werkloosheidsverzekering bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

De werklozen worden in dit artikel omschreven via de EG-definitie inclusief de oudere werklozen. De EG-definitie (niet-werkende werkzoekenden) komt overeen met:

- de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, werkzoekend;
- de werkzoekenden in wachttijd, ingeschreven voor een voltijdse betrekking;
- de andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (waaronder de werklozen die recht hebben op werkloosheidsuitkeringen op grond van een vrijwillige deeltijdse betrekking;
- de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden.

Een aantal categorieën komen niet voor in de EG-definitie. Dit is het geval voor de werklozen die een deeltijdse betrekking hebben aanvaard om aan de werkloosheid te ontsnappen en de werkzoekenden ingeschreven tijdens hun wachttijd in toepassing van artikel 124 van het KB van 20 december 1963 die deeltijds werken. Deze groepen vormen de verplicht ingeschreven werkende werkzoekenden.

De oudere werklozen zijn werklozen van 55 jaar en meer (of 50 jaar en meer met verminderde arbeidsgeschiktheid) die vrijgesteld zijn van stempelcontrole.

Het kwartaalgemiddelde van de totale werkloosheid bedroeg in 1994 in West-Vlaanderen 49.779 personen. Dit betekent een aangroei met 3,9% ten opzichte van een jaar geleden. De

aangroei in 1994 in het Vlaamse Gewest (+5,3%) of het Rijk (+5,1%) was groter dan in West-Vlaanderen. De toename van de werkloosheid was groter bij de vrouwen dan bij de mannen (in het geval van West-Vlaanderen, respectievelijk +5,6% en +1,8%).

Voornoemde cijfers betreffen evenwel gemiddelden. Tijdens het jaar 1994 heeft er zich immers een kentering voorgedaan in de groei van de werkloosheid. Zo was de werkloosheid in West-Vlaanderen in december 1994 reeds 4,6% lager dan een jaar geleden. In het Vlaamse Gewest was dit 1% minder, doch het Rijk had te kampen

West-Vlaanderen was gemiddeld groter bij de vrouwen dan bij de mannen. In de arrondissementen Diksmuide en Veurne nam de werkloosheid bij de vrouwen toe met meer dan 10%. In de arrondissementen Brugge en Tielt was de stijging bij de mannen en vrouwen omzeggens gelijk (Figuur 4).

De werkloosheidsdruk plaatst het aantal werklozen in verhouding tot de potentiële beroepsbevolking². De werkloosheidsdruk bedroeg in West-Vlaanderen in 1994 7,9% (zie tabel 10). Het jaar voordien werd een niveau van 7,5% bereikt. De werkloosheidsdruk is in bijna alle Westvlaamse ar-

Tijdens het jaar 1994 heeft zich een kentering voorgedaan in de groei van de werkloosheid. Zo was de werkloosheid in West-Vlaanderen in december 1994 reeds 4,6% lager dan een jaar geleden.

met een lichte stijging (+0,5%) eind december 1994.

De bijgevoegde grafieken illustreren dat het niveau van de werkloosheid in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest nog steeds lager is dan hetgeen in 1983 geregistreerd werd. Voor het Rijk geldt dat de werkloosheidssituatie er sedert 1993 slechter aan toe is dan in 1983.

Tabel 9 geeft de werkloosheid per Westvlaams arrondissement weer. Het gaat hier over het gemiddelde van de 12 maanden van 1994. De totale werkloosheid nam naar verhouding sterker toe in de arrondissementen Tielt (+8,3%), Oostende (+7,2%) en in mindere mate Diksmuide, Veurne en Ieper. In de arrondissementen Roeselare (+3,5%), Brugge (+3,7%) en ook Kortrijk was de toename minder dan gemiddeld in West-Vlaanderen. De toename van de werkloosheid in

rondissementen lager dan gemiddeld in het Vlaamse Gewest (9,3%) of het Rijk (11,4%). Het arrondissement Oostende (10,0%) vormt een uitzondering. Ondanks de relatief grote toename van de werkloosheid in het arrondissement Tielt blijft de werkloosheidsdruk in dit arrondissement nog steeds laag (6,1%). De kustarrondissementen als geheel scoren slechter (8,6%) dan de overige Westvlaamse arrondissementen (7,4%). Dit is te wijten aan de werkloosheidsdruk bij de mannen die in de kustarrondissementen een stuk hoger ligt (7,8%) dan in de rest van de provincie (5,5%). Bij de vrouwen is er vrijwel geen verschil.

(2) De potentiële beroepsbevolking wordt gevormd door de mannen van 20 tot en met 64 jaar en de vrouwen van 20 tot en met 59 jaar.

Tabel 9. Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen per arrondissement (a), jaargemiddelde 1993 en 1994

Arrondis sement	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	1993	1994	Index	1993	1994	Index	1993	1994	Index
Brugge	5.585	5.799	103,8	6.394	6.620	103,5	11.979	12.419	103,7
Diksmuide	869	867	99,8	896	1.012	112,9	1.765	1.878	106,4
Ieper	1.948	2.007	103,0	2.620	2.801	106,9	4.568	4.808	105,3
Kortrijk	4.705	4.708	100,1	6.867	7.385	107,5	11.572	12.094	104,5
Oostende	3.729	3.970	106,5	3.714	4.007	107,9	7.443	7.978	107,2
Roeselare	2.251	2.309	102,6	3.243	3.375	104,1	5.494	5.684	103,5
Tielt	1.054	1.147	108,8	1.684	1.819	108,0	2.738	2.966	108,3
Veurne	1.148	1.162	101,2	1.104	1.230	111,4	2.252	2.392	106,2
West-Vlaanderen	21.289	21.969	103,2	26.522	28.249	106,5	47.811	50.219	105,0
Kustarron- dissementen	10.462	10.931	104,5	11.212	11.857	105,8	21.674	22.789	105,1
Overig West-Vlaanderen	10.827	11.038	101,9	15.310	16.392	107,1	26.137	27.430	104,9
Westhoek	3.965	4.036	101,8	4.620	5.043	109,2	8.585	9.078	105,7
Vlaamse Gewest	131.923	138.917	105,3	165.919	177.860	107,2	297.842	316.777	106,4
Het Rijk	287.211	304.789	106,1	336.823	356.516	105,8	624.034	661.304	106,0

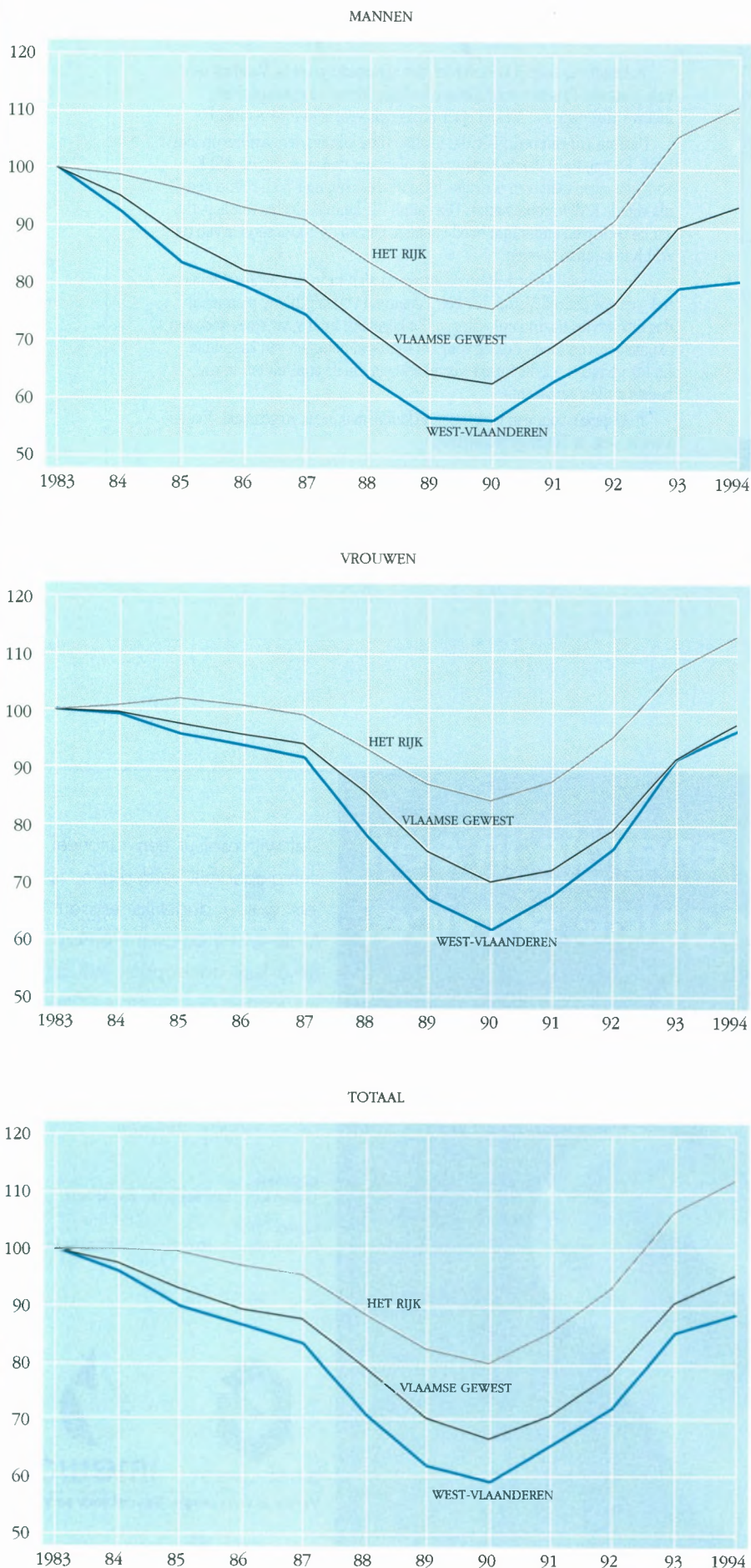
(a) EG-definitie, inclusief oudere werklozen.

Tabel 10. Evolutie van de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen per arrondissement (in%) (a)

Arrondisse- ment	Aantal mannelijke werklozen per 100 mannen van 20 tot en met 64 jaar		Aantal vrouwelijke werklozen per 100 vrouwen van 20 tot en met 59 jaar		Aantal werklozen per 100 mannen van 20 tot en met 64 jaar, per 100 vrouwen van 20 tot en met 59 jaar	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994
Brugge	6,8	7,1	8,9	9,2	7,8	8,1
Diksmuide	6,1	6,1	7,5	8,4	6,7	7,2
Ieper	6,3	6,5	10,0	10,7	8,0	8,4
Kortrijk	5,5	5,5	9,2	10,0	7,3	7,6
Oostende	8,8	9,3	10,1	10,8	9,4	10,0
Roeselare	5,3	5,4	8,8	9,2	6,9	7,1
Tielt	4,0	4,3	7,5	8,1	5,6	6,1
Veurne	7,2	7,2	7,9	8,8	7,6	8,0
West-Vlaanderen	6,3	6,5	9,0	9,6	7,5	7,9
Kustarrondissementen	7,5	7,8	9,1	9,6	8,2	8,6
Overig West-Vlaanderen	5,4	5,5	8,9	9,5	7,0	7,4
Westhoek	6,5	6,6	8,9	9,7	7,6	8,0
Vlaamse Gewest	7,3	7,7	10,5	11,2	8,8	9,3
Het Rijk	9,4	10,0	12,4	13,1	10,8	11,4

(a) EG-definitie, inclusief oudere werklozen.

Figuur 4
Evolutie van de werkloosheid (1983=100)*

* Kwartaalgemiddelde van de EG-definitie inclusief oudere werklozen

Grensarbeid

A. West-Vlamingen werkend in Frankrijk

Het Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) verspreidt gegevens omtrent de grensarbeid. Op 30 juni 1994 bedroeg het aantal Westvlamingen dat in Frankrijk actief was 1.243 personen. Dit zijn er 30 meer dan vorig jaar. Het merendeel van de Westvlamingen die in Frankrijk werken zijn afkomstig van de arrondissementen Kortrijk (570), Ieper (436) en in mindere mate Veurne (124).

B. Fransen werkend in West-Vlaanderen

Op 30 juni 1994 waren er volgens het RIZIV 2.074 personen woonachtig in Frankrijk en werkend in West-Vlaanderen. De stijgende trend die vanaf 1989 merkbaar werd kent daarmee een onderbreking. Vorig jaar waren er immers 2.261 personen die in Frankrijk woonden en in West-Vlaanderen actief waren.

De volkstelling die in 1990 in Frankrijk gehouden werd geeft eveneens informatie omtrent personen die in Frankrijk wonen en werken in West-Vlaanderen. Zo komt bijna de helft van de personen woonachtig in Frankrijk en die in West-Vlaanderen werken uit de zone Roubaix-Tourcoing. Het betreft voornamelijk personen met de Franse nationaliteit (85%). Belgen woonachtig in Noord-Frankrijk en werkend in West-Vlaanderen maken 7% uit van de grensarbeid komende uit Frankrijk. Vier vijfden van de personen woonachtig in Noord-Frankrijk en actief in West-Vlaanderen zijn werkzaam in de secundaire sector.

C. De pendel met Nederland

Op 30 juni 1994 waren er 171 personen die in West-Vlaanderen woonden en in Nederland gingen werken. Het merendeel van hen woonde in het arrondissement Brugge (143). Er waren 223 personen die in Nederland woonden en in België actief waren. Ook hier betrof het meestal het arrondissement Brugge (176). Ten opzichte van vorig jaar is de pendelbalans met Nederland zo goed als ongewijzigd.

Over de kortste afstand tussen een ondernemend bedrijf en zijn bank.

'n Ambitieuus bedrijf kijkt verder dan zijn markt groot is. Vandaar de vele plannen. Plannen voor nieuwe bedrijfsruimtes, meer capaciteit, nieuwe afzetregio's ... Zaken waar doorgaans veel geld mee gemoeid is.

Daarom wil een bedrijfsleider te allen tijde kunnen terugvallen op zijn bank. En dan liefst via de kortste weg. Vandaar de keuze van de ASLK voor een eigen team van bedrijfsadviseurs. Mensen met 'n all round kennis van de KMO-problematiek. Die vanuit die kennis slechts een beperkt aantal bedrijven onder hun hoede nemen. Om zó de 100% service van de ASLK te kunnen leveren.

Uw persoonlijke bedrijfsadviseur werkt zich in in de totaalproblematiek van uw bedrijf. Vanuit die betrokkenheid vertaalt hij uw plannen in degelijk advies en dito oplossingen. Zo begeleidt hij uw aanvraag voor een expansielening. Heeft hij oog voor het rendabel beleggen van kasgelden. En hij adviseert u zelfs inzake verzekeringen die de continuïteit in uw bedrijf zullen verzekeren.

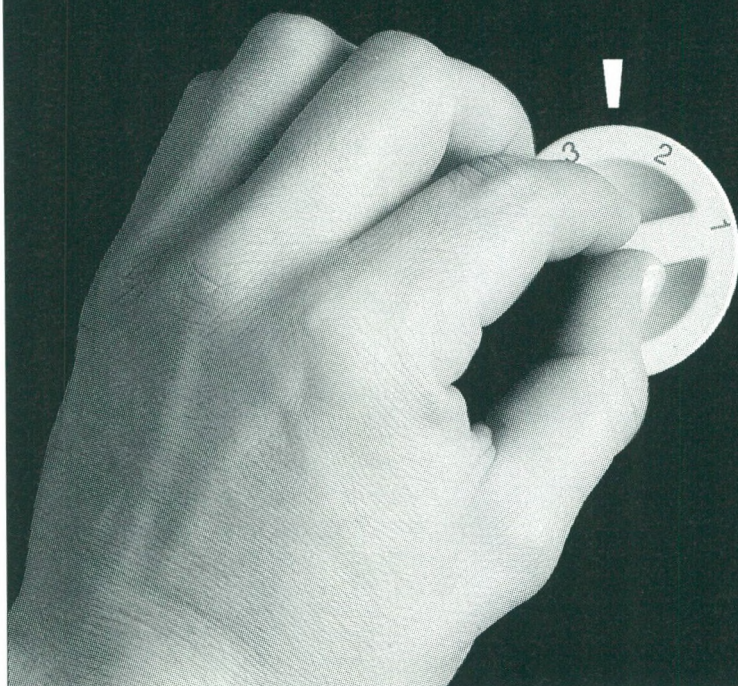
'n Afspraak voor een verkennende kennismaking is zó gemaakt. Via de kortste weg. 'n Telefoontje volstaat.

KMO-TEAM WEST-VLAANDEREN

Regio Kortrijk 056/22 75 27 - Regio Brugge 050/44 44 61

Wij steken ook energie in een goed-geregelde service.

Dat wij resoluut een rationeel energiegebruik verdedigen, is iets wat u dagelijks ervaart. Maar wist u ook dat u bij ons altijd kunt aankloppen met al uw vragen over energie? Stel uw vragen, want onze adviezen en service zijn volledig gratis. Contacteer ons op onderstaande adressen.

GASELWEST
Rijsselsestraat 57 - 8500 Kortrijk - Tel. 056/36 92 11

IMEWO
F. Rooseveltlaan 1 - 9000 Gent - Tel. 09/235 96 58

GASELWEST

imewo

Verstand van energie. Gevoel voor service.

ELECTRABEL verzorgt als privé-partner de dienstverlening in opdracht van de intercommunales GASELWEST en IMEWO.

ZEEHAVENVERKEER EN LUCHTVAART

De haven van Zeebrugge

De trafiekachteruitgang die zich, na tien jaar onafgebroken groei, in 1993 had gemanifesteerd, blijkt slechts van tijdelijke aard te zijn geweest. In 1994 werden in de haven van Zeebrugge immers 32,9 miljoen ton goederen behandeld, waarmee 4,6% beter wordt gepresteerd dan in 1993 en waarmee eveneens het rekordcijfer van 1992 (33,4 miljoen ton) bijna wordt geëvenaard. Het aantal zeeschepen dat in 1994 in Zeebrugge aanmeerde bedraagt 10.694 (-1,4%).

Tabel 11 laat zien dat behalve de vaste bulk (stortgoederen), alle andere segmenten van het goederenverkeer een matige tot zeer sterke groei meemaakten in 1994.

De grootste toename werd gerealiseerd in de overslag van stukgoederen. Hierdoor vertegenwoordigt deze goederengroep al bijna 70% van de totale goederenoverslag in de haven. In de afvoer overschrijdt het aandeel van de

In 1994 werden 860.092 vrachtwagens verscheept met een totaal tonnage van 13.622.720 ton (+10,9%). Deze groei, die overigens algemeen is voor alle diensten, doet vermoeden dat, ondanks het vertrek van een aantal trafieken (onder meer de Ford-trafieken op Dagenham), het effect van de opening van de Kanaaltunnel voor de haven van Zeebrugge niet voelbaar is geweest.

De containertrafiek bereikte in 1994 een nieuw rekordcijfer: 456.560 containers (uitgedrukt in TEU is dit 609.307) werden geladen of gelost. De algemene groei van de containertrafiek (+20,6%) is nagenoeg even sterk in de Europese short-sea als in de interkontinentale deep-sea.

Wat de andere stukgoederen betreft, wordt vooral gewezen op de verdere ontwikkeling van de trafiek van nieuwe auto's (+33,9% naar 482.660 eenheden) en de trafiek van vers fruit (1 miljoen ton, gedeeltelijk echter gecontaineriseerd).

gevolge van de opgelopen vertraging in de onderhoudswerken aan de installaties in de Algerijnse laadhaven.

Zoals reeds aangegeven is het segment van de vaste bulk de enige goederengroep waar een achteruitgang (-19,0%) wordt vastgesteld. Sinds de piek in 1991, daalde de overslag van stortgoederen op drie jaar tijd met meer dan 4 miljoen ton. Ter vergelijking: in 1991 beliep de overslag van kolen en cokes 5 miljoen ton en van erts 3 miljoen ton.

Naast het goederenverkeer ging de haven van Zeebrugge er ook op vooruit inzake het toeristisch verkeer: in 1994 werden 1.151.673 passagiers (+6,3%) te Zeebrugge verscheept en ontscheept en maakten 187.030 personenwagens (+12,4%) gebruik van de veerdiensten naar Groot-Brittannië.

Tenslotte dient er op gewezen dat het jaar 1995 zich, vooral inzake de ontwikkeling van de voorhaven, vrij perspectiefrijk aanbiedt. In de maand maart is de start voorzien van de in de voorhaven gelegen en door Cast uit te baten Flanders Container Terminal. Tegen het najaar gaan de werken van start voor de bouw van het Wielingendok. Voor dit dok is de uitbouw van een door Sea-Ro geëxploiteerde ro/ro-terminal gepland.

De haven van Oostende

Het jaar 1994 betekende voor de Oostendse stadshaven het achtste opeenvolgende jaar van trafiektoename, en dit ondanks een gevoelige terugloop inzake het aantal scheepsbewegingen (-258 bewegingen of -7,7%). In de handelshaven werden 3.454.542 ton goederen overgeslagen, hetgeen een groei van 1,4% (+46.122 ton) vertegenwoordigt ten opzichte van het jaar 1993. In 1993 kende de haven nog een

In 1994 werden in de haven van Zeebrugge 32,9 miljoen ton goederen behandeld, waarmee 4,6% beter wordt gepresteerd dan in 1993 en waarmee eveneens het rekordcijfer van 1992 (33,4 miljoen ton) bijna wordt geëvenaard.

Voor de Oostendse stadshaven betekende 1994 het achtste opeenvolgende jaar van trafiektoename. Het grootste aandeel van de trafiek van de stadshaven zijn de ro/ro-vrachten van en naar Groot-Brittannië (59%).

stukgoederen zelfs de kaap van 90%. De belangrijkste groep binnen de stukgoederen blijft de vrachtwagentrafiek van en naar Groot-Brittannië.

De overslag van vloeibare produkten bleef nagenoeg op hetzelfde peil als in 1993. Een en ander is te wijten aan de verminderde aanvoer van aardgas, ten-

Tabel 11
Goederenoverslag in de haven van Zeebrugge, 1993 en 1994 (goederen in ton)

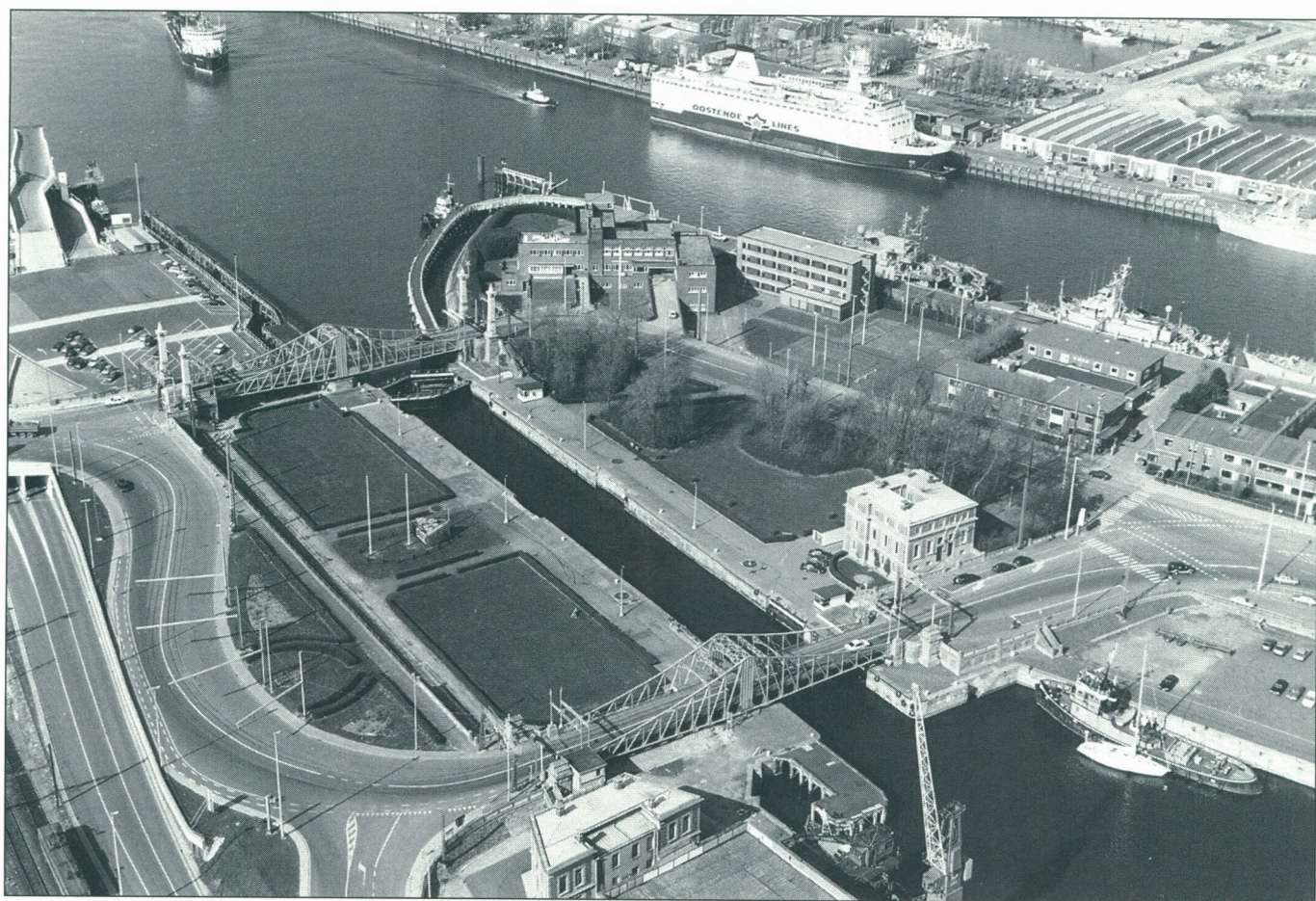
	Aanvoer		Afvoer		Totaal	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994
<i>Stukgoederen</i>						
Roll-on/Roll-off	5.491.363	6.251.010	6.792.245	7.371.710	12.283.608	13.622.720
Containers	2.784.194	3.327.575	3.347.515	4.069.303	6.131.709	7.396.878
Waarvan:						
– Europees	1.404.425	1.787.795	2.119.756	2.512.970	3.524.181	4.300.765
– Interkontinentaal	1.379.769	1.539.780	1.227.759	1.556.333	2.607.528	3.096.113
Andere	866.433	990.208	380.968	389.830	1.247.401	1.380.038
Subtotaal	9.141.990 49,1%	10.568.793 52,6%	10.520.728 82,1%	11.830.843 92,6%	19.662.718 62,5%	22.399.636 68,1%
<i>Vloeibare produkten</i>						
Aardgas	3.231.919	3.047.945	–	–	3.231.919	3.047.945
Geraffineerde olieprodukten	1.046.949	1.127.491	553.832	632.850	1.600.781	1.760.341
Andere	68.802	103.090	1.595	6.631	70.397	109.721
Subtotaal	4.347.670 23,3%	4.278.526 21,3%	555.427 4,3%	639.481 5,0%	4.903.097 15,6%	4.918.007 15,0%
<i>Stortgoederen</i>						
Kolen en cokes	2.149.744	1.743.357	1.450.795	194.459	3.600.539	1.937.816
Bouwmaterialen	1.588.841	1.756.785	6.688	5.992	1.595.529	1.762.777
Ertsen	1.205.941	1.621.981	115.452	–	1.321.393	1.621.981
Andere	195.109	137.231	158.139	108.768	353.248	245.999
Subtotaal	5.139.635 27,6%	5.259.354 26,2%	1.731.074 13,5%	309.219 2,4%	6.870.709 21,9%	5.568.573 16,9%
Algemeen totaal	18.629.295 100,0%	20.106.673 100,0%	12.807.229 100,0%	12.779.543 100,0%	31.436.524 100,0%	32.886.216 100,0%

Bron: MBZ.

Tabel 12
Maritiem verkeer in de stadshaven van Oostende, 1993 en 1994 (goederen in ton)

Aard	Aanvoer		Afvoer		Totaal	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994
Bouwmaterialen en hout	858.568	942.613	–	1.360	858.568	943.973
Petroleumprodukten	151.428	137.249	–	–	151.428	137.249
Chemische produkten en kunst mest	117.943	111.584	112.461	116.420	230.404	228.004
Voertuigen (ro/ro)	842.983	843.005	1.166.301	1.187.568	2.009.284	2.030.573
Andere	139.559	111.164	19.177	3.579	158.736	114.743
Totaal	2.110.481	2.145.615	1.297.939	1.308.927	3.408.420	3.454.542

Bron: Havendienst Oostende.

Demeysluis, haven Oostende

groei in de goederenbehandeling met 13%.

Het grootste aandeel van de trafiek van de stadshaven zijn de ro/ro-vrachten van en naar Groot-Brittannië: 2.030.573 ton of 59%. De andere belangrijke goederenstromen in het jaar 1994 waren de aanvoer van grint en zand (bijna 900.000 ton), de aan- en afvoer van chemische produkten en kunstmest (228.000 ton) en de aanvoer van gasolie (137.000 ton).

Het volledig overzicht van de resultaten van de stadshaven wordt in tabel 12 geïllustreerd. Daarin is af te lezen dat de groeiende goederen categorieën de bouwmaterialen en het hout zijn (+85.000 ton) en de ro/ro-trafiek (+21.000 ton). Deze groei wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een achteruitgang in de sektor van de petroleumprodukten (-14.000 ton) en het nagenoeg wegvallen van de trafiek van veevoerders (-23.000 ton).

Met bijzondere belangstelling werd uitgekeken naar de evolutie in 1994 van de RMT-activiteiten in de stadshaven. Hoewel het effect van de opening van de Kanaaltunnel slechts gedeeltelijk heeft gespeeld – de vrachtrafiek onder het kanaal kwamen

Voortaan integreert BBL Soft Telelink de telecommunicatiemodule, het raadplegen van databestanden, de overdracht van bestanden en de off-line intoetsing van uw betalingen.

Is de BBL ook daarom de voorkeurbank ?

Financieringen en financiële dienstverlening voor creatieve ondernemers

- Eigen en quasi-eigen vermogenfinancieringen via participaties, onderhandse obligatie-leningen of leningen op vaste termijn
- Financiële herstructureringen
- Controlewijzigingen: familiale opvolgingsproblemen, verzelfstandiging via management buy-out en buy-in, fusies en overnames
- Bescherming minderheidsbelangen

INVESTCO

Regentlaan 54, Box 2, B-1000 Brussels - Tel. 02/513.45.20
Fax. 02/513.97.41

immers pas midden vorig jaar op gang – werd de keuze voor de nieuwe Britse aanloophaven (Ramsgate) en de samenwerking met een nieuwe commerciële partner (Sally Line) vanaf 1 januari 1994 niet echt een succes.

Op alle fronten werd, deels door een reeks tegenslagen en problemen tengevolge van de keuze voor de nieuwe route Oostende-Ramsgate, een achteruitgang genoteerd. De vrachtrafik liep verder terug tot 70.757 eenheden (-14,2%), het aantal toeristische voertuigen (personenwagens en autocars) ging achteruit tot 244.377 eenheden (-12,9%). De RMT-vloot vervoerde 1.827.561 personen in 1994, niettegenstaande de spectaculaire reductie van de prijzen is dit een verlies van 2,2%.

De luchthaven van Oostende

Na het moeilijke jaar 1993, was 1994 voor de luchthaven van Oostende op alle vlakken een bijzonder goed jaar. Zowel het aantal bewegingen, het aantal passagiers als de vrachtaktiviteiten kenden een buitengewone stijging. Tabel 13 bevat de gegevens ter zake.

Luchthaven, Oostende.

Tabel 13

Vliegtuig-, passagiers- en vrachtbewegingen op de luchthaven van Oostende, 1990-1994

Jaar	Vluchten	Passagiers	Vracht (in ton)
1990	48.939	109.607	47.521
1991	47.223	87.302	50.363
1992	37.826	85.731	44.283
1993	34.858	81.902	42.577
1994	38.147	94.676	60.210

Bron: Luchthaven Oostende.

Het aantal vliegtuigbewegingen steeg het voorbije jaar tot 38.147, of een toename met 9,4% tegenover 1993. De toename met 15,6% van het aantal passagiers is vooral toe te schrijven aan het initiatief van de Oostendse touroperator Sunair, die gedurende de periode juni-september vanuit Oostende charters inlegde naar zuidse vakantiebestemmingen.

De grootste procentuele stijging is waar te nemen bij het vrachtverkeer. Dankzij een toename met 41,4% wordt het rekordniveau van 60.210 ton bereikt. Duidelijk blijkt dat de luchthaven zich verder blijft specialiseren in de sektor van de luchtcargo. De bestemmingen liggen vrij gespreid over de verschillende continenten, doch een belangrijk deel is georiënteerd op de landen van het GOS.

In 1994 werden bovendien de werken aan de rolbaan en aan de ont-

sluitingsweg voor de luchthavengebonden activiteitenzone verder gezet. De voltooiing van deze werken gaat vooraf aan de eigenlijke ontwikkeling van deze zone als vestigingsplaats voor onderhouds- en toeleveringsactiviteiten.

Het vliegveld van Kortrijk-Wevelgem

Evenals de luchthaven van Oostende pakt ook het vliegveld van Kortrijk-Wevelgem uit met positieve cijfers voor het jaar 1994. Het aantal vliegtuigbewegingen steeg met 13,2% tot 65.294. De lokale vluchten bleven veruit de belangrijkste activiteit op het vliegveld (77,3% van alle vluchten). Het aandeel van de zakenvluchten nam toe tot 7,9%. Met betrekking tot het aantal passagiers is de trend vrij gelijklopend: een algemene toename met 13,9% tot 128.528, een vermindering

van het aandeel van de lokale passagiers van 72,6% naar 69,5% en een toename van het aandeel van de zakenreizigers van 11,5% naar 13,0%.

Een gedeeltelijke verklaring van de trafiekgroei ligt in de vaste lijndienst die Euro Direct Airlines tussen oktober 1994 en februari 1995 tussen Wevelgem en London-Stansted uitbaatte.

CARL ADAMS N.V.

ERKEND SELECTIEBUREAU
SELECTIE, TRAINING EN ADVIES
VG. WS. 032

PERSONEELSRECRUTERING
ORGANISATIE & MANAGEMENT ADVIES

ARDOOISESTEENWEG 25, 8800 ROESELARE
TELEFOON: (051) 24 16 56 / 24 19 98
FAX (051) 24 02 06

Milieuonderzoek en -advies

Milieudoorlichting 'op maat van uw bedrijf'

- doorlichting van de milieukosten, vergunningstoestand, milieu-impact en het milieubeleid van de onderneming
- knelpuntenanalyse
- prioriteitenplan

Milieuzorgsysteem

- begeleiding bij de implementatie van milieuzorgsystemen (volgens de BS 7750 of EMAS)
- begeleiding bij de integratie van milieuzorg en kwaliteitszorg

MER – infrastructuur-MER – industriële MER

Marktonderzoek (afvalstoffen, milieutechnologie)

Verdere inlichtingen: ir. J. Lammerant

tel.: 050/35.84.42
fax: 050/36.31.86

Baron Ruzettelaan 33
8310 Assebroek-Brugge

HUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN INFRASTRUKTUUR

Huisvesting

Het Nationaal Instituut voor de Statistiek verstrekt gegevens omtrent het aantal nieuw toegestane en het aantal begonnen woningen. Daarbij moet worden opgemerkt dat niet alle maandgegevens voor het jaar 1994 op dit ogenblik beschikbaar zijn. Daarom zal in het geen hierna volgt een vergelijking worden gemaakt tussen de zeven eerste maanden van 1994 en van 1993 (zie tabel 14). Deze eerste resultaten geven slechts een partieel beeld van de evolutie. Pas wanneer alle maandgegevens beschikbaar zijn heeft men een volledig beeld van de bouwconjunctuur.

Het aantal vergunde woningen (woon- of niet-woongebouwen) bedroeg in West-Vlaanderen 4.780 in de periode van januari tot en met juli 1994. Het lag 13,9% lager tijdens de eerste zeven maanden van 1994 ten opzichte van dezelfde periode in 1993. In het Vlaamse Gewest en het Rijk was er een stijging van respectievelijk 1,4% en 2,0%. De reden voor de minder goede Westvlaamse prestatie is de evolutie in het arrondissement Veurne: het aantal vergunde woningen gedurende januari-juli 1994 bedroeg er slechts 39,4% van het overeenkomstige aantal in 1993. Ook het arrondissement Brugge scoort minder goed (-1,4%). Onder de overige arrondissementen presteerden vooral de Westhoekarrondissementen Diksmuide en Ieper goed (respectievelijk +32,4% en +29,2%). Het aantal vergunde woningen per 1.000 inwoners geeft een beeld van de bouwactiviteit. In West-Vlaanderen werden 4,3 bouwvergunningen afgeleverd per 1.000 inwoners. Dit is naar verhouding ongeveer evenveel als in het gehele Vlaamse Gewest en meer dan in het Rijk (3,2). Het aantal vergunde woningen blijft traditioneel

hoog in de kustarrondissementen (5,4). In de overige arrondissementen was het cijfer 3,5.

Het aantal begonnen woningen bedroeg 5.015 in West-Vlaanderen tijdens de eerste zeven maanden van 1994 of 15,8% hoger dan een jaar terug. In het Vlaamse Gewest of het Rijk was de stijging minder groot (9,0% en 7,2% respectievelijk). Het arrondissement Oostende was de motor van de bouwactiviteit. Het aantal begonnen woningen lag er immers 132,7% hoger dan in de vergelijkbare periode van

De activiteiten van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij lagen in 1994 op hetzelfde peil als in 1993. Ook de activiteiten in het kader van Domus Flandria kenden vooruitgang. In West-Vlaanderen werden in 1994 776 projecten goedgekeurd. Daarvan waren er 111 in een renovatiegebied of hadden betrekking op inbreidingsgerichte projecten in kansarme buurten. Een 411-tal projecten grepen plaats in het kader van het urgentieprogramma (Domus Flandria). In 1993 waren er 780 goedgekeurde projecten waarvan

In West-Vlaanderen werden 4,3 bouwvergunningen afgeleverd per 1.000 inwoners. Dit is naar verhouding ongeveer evenveel als in het gehele Vlaamse Gewest en meer dan in het Rijk (3,2).

Inzake ruimtelijke ordening werden in de loop van 1994 voor bepaalde gewestplannen gedeeltelijke herzieningen definitief vastgelegd. Het betreft het bestemmen van gronden voor bedrijventerreinen in de gewesten Kortrijk en Roeselare-Tielt. Daarnaast waren er in 1994 meerdere gedeeltelijke herzieningen in procedure.

1993. Ook in de arrondissementen Kortrijk, Tielt en Diksmuide kon men een noemenswaardige stijging noteren. Vooral in het arrondissement Ieper was er een merkbare daling van het aantal begonnen woningen (-30,1%). Het aantal begonnen woningen per 1.000 inwoners bedroeg 4,5 in West-Vlaanderen tijdens de periode januari-juli 1994. Dit was meer dan in het Vlaamse Gewest (3,7) of het Rijk (2,8). Net zoals bij de vergunde woningen scoren ook hier de kustarrondissementen relatief beter (6,4) dan de andere Westvlaamse arrondissementen (3,1).

410 in het kader van het urgentieprogramma.

In 1994 verkocht de Westvlaamse Interkommunale voor Huisvesting (WIH) 40,9 ha grond gespreid over 454 kavels. In 1993 waren er minder grondverkoop (22,3 ha over 224 kavels). De grondaankopen betroffen 29,3 ha. Dit is 5,1 ha minder dan vorig jaar. De grondaan- en -verkoop voor huisvesting van de interkommunale Leiedal betroffen telkenmale ongeveer 1 ha.

Op 1 april 1993 werd het premiestelsel van het Vlaamse Gewest gewijzigd. Centraal in het nieuwe stelsel

Tabel 14
Nieuw toegestane bouw en begonnen woningen, periode januari-mei, 1993-94

Arrondissement	Vergunde woningen (nieuw bouw, al of niet in			Begonnen woningen (nieuw bouw, al of niet in woongebouwen)			Aantal per 1.000 inwoners in 1994	
	1993	1994	Index	1993	1994	Index	Vergund	Begonnen
Brugge	1.329	1.045	78,6	1.142	1.054	92,3	3,9	3,9
Diksmuide	105	139	132,4	102	117	114,7	2,9	2,5
Ieper	277	358	129,2	326	228	69,9	3,4	2,2
Kortrijk	908	1.022	112,6	731	927	126,8	3,7	3,3
Oostende	847	960	113,3	501	1.166	232,7	6,8	8,3
Roeselare	451	431	95,6	494	436	88,3	3,1	3,1
Tielt	345	317	91,9	299	344	115,1	3,6	4,0
Veurne	1.289	508	39,4	735	743	101,1	9,3	13,5
Kustarrondissementen	3.465	2.513	72,5	2.378	2.963	124,6	5,4	6,4
Overig West-Vlaanderen	2.086	2.267	108,7	1.952	2.052	105,1	3,5	3,1
West-Vlaanderen	5.551	4.780	86,1	4.330	5.015	115,8	4,3	4,5
Vlaamse Gewest	24.300	24.634	101,4	19.757	21.544	109,0	4,2	3,7
Het Rijk	32.044	32.699	102,0	26.623	28.529	107,2	3,2	2,8

Bron: NIS.

staat de tegemoetkoming in de aflossing van een hypothecaire lening voor de bouw, koop of sanering van een woning. Verder trad ook de nieuwe verbeterings- en aanpassingspremie en de huursubsidie en installatiepremie in werking. Tabel 15 geeft het verloop weer van de tegemoetkomingen in de leninglast. De tussenkomst in West-Vlaanderen was het grootst in 1994 in de bouw (562), gevolgd door de renovatie (260).

Naast de tussenkomst in de leninglast werden in West-Vlaanderen 850 verbeterings- en aanpassingspremies toegekend (21,6% van het totaal voor Vlaanderen) en werd in 121 gevallen een huursubsidie of installatiepremie verleend (17,7% van het Vlaamse Gewest).

Voor de volledigheid kan nog vermeld worden dat op het niveau van het Vlaamse Gewest er 2.016 bouwpremies, 55 kooppremies en 5.261 saneringspremies toegekend werden in 1994. Het betreft afgehandelde dossiers onder de oude reglementering.

Ruimtelijke ordening

In de loop van 1994 werden voor bepaalde gewestplannen gedeeltelijke herzieningen definitief vastgesteld. Het gaat vooral om het bestemmen van gronden voor bedrijventerreinen in de gewesten Kortrijk en Roeselare-Tielt. Daarnaast waren er in 1994 meerdere gedeeltelijke herzieningen in procedure. Hierbij ging het eveneens vooral om het scheppen van mogelijkheden voor de realisatie van bedrijventerreinen in de gewesten Kortrijk, Roeselare-Tielt, Ieper-Poperinge en Diksmuide-Torhout, om het geven van nieuwe bestemmingen aan militaire domeinen in de gewesten Veurne-Westkust (te Nieuwpoort), Brugge-Oostkust (te Brugge, Damme, Jabbeke en Zedelgem), Oostende-Middenkust (te Oostende) en om de vastlegging van het tracé van de weg N58 (Wervik-A19 met westelijke omleiding van Menen).

Zoals bekend werden de voorstellen tot gedeeltelijke herziening van de gewestplannen voor wat betreft de be-

drijventerreinen ingediend door de GOM-West-Vlaanderen. Deze laatste diende in dit verband overigens voorstellen in voor elk van de zeven Westvlaamse gewestplannen.

Tenslotte valt te wijzen op de betrokkenheid van de GOM-West-Vlaanderen bij de opmaak (door het Westvlaams Economisch Studie bureau) van het Structuurplan West-Vlaanderen.

Zeehavens en kustverdediging

Sprekend over de verdere uitbouw van de haven van Zeebrugge moet in eerste instantie worden gewezen op de westelijke voorhaven. Daar werd in 1994 verder gewerkt aan de realisatie van de Flanders Container Terminal (kade, terreinen, kranen, wegen, sporen,...). Deze terminal wordt gebouwd aan de zee-zijde van de oude havenmuur (de Leopold II-dam) en zal in 1995 in gebruik worden genomen.

Nog verder zeewaarts en helemaal aanleunend tegen de nieuwe westelijke strekdam, zal het Wielingendok wor-

den aangelegd; dit dok is bedoeld voor ro/ro-verkeer.

Ondertussen ging ook veel aandacht naar de verbetering van de aansluiting van de haven op het wegennet. Midden 1994 werden de werken tot onder-tunneling van de Koninklijke Baan (kruising met de Baron de Maerelaan) aangevat. In het zuiden van het haven-gebied werd een (voorlopige) verbind-ing in gebruik genomen tussen de havenwegen en de weg Brugge-Dudzele-Westkapelle. Hierdoor wordt het havenverkeer via de weg Dudzele-West kapelle afgeleid naar de N49 Westka-pelle-Antwerpen en wordt het Brugse ontlast.

Helemaal op de zuidelijke rand van het havengebied is in 1994 gestart met de aanleg van een nieuwe verbinding (voorlopig op half profiel) die zal lopen vanaf de nieuwe Herdersbrug in het westen (brug in aanbouw) tot aan de twee afleidingskanalen in het oos-ten. Deze weg vormt een onderdeel van de later te realiseren verbinding Jabbeke-Westkapelle, of met andere woorden, van de verlenging van de A18 vanaf Jabbeke tot aan de (tot au-tosnelweg om te bouwen) expresweg N49 Westkapelle-Antwerpen.

In de Oostendse Zeehaven werd in 1994 gestart met de aanleg van een zwaaiplaats ten behoeve van de RMT-ferries. Het gaat om een interne her-strukturering waarbij ter hoogte van het Zeewezendok een zwaairuimte

ontstaat van 300 m diameter. Dit werk is een onderdeel van het renovatiepro-gramma voor de haven. Een ander on-derdeel is de bouw van een nieuwe zee-sluis. In 1993 besliste de Vlaamse rege-ring principieel akkoord te gaan met de bouw van deze sluis; in 1994 beslis-te zij over de afmetingen ervan.

De schade aangericht door de stor-men rond de jaarwisseling 1993-94 hebben andermaal aangetoond dat de kustverdediging op een aantal plaatsen zeer zwak is. In 1994 liet de overheid vooral voedingsbermwerven uitvoeren ter hoogte van De Haan-Bredene. Hierbij werd in zee een zogenaamde voedingsberm aangelegd (circa 600 m uit de kust en evenwijdig daaraan); tussen deze berm en de duinen wordt zand opgespoten. De onderwaterberm heeft de bedoeling het zand, dat bij storm wordt weggeslagen uit strand en duinen, op te vangen en te verhinde-ren dat het verder in zee verplaatst wordt. Hierdoor ontstaat aan de land-zijde van de berm een zandvoorraad die bij kalm weer door de natuurlijke stromingen naar het strand wordt ge-bracht.

De Vlaamse overheid bereidt een globaal beleidsplan voor om de zeewe-rende maatregelen gericht uit te voe-ren, gebaseerd op goed gedokumen-teerde normen en in samenhang met de vele andere functies van de kustzo-ne ('Kust 2002', zie West-Vlaanderen Werkt, 5/1994).

Wegen

Op de autosnelweg A18 dient nog steeds de sectie Veurne-Franse grens afgewerkt. Het is een sluitstuk aange-zien op Frans grondgebied het verleng-de van deze autosnelweg reeds in 1993 werd afgewerkt; bedoeld is de zoge-naamde Rocade Littorale naar de Ka-naaltunnel (en verder). De Kanaaltun-nel werd in 1994 in gebruik genomen. De Vlaamse overheid besliste de vol-tooijing van de A18 te versnellen zodat de afwerking in 1996 kan worden ver-wacht.

In 1993 werd tussen het Vlaamse en Waalse Gewest een protocol afgeslo-ten voor de gelijktijdige realisatie van de afwerking van de autosnelweg A17 op Waals grondgebied (Dottenijs) en de aanleg van de N58 tussen Komen en de A19 te Geluwe. In het protocol is als timing eind 1995 voorgesteld. Het lijkt erop dat deze timing niet zal kunnen worden gehaald aangezien slechts een eerste gedeelte (tussen A19 en N8 te Geluwe) van het project pas eind 1994 werd aanbesteed en goedge-keurd. Zoals door de GOM - West-Vlaanderen meermaals is bepleit, wordt de aanleg van de westelijke ring om Menen opgenomen in de aanleg van de N58.

Behalve reeds eerder vermelde we-genwerken zijn voor 1994 vooral te vernoemen, de aanleg van de omlei-ding van Lichtervelde (over het gehele tracé), de aanleg van de ringen van Torhout en Roeselare, tevens aanslui-tingen op de A17 (in beide gevallen: brug over spoor) en de bouw van de Leiebrug te Wielsbeke in het tracé van de N382 (E17-Wielsbeke ...).

Belangrijke aanbestedingen (nog niet goedgekeurd in 1994) hadden be-trekking op: de laatste fase van de om-leiding van Ingelmunster, de N37 te Zonnebeke (sectie tussen de A19 en Zonnebeke) en de nieuwe op- en afrit-ten op de A10 te Jabbeke.

Waterwegen

De voornaamste activiteit was gesitu-eerd op de Leie te Menen en op de Grensleie (stroomopwaarts Menen); het gaat om kalibreringswerken voor scheepvaart van 1.350 ton. Op de Grensleie gebeurt dit in uitvoering van een Frans-Belgische overeenkomst. In de huidige politieke situatie betreft het een samenwerking tussen Frankrijk, het Vlaamse en het Waalse Gewest.

Tabel 15

Tussenkost in de leninglast inzake bouw, koop en renovatie in 1993 en 1994

	Bouw	Koop	Renovatie
West-Vlaanderen			
1994	562	106	260
1993	131	8	45
Vershil	431	98	215
Vlaamse Gewest			
1994	2.294	768	1.108
1993	378	68	143
Vershil	1.916	700	965
Aandeel West-Vlaanderen			
1994	24,5%	13,8%	23,5%
1993	34,7%	11,8%	31,5%

Bron: Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Waterstraalsnijmachines

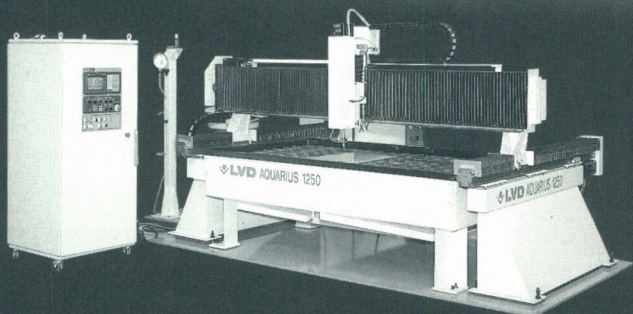
Vlijmscherp water

Geven de klassieke snijmethodes u niet het gewenste resultaat? Dan openen de **AQUARIUS** waterstraalsnijmachines van LVD nieuwe perspectieven.

Met kunststoffen, papier, schuimrubbers en textiel levert de **AQUARIUS** onnavolgbaar snijwerk. Maar ook staal, roestvrijstaal, aluminium, koper, glas, marmer en composietmaterialen, zelfs tot 50 mm dik en meer, kan hij aan.

Zowel voor complexe als eenvoudige toepassingen, in twee of drie dimensies, biedt de waterstraaltechnologie van LVD u het gewenste resultaat, zonder vervorming, verbranding of structuurverandering.

Werkt u met moeilijk te versnijden materiaal? Contacteer ons dan voor meer informatie. Of laat ons - zonder enige verplichting - enkele snijproeven uitvoeren op een **AQUARIUS** waterstraalsnijmachine.

LVD COMPANY N.V.
Nijverheidslaan 2 - B-8560 Gullegem
Tel. 056/43 05 11 - Fax 056/40 24 64 - Tx 85317

LVD FORMING YOUR FUTURE

Laser- en waterstraalsnijden - Plooiën - Snijden - Ponsen - Dieptrekken

Stroomafwaarts de Grensleie, meer bepaald te Kortrijk, blijft nog een flessenhals weg te werken (tussen stroomopwaarts en stroomafwaarts van Kortrijk gelegen panden).

Dit werk vergt belangrijke onteigeningen (gestart in 1993) en infrastructuurwerken en is voorwerp van een protocol tussen het Vlaamse Gewest en de Stad Kortrijk. De werken zullen, naar verwacht wordt, in 1995 worden aangevat.

In 1994 werd de aanbesteding gedaan (maar nog niet goedgekeurd) voor de bouw van een stuwsuis op het kanaal Brugge-Gent. Het kunstwerk is bedoeld om het Brugse te behoeden voor overstromingen en wordt gebouwd ter hoogte van Beernem. Het werk houdt ook in de verbreding van het kanaal over een afstand van circa 1 km. Deze plaatselijke verbreding vergemakkelijkt het kruisen van schepen.

Spoorwegen

Inzake spoorwegen is vooral te verwijzen naar de modernisering en elektrificatie van de lijn (Gent-)Deinze-Adinkerke. Op talrijke plaatsen werden in 1994 werken uitgevoerd: plaatsen van bovenleidingen, afschaffen van overwegen, aanpassen seininrichting en dergelijke. Het project is binnen de NMBS een prioriteit. Niettemin zal de indienststelling, aanvankelijk voorzien voor 1995, pas medio 1996 kunnen gebeuren. De lijn Deinze-Adinkerke is thans de enige nog niet-geëlektrificeerde spoorlijn in West-Vlaanderen.

Nog op het vlak van de spoorwegen valt te herinneren aan het feit dat de Frans-Britse Kanaaltunnel (die een spoortunnel is), midden 1994 in gebruik genomen werd.

Luchthavens

In het kader van de realisatie van een bedrijventerrein voor luchthavengebonden activiteiten, palend aan de luchthaven van Oostende, is in 1994 de aanleg van het eerste deel van de rolbaan (die de luchthaven met het bedrijventerrein zal verbinden) nagevoeg afgewerkt. Met het bouwrijp maken van het terrein en met de aanleg van een ontsluitingsweg, die gepaard gaat met belangrijke rioleringswerken, is in 1994 een aanvang genomen.

Bedrijventerreinen

Het merendeel van de Westvlaamse bedrijventerreinen wordt beheerd door de Westvlaamse Interkommunale voor Economische Expansie en Rekonversie (WIER) of door Leiedal.

De WIER heeft in 1994 circa 47 ha grond aangekocht met het oog op het bouwrijp maken van bedrijventerreinen (1993: 107 ha). Deze grondaankopen situeerden zich voor een groot deel te Ieper (Ieperleekanaal) en te Poperinge (Sappenleen). In 1994 werd ongeveer 41 ha grond verkocht (1993: 40 ha), gespreid over 25 bedrijventerreinen.

Door Leiedal werd 0,5 ha aangekocht in 1994 (1993: 2 ha). De verkoop aan bedrijven betroffen in 1994 in totaal ongeveer 10 ha (voornamelijk in Gullegem-Moorsele en de LAR Transportzone) (1993: 11 ha).

Afvalwaterzuivering

Zoals in voorgaande jaren werd in 1994 opnieuw een opvallende activiteit ontplooid inzake de bouw van infrastructuur voor de zuivering van afvalwater.

In Tielt kwam de rioolwaterzuiveringsinstallatie klaar terwijl aan dergelijke projecten werd gebouwd in Roeselare en Watou. Bovendien werden in 1994 zuiveringsinstallaties aanbesteed te Waregem (toegewezen) en te Elverdinge (nog niet toegewezen).

Behalve de rioolwaterzuiveringsinstallaties zijn er uiteraard de netwerken

van rioleringen en kollektoren die de afvalwaters moeten aanvoeren naar deze installaties. In de loop van 1994 werden dergelijke netwerken verder uitgebouwd, leidend zowel naar bestaande of in uitvoering zijnde installaties als naar geplande installaties.

Aanvullend op de opdracht van Aquafin, die instaat voor de waterzuivering van woonkernen van minstens 500 inwoners, heeft de Vlaamse overheid ervoor geopteerd om voor kleinere kernen (100 à 500 inwoners) gemeentelijke initiatieven mogelijk te maken en te subsidiëren. De sanering van de resterende verspreide bewoning zou via individuele installaties worden nagestreefd.

Drinkwatervoorziening

In 1994 is verder gewerkt aan de realisatie van een winning van oppervlaktewater vanuit het kanaal Kortrijk-Bossuit (ambtsgebied van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening). Water uit dit kanaal zal worden gevoerd naar de vijver van het provinciaal domein De Gavers te Harelbeke en Deerlijk waar het een verdere natuurlijke zuivering zal ondergaan. Vanuit deze vijver zal het uiteindelijk naar een behandelingsstation worden gepompt waar het tot drinkwater zal worden omgevormd. Het project is dermate gevorderd dat het in 1995 in productie zal kunnen worden genomen.

In 1994 is ook verder gewerkt aan de realisatie van een waterspaarbekken in

het gebied van de Verdrongen Weiden te Ieper (Regie Stedelijke Waterdienst).

Tenslotte is in 1994 ook de aanbesteding doorgegaan voor de bouw van een nieuw drinkwaterproductiecentrum te Kooigem (Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening). Dit centrum zal gebruik maken van grondwater uit het diep rotsgesteente.

Natuurbescherming

In november 1994 gebeurde de definitieve aanwijzing 'van de beschermde duinen en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden' in toepassing van het Duinendekreet van juli 1993. Via een dekreet werd deze aanwijzing in december 1994 bekrachtigd. Voor de gebieden die wel aangeduid zijn in het Besluit van november 1994 maar niet in de vroegere versie van september 1993, geldt deze bekrachtiging slechts tot 31 mei 1995; omtrent deze gebieden moet nog een openbaar onderzoek worden georganiseerd vooraleer de bekrachtiging definitief wordt.

In 1994 werd het gebied de 'IJzermonding en omgeving' te Nieuwpoort als landschap gerangschikt. Het betreft een uitbreiding van het reeds eerder gerangschikte landschap 'IJzermonding' (1981). Het landschap omvat vooral duinen maar ook onder meer slikkegronden en een kreek; het is een interessant geheel omdat de IJzermonding de enige plaats is in Vlaanderen waar een rivier de zee bereikt (getijdewerking, contact tussen zoet en zout water, ...). Voor een gedeelte van diezelfde gronden, met name voor de vroegere marinebasis, is het Gewestplan Veurne-Westkust in herziening gesteld. Hierdoor krijgt een 'gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' een nieuwe bestemming: 'natuurreserve'.

Verkaveling WIH

Archief WIH

TIV

Technologische Innovatiecel voor Vlaanderen vzw Gemeenschappelijke Cel van de Vlaamse GOM's

Als innoverende KMO wenst U: een goed produkt, een geschikte partner,
een klare kijk op de nieuwste technologische ontwikkelingen,
een passende strategie, de juiste informatiekkanalen, een snel resultaat

TIV: uw rechterhand voor een suksesvolle innovatiestrategie

Tot uw beschikking staan:
een multidisciplinair team
jarenlange ervaring in het opsporen van de
nieuwste produkten, processen of projekten
toegang tot databanken, instituten, federaties, ...
waar ook ter wereld
een flexibele, uitgeteste methodiek
technologie-monitoring
geleide workshop voor het initiëren van produktideeën

TIV biedt U een volledig gepersonaliseerd programma aan

startbespreking en formulering van uw
interesseprofiel
wereldwijde prospektie en kontaktnaam
analyse van de respons
evaluatie van de voorstellen
rapportering van de resultaten
opvolging van de kontakten

**De Technologische Innovatiecel voor Vlaanderen vzw
werd opgericht door de vijf Vlaamse GOM's en
wordt door hen en de Vlaamse Executieve gesteund.**

Kontaktadressen:

GOM-West-Vlaanderen
Baron Ruzettelaan 33, 8310 Brugge-Assebroek
Tel. 050/35.81.31. - Fax 050/36.31.86

TIV
Bisschoffsheim 25, 1000 Brussel
Tel. 02/219.56.10 - Fax 02/219.82.27

GOM-WEST-VLAANDEREN

JAARVERSLAG 1994

In 1994 werd verder gewerkt aan het Structuurplan West-Vlaanderen; een inspraakprocedure voor het Structuurplan Kustzone werd doorlopen.

Na de erkenning van de Westhoek als doelstelling 5b-gebied werden de bouwstenen aangebracht bij de Vlaamse regering met het oog op het vastleggen van een algemeen actieplan.

De inspanningen van de GOM-West-Vlaanderen voor de realisatie van een Researchpark naast de KU-Leuven Campus leidden tot resultaat; op 6 juli 1994 zette de Vlaamse regering hiervoor het licht op groen.

Het versterken van de economische weerbaarheid van onze provincie in het licht van de nieuwe uitdagingen vanuit de aangrenzende regio's, vergde in 1994 de hoofdaandacht van de GOM-West-Vlaanderen. Dit jaarverslag biedt een systematisch overzicht van de aanpak van deze thematiek.

Hoofdbrok en tegelijk uitgangspunt is de vertaling in concrete actiepunten van de studie en het concept van strategie inzake economische ontwikkeling. Hieruit vloeit immers het instrumentarium voort om deze strategie te operationaliseren: de creatie van een ondernemingsvriendelijke omgeving en de informatie- en adviesverstrekking aan ondernemingen onder meer op het vlak van technologie, energie, milieuzorg, toelevering en exportpromotie.

Verder wordt de stand geschetst van initiatieven waarin de GOM-West-Vlaanderen participeert.

Veel aandacht gaat tevens naar de geleverde inspanningen inzake de toekomstige uitbouw van de gewestelijke infrastructuur, naar de daarmee nauw samenhangende problematiek met betrekking tot de ruimtelijke ordening en naar de uiteenlopende tussenkom-

sten op het gebied van de sociaal-economische bedrijvigheid.

De permanente confrontatie op vele terreinen met andere overheidsdiensten en met de privé-sektor laat een genoeg dagelijks toetsing toe van het studie-, conceptie- en promotiewerk aan de concrete realiteit, wat zich in doorgedreven samenwerking en externe relaties vertaalt.

Tot slot wordt overzichtelijk de organisatorische uitbouw belicht.

Studie, concept en promotie van de economische ontwikkeling

A. Studie, concept van te voeren acties

In 1994 werd de strategie, zoals neergelegd in het werk 'West-Vlaanderen 2000. Een strategie voor economische ontwikkeling' verder als leidraad gebruikt en in concrete actiepunten vertaald. De nadruk werd gelegd op het optimaal inschakelen van alle elementen voor endogene ontwikkeling en op samenwerking en coördinatie. Grote aandacht ging naar het operationeel maken van een netwerk van regionale bedrijventerreinen. Medewerking werd verleend aan het opstellen van

een beleidsdokument dat een kader biedt voor de diverse aktoren die de ruimtelijke structuur van West-Vlaanderen beïnvloeden.

De zeven gewestplannen voor West-Vlaanderen werden goedgekeurd tussen december 1976 en december 1979. In de beleidsverklaring 'Vlaanderen in beweging' van Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden wordt gesteld: 'De gewestplannen, opgesteld om tot 1980 in de behoeften te voorzien, zijn verouderd. Toenemende improvisatie en lokale aanpassingen hollen de laatste coherentie uit.' Bij gebrek aan een initiatief van de Vlaamse overheid heeft de Provincie West-Vlaanderen reeds in 1991 beslist een Structuurplan West-Vlaanderen te laten opmaken. Ondertussen nam de Vlaamse overheid het initiatief tot het opstellen van het Structuurplan Vlaanderen; eind 1993 kwam hiervan een voorontwerp klaar. De planvorming voor het Structuurplan West-Vlaanderen houdt rekening – na passende terugkoppeling – met randvoorwaarden die in het Voorontwerp van Structuurplan Vlaanderen worden geformuleerd.

Het Structuurplan West-Vlaanderen komt deelsgewijs tot stand. Prioritair is de Kustzone (arrondissementen Brugge, Oostende en Veurne); daarna komt de Zone Zuidoost (arrondissementen Kortrijk, Roeselare en Tielt); tenslotte is er de Zone Zuidwest (arrondissementen Diksmuide en Ieper). In 1993 werd voor de Kustzone het voorontwerp afgewerkt. In 1994 werd een inspraakprocedure doorlopen en een vaststelling van het Structuurplan Kustzone door de Provincieraad wordt voorbereid. In 1995 zal de aandacht in zeer ruime mate gaan naar het Voorontwerp van Structuurplan voor de Zone Zuidoost en de voorbereiding

van het Structuurplan voor de Zone Zuidwest. De GOM-West-Vlaanderen werkt op zeer intensieve wijze samen met het Provinciebestuur van West-Vlaanderen en met alle instanties die door de Provincie hiertoe worden aangesproken.

Na de erkenning van de Westhoek als doelstelling 5b-gebied door de Europese Unie werden de bouwstenen aangebracht bij de Vlaamse regering met het oog op het vastleggen van een algemeen actieplan. Met belangstelling wordt uitgekeken naar de goedkeuring door de Europese Commissie van dit plan zodat concrete projecten kunnen worden ingediend.

De inspanningen die de GOM-West-Vlaanderen reeds sedert 1985 leverde om een Researchpark te realiseren bij de Westvlaamse universitaire instelling KULAK leidden tot resultaat. Op 6 juli 1994 creëerde de Vlaamse regering de mogelijkheid om te Kortrijk een Researchpark op te richten. Een dossier werd bij de Vlaamse regering ingediend om deze mogelijkheid concreet in te vullen. Het Researchpark zal worden ingeplant naast de KU- Leuven Campus Kortrijk, op terreinen die daarvoor in het gewestplan worden gereserveerd.

De meerwaarde voor de bedrijven, die op de zone worden toegelaten, zal worden gevormd door het synergie-effect dat uitgaat van de concentratie van onderzoeksgerichte activiteiten. Ook de samenwerking met de KU-Leuven, de KU-Leuven Campus Kortrijk, de Katholieke Industriële

Hogeschool en de Provinciale Industriële Hogeschool, evenals de bijzondere steun die de Vlaamse regering voorziet, zullen een belangrijke positieve balans aanbrengen. Het moet ook de mogelijkheid openen om op het Researchpark een universitair laboratorium aan te trekken met een duidelijk band naar het Westvlaamse bedrijfsleven en de KMO's in het bijzonder.

De strategische visie voor de ontwikkeling van de impulsregio Oostende-Blankenberge werd verder in realisatie omgezet.

Ook op het vlak van de algemene verkeersproblematiek werd een structurele inbreng geleverd. Een en ander wordt verder aangegeven.

Met het oog op het verdiepen van het inzicht in de problematiek op diverse domeinen en de mogelijkheden van gerichte en adequate acties werden gegevens verzameld en verwerkt. Interrelaties en positionering tegenover andere regio's zijn hierbij belangrijk.

B. Promotie van investeringen en tewerkstelling

1. Algemeen dienstbetoon aan ondernemingen

a) In 1994 werd aan nagenoeg 145 bedrijven advies en informatie verstrekt omtrent overheidssteun. De ondernemingen stelden vooral vragen omtrent de nieuwe expansiewetgeving, naar aanleiding van de nieuwe richtlijnen die begin 1994 in voege traden. Ten

behoefte van het bedrijfsleven maakte de GOM-West-Vlaanderen informatiebrochures en verspreidde ook een GOM-info. Naast investeringssteun werden de bedrijven ook geïnformeerd over nieuwe tewerkstellingsmaatregelen, steun bij exportinitiatieven en Europese steunmogelijkheden.

Aan een 20-tal ondernemingen werd nadere uitleg verstrekt omtrent de beschikbare fondsen voor de betoelaging van studies.

Naast de adviesverlening langs de bedrijvencentra om, werd de GOM-West-Vlaanderen rechtstreeks door 18 'starters' gekontakteerd voor advies en begeleiding bij het opstarten van hun zaak.

Er werden ook tussenkomsten verricht bij specifieke problemen van bedrijven zoals lokalizatie, overname, bedrijf in moeilijkheden.

De GOM-West-Vlaanderen verstrekte eveneens gegevens over industrieterreinen en beschikbare bedrijfsgebouwen aan investeerders.

In de loop van 1994 werden drie informatiesessies ingericht op verschillende plaatsen in de provincie waarbij de nieuwe expansiewetgeving en tewerkstellingsmaatregelen aan het bedrijfsleven werden uiteengezet.

b) *Het Euro Info Center (EIC) van de Vlaamse GOM's*

Een EIC is een door de Europese Unie erkend informatiecentrum met als opdracht het bedrijfsleven beter vertrouwd te maken met de Europese

**adviesbureau
dewaele bvba**

bedrijfsbeheer & overnamen
financieel advies - immobiiliën

vlamingstraat 32 . 8000 brugge . tel. 050/34.53.34 . fax 050/34.54.45

problematiek en de steunmogelijkheden voor de bedrijven beter bekend te maken. Een EIC beschikt over een rechtstreekse verbinding met Europese databanken en over een uitvoerige dokumentatie. Het EIC van de Vlaamse GOM's heeft een centraal kantoor in de GOM-Oost-Vlaanderen te Gent, de overige GOM's treden op als antenne. Naast het beantwoorden van vragen vanwege het bedrijfsleven en andere geïnteresseerden over de werking van de Europese Unie richtte het EIC van de Vlaamse GOM's zich in 1994 op een aantal specifieke akties zoals de CE-machinerichtlijn die vanaf 1 januari 1995 in voege is getreden. Hiervoor werden op 28 en 30 juni 1994 twee infosessies georganiseerd waar in totaal een 60-tal bedrijven aan deel namen.

c) *Het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) en het Financieringsinstrument voor Oriëntatie van de Visserij (FIOV)*

Zowel ten aanzien van het EOGFL als ten aanzien van het FIOV vervult de GOM-West-Vlaanderen voor het Westvlaams bedrijfsleven een taak inzake informatie en begeleiding. De bedrijven kunnen zich bij de GOM-West-Vlaanderen laten inlichten over de mogelijkheden en de aanvraagmodaliteiten bij beide fondsen en hulp krijgen bij het opstellen van het dossier. In 1994 deden vijf Westvlaamse bedrijven hiervoor een beroep op de GOM-West-Vlaanderen.

2) Afsluiten van het
GAP-Westhoek/voorbereiding
doelstelling 5B-programma

Tijdens de eerste vier maanden van 1994 heeft de GOM-West-Vlaanderen ten behoeve van het afsluiten van het Nationaal Programma van Communautair Belang voor de Westhoek (NPCB) (EFRO-luik van het Geïntegreerd Aktieprogramma) de laatste betalingsaanvragen inzake steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) behandeld en overgemaakt aan het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Administratie Economie). Hierdoor werd de in het NPCB voorziene EFRO-steun (500.596.766 BEF) (te verhogen met de verworven intresten) volledig aan-

**industriepark
van nationaal belang
met doorgangshallen**

**rechtstreeks aangesloten op de A 19 en het
Franse autowegennet via de A 25**

Info industriegrond Stad Poperinge Tel. 057/33.40.81 Fax 057/33.75.81 W.I.E.R. Tel. 050/35.64.31 Fax 050/35.68.49	Info doorgangshallen Stad Poperinge Tel. 057/33.40.81 Fax 057/33.75.81 G.O.M. West-Vlaanderen Tel. 050/35.81.31 Fax 050/36.31.86
---	--

gewend. Alle 59 projecten zijn voltooid. Met het oog op de financiële afsluiting van het NPCB door de Europese Commissie, heeft de GOM-West-Vlaanderen in de tweede helft van 1994 aanvullend een evaluatierapport opgesteld van het GAP-Westhoek.

Het Geïntegreerd Aktieprogramma voor de Westhoek (GAP) voorzagt naast steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) ook steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL). Het EOGFL-luik van het GAP werd reeds in 1991 afgesloten. Voor het ESF-luik van het GAP liep de uitvoering tot eind 1992. Het betreffende operationele programma werd definitief afgesloten op 1 december 1993.

De maatregelen genomen in het kader van het GAP hebben een wezenlijke bijdrage geleverd in de noodzakelijke reconversie van de Westhoek en moeten een verlengstuk krijgen in het doelstelling 5b-programma voor de Westhoek-Middenkust (zeevisserijge-

bied). De 5b-erkenning (daterend van 26 januari 1994) – waardoor terug een beroep kan worden gedaan op EFRO-, ESF- en EOGFL-steun in de periode 1994-99 – werd bekomen dankzij de fundamentele inbreng van de GOM-West-Vlaanderen en de Provincie West-Vlaanderen.

Ten behoeve van het opstellen van een programmeringsdocument voor voormeld doelstelling 5b-gebied werd onder meer een tijdelijke werkgroep 'plattelandsontwikkeling' opgericht, waarvan het sekretariaat werd waargenomen door de GOM-West-Vlaanderen. De resultaten van deze werkgroep werden gebundeld met deze van de werkgroepen 'landbouw' en 'visserij'. Binnen de gestelde termijn (namelijk drie maanden na voormelde beslissing van de Europese Commissie dd. 26 januari 1994) heeft de Vlaamse regering het programmeringsdocument ter goedkeuring ingediend bij de Europese Commissie. De stand van zaken was begin februari 1995 van die aard dat de goedkeuring van dit document door de Europese Commissie nog niet

Gemeentekrediet

was bekomen. Vermoedelijk zal dit gebeuren in maart 1995.

3) Het stimuleringsprogramma voor de impulsregio Oostende-Blankenberge

De impulsregio Oostende-Blankenberge omvat de gemeenten Middelkerke, Oostende, Bredene, De Haan, Blankenberge en Zuienkerke. De regio Oostende-Blankenberge kreeg een impulsenveloppe van 296,7 miljoen BEF gespreid over de periode 1991-93 toegewezen.

De middelen uit het stimuleringsprogramma voor de impulsregio Oostende-Blankenberge werden door de GOM-West-Vlaanderen, in overleg met de Streekcommissie van de impulsregio, aangewend voor de creatie van een attractief kader waarin ondernemersinitiatieven gemakkelijker tot ontplooiing kunnen komen. Nadruk werd gelegd op de stimulering van endogene groei-elementen die zich in de betrokken regio op twee vlakken manifesteren: het industrieel-commerciële en het toeristische.

Bij de bevordering van de industriële uitbouw werd grote voorrang verleend aan de dringende renovatie van de Oostendse haven, de uitbouw van een zone voor luchtvaartgebonden activiteiten bij de luchthaven en de uitrusting van een tweetal industriezones. Aandacht ging tevens naar de uitbreiding van het bedrijvencentrum en de bouw van een doorgangsgebouwencomplex. Op toeristisch vlak werd ge-

ijverd voor de vernieuwing van de Pier en de inplanting van een Sealifecenter te Blankenberge.

Hoewel alle projecten ter goedkeuring van de bevoegde Minister voor eind 1993 dienden te worden ingediend, kon voor een drietal projecten pas midden 1994 de toestemming worden verkregen om de cofinancieringsovereenkomsten met de betrokken projectpromotoren af te sluiten.

De in 1994 ondertekende overeenkomsten betreffen volgende projecten:

- bouw van een doorgangsgebouwencomplex te Oostende;
- uitrusting van de ambachtelijke zone Noord-Ede te Bredene;
- tussenkomst in het voorlopig havenmanagement te Oostende.

Sindsdien kreeg de hele impulsenveloppe een definitieve bestemming: er werden in totaal 19 overeenkomsten met projectpromotoren afgesloten voor een globaal bedrag van 301,3 miljoen BEF (inclusief de aanwending van gegenereerde intresten).

In de loop van 1994 betaalde de GOM-West-Vlaanderen voor een totaal van 58,3 miljoen BEF aan voorschotten uit aan de projectpromotoren; van de globale impulsenveloppe werd hierdoor reeds 195,0 miljoen BEF aangewend.

De meeste projecten zijn afgerond of verkeren in de finale fase van uitvoering; de realisatie van een aantal – voornamelijk infrastrukturele – projecten wordt pas in de tweede helft van 1995 beëindigd.

Binnen het luik 'specifieke acties' van het Impulsprogramma werd het Impulsfonds voor Bedrijfsbegeleiding opgericht. Het werd operationeel in februari 1992.

Dit fonds voorziet in een financiële tussenkomst aan KMO's uit het impulsgebied die hun bedrijf door externe konsulenten laten doorlichten met het oog op een meer toekomstgericht beleid.

Tot op heden werden negen aanvraagdossiers goedgekeurd. De subsidie bedraagt maximum 50% van de studiekosten.

4) Buitenlandse investeringen

Naast een bevorderen van het eigen ondernemingsdynamisme blijft een promotie van onze streek bij buitenlandse ondernemingen een noodzaak om tot de uitbouw van een evenwichtig bedrijfspatroon en een maximale tewerkstelling te komen.

Voor de eengemaakte Europese markt, de uitbreiding van de Europese Unie en de marktmogelijkheden in Oost-Europa wekken grote belangstelling vooral bij Amerikaanse, Japanse en Koreaanse bedrijven.

Met het oog op een verdere diversifikatie van ons bedrijfspatroon wordt, in uitvoering van de strategie West-Vlaanderen 2000, de prospectie vooral gericht naar hightechsektoren waarvoor reeds aanknopingspunten in West-Vlaanderen aanwezig zijn zoals elektronica, talen en beeldverwerking, robotica en be-

paalde biotechnologische ontwikkelingen.

Daarnaast worden de bedrijfssektoren benaderd waarvoor nog geen aanknopingspunten in West-Vlaanderen zijn, maar die in de nabije toekomst een belangrijke plaats zullen innemen zoals telecommunicatie, transport en logistieke systemen, milieu- en medische technologie.

Ook de aantrekkelijkheid van West-Vlaanderen voor distributiecentra wordt sterk benadrukt.

In 1994 werd door de afdeling Bedrijfsontwikkeling de nadruk gelegd op de realisatie van drie projecten: een intense promotiecampagne in Japan, een prospectie in de meest beloftevolle landen in Zuidoost-Azië en een verdere prospectie in de industriële regio van de USA.

De aktie in Japan van de heer T. Shirafuji, met wie door de GOM-West-Vlaanderen een tijdelijk prospectiekontraat werd afgesloten, mondde uit in twee seminars te Tokyo in de Belgische Ambassade onder voorzitterschap van de Ambassadeur en te Osaka onder voorzitterschap van de Konsul-Generaal.

Bij de organisatie werd door de heer T. Shirafuji samengewerkt met de Belgische en Vlaamse instanties. Eveneens werd de medewerking bekomen van de privé-sektor en de Japanse hoofdzetel van Daikin nv te Oostende.

De seminars werden georganiseerd onder de titel 'Business opportunities in the heart of Europe'. 90 be-

drijven hadden ingeschreven voor de seminars. De werving was goed georganiseerd door de heer T. Shirafuji zodat bedrijven aanwezig waren die reëel een vestiging in Europa onderzochten.

Bij de opvolging van deze seminars werd de nadruk gelegd op twee taken: – het beantwoorden van de konkrete vragen die naar aanleiding van de seminars werden gesteld en waarvoor een uitgebreidere dokumentatie noodzakelijk was;

– het individueel opnieuw kontakten van alle aanwezige en verontschuldigde bedrijven door de heer T. Shirafuji om konkrete projecten op te sporen en op te volgen.

Bij de prospectie in Zuidoost-Azië werden seminars georganiseerd in Seoul (Zuid-Korea), Taichung (Taiwan), Hong Kong en Singapore. Initiatiefnemers waren de GOM - West-Vlaanderen, de Interkommunale voor de Ontwikkeling van de Kempen en de GOM - Limburg. Opnieuw werd een beroep gedaan op FIOC (Flanders Investment Office) en werd een ruime samenwerking georganiseerd met de Belgische ambassades en konsulaten en de privé-sektor.

In de USA werden konferenties georganiseerd in Grand Rapids, St. Louis en Cincinnati. Hierbij werd doelbewust geopteerd voor centra van tweede orde die nog minder door investeringsmissies werden bewerkt. Naast de medewerking van de Vlaamse instanties werd ook samengewerkt

met de Amerikaanse Dienst voor Buitenlandse Handel, Amerikaanse en Belgische advocatenkantoren en de bankwereld. Het doel zowel in het Verre Oosten als in de USA was het bereiken van een geselecteerd publiek van zakenlui die uitkijken naar het ontplooiën van activiteiten in Europa.

Naast het toelichten van aspecten van legale, financiële en kulturele aard in het groeiend Europa werden vooral de unieke mogelijkheden beklemtoond die Vlaanderen als vestigingsplaats in de Europese markt biedt evenals een aantal samenwerkingsmogelijkheden.

De seminars kenden een sukses. Heel wat kontakten die uit deze seminars voortvloeiden en die tot nieuwe ontwikkelingen in ons bedrijfspatroon kunnen bijdragen, worden nu opgevolgd door de initiatiefnemers.

Talrijk waren de vragen om informatie over de investerings- of samenwerkingsmogelijkheden die via het Flanders Investment Office (FIOC) en haar buitenlandse prospectoren en via de Belgische diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland werden gesteld en waaraan een passend gevolg werd gegeven.

De kontakten met Japanse, Amerikaanse en Skandinavische bedrijven uit het verleden, werden opgevolgd in samenwerking met de vertegenwoordigers van de Vlaamse regering in Boston, San Francisco, Singapore en Stockholm en de Bel-

SBM

STICHTING BEDRIJFSMANAGEMENT

MANAGEMENT SCHOOL
VAN HET VORMINGSINSTITUUT

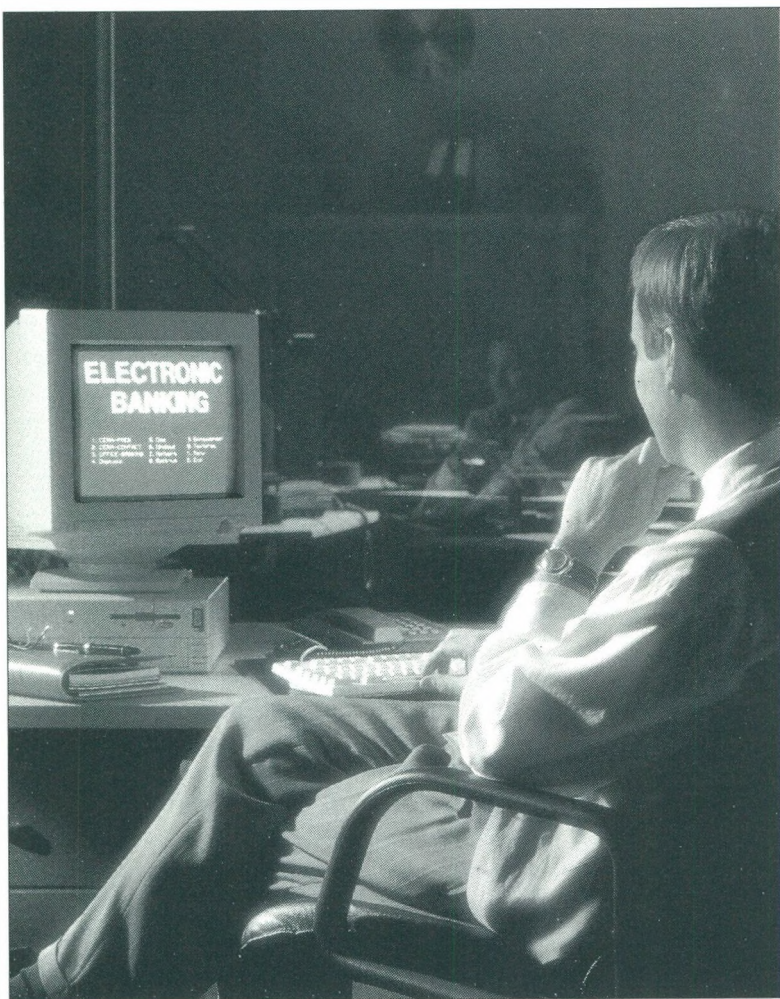

Spoorwegstraat 14 • 8200 Brugge • Tel.: 050/38.84.69 • Fax: 050/38.64.05

Managementopleidingen in:

Accountancy
Algemeen beheer
Commercieel beheer
Financieel beheer
Fiscaal beheer

Juridisch beheer
Logistiek beheer
Personeelsbeheer
Productiebeheer
Strategisch beheer

8 uur 's avonds. Even de bankzaken regelen.

ELECTRONIC BANKING. Zo, de dag zit er weeral op. Met al de medewerkers naar huis ligt de zaak er rustig bij. Een geschikt moment om de betalingsadministratie af te handelen. Met de openingsuren van uw bankkantoor hoeft u immers geen rekening te houden. Want bij CERA Bank bankiert u wanneer u wilt: 24 u. op 24, vanachter uw bureau, via uw PC.

Met het softwarepakket CERA-PACK stelt u zelf uw betaal- en inningsopdrachten op. En u analyseert er ook de fluctuaties op uw rekeningen mee. CERA-PACK is onmisbaar bij efficiënt financieel beheer. Met CERA-CONTACT krijgt u bovendien real-time-informatie: het saldo van uw rekeningen, rentevoeten, risico-informatie, enzovoort.

Bankieren wanneer u wilt is dus slechts één voordeel van Electronic Banking. Het betalingsverkeer van uw bedrijf verloopt ook efficiënter, u neemt optimale financiële beslissingen en u beschikt altijd over de meest recente financiële informatie.

CERA

DE BANK DIE JE RUIMTE GEEFT.

CHANDLER KROON

gische vertegenwoordigingen in het buitenland.

De afdeling Bedrijfsontwikkeling besprak in de loop van 1994 diverse projecten met buitenlandse kandidaat-investeerders. Een 15-tal projecten leidden tot een uitgewerkte opvolging. Drie projecten beoogden vooral een samenwerking met een West-vlaams bedrijf, negen projecten handelden over het bepalen van een geschikte vestigingsplaats voor productie-activiteiten en bij drie projecten lag de nadruk op distributie-activiteiten. Zeven projecten kwamen vanuit de USA, twee projecten uit Japan, drie uit Zuidoost-Azië en drie uit Europa.

C. Technologie

1) Begeleiding van de technologische innovatie

Aan verschillende bedrijven werd informatie verschaft over de steunmogelijkheden van het IWT (Vlaams Instituut voor de bevordering van het

wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie) bij het konstrueren van een prototype. Voor twee van deze bedrijven werd begeleiding gegeven bij het opmaken, het omschrijven en het indienen van het aanvraagdossier voor steun bij het IWT.

Aan een drietal bedrijven werd informatie verschaft met betrekking tot de problematiek van octrooien. Ook een doorverwijzing naar gespecialiseerde octrooibureaus werd besproken.

Op 3 en 10 maart 1994 werden samen met Belgacom twee infodagen 'Telekommunikatie op maat van uw bedrijf: Nieuwe mogelijkheden!' georganiseerd. De eerste dag was specifiek gericht naar de transport en havensector en de tweede dag naar de industriële bedrijven. Op deze seminars werden de nieuwe telekommunikatiemogelijkheden aan de hand van demonstraties toegelicht. Op beide dagen samen waren een 150-tal bedrijven aanwezig.

2) Technologische innovatiecel voor Vlaanderen-TIV, gemeenschappelijke cel van de Vlaamse GOM'S

De TIV heeft als opdracht de KMO-bedrijven te helpen bij hun zoektocht naar nieuwe producten en/of productieprocessen. De begeleiding van het innovatie- en diversifikatieproces van bedrijven gebeurt op verschillende vlakken welke komplementair zijn. Zo houdt bijvoorbeeld een ideeëngeneratie in, dat het bedrijf met zijn welomschreven profiel wordt gespiegeld aan het ganse industriële spektrum. Het resultaat is een ganse reeks ideeën/ opportuniteiten die verder moeten worden uitgewerkt. Hierbij aansluitend kan een gerichte zoekactie plaatsvinden waarbij deze producten en/of productieprocessen wereldwijd worden gezocht om de innovatiestrategie van het bedrijf te helpen realiseren.

Op 29 maart 1994 werd te Brugge een namiddagseminarie 'Sukcesvol innoveren' georganiseerd. Tijdens dit

seminarie lichtte de TIV haar werking toe bij het begeleiden van de bedrijven in de zoektocht wereldwijd naar nieuwe toepasbare technologieën. Hierbij werd een praktijkgetuigenis van een Westvlaamse KMO gegeven over haar samenwerking met de TIV. Het IGPP (Impulsprogramma voor geavanceerde technologieën in produktontwikkeling en produktietechnieken) inzake de technische ondersteuning bij het ontwikkelen van nieuwe producten en bij het introduceren van nieuwe produktietechnieken werd tijdens deze namiddag voorgesteld. Ook hieraan werd een praktijkgetuigenis van een Westvlaams bedrijf gekoppeld. Hierop waren een 20-tal bedrijven aanwezig.

Op 12 oktober 1994 werd te Kortrijk een seminarie 'Nieuwe konkrete bedrijfsmogelijkheden in een beloftevolle markt: De verouderende bevolking' georganiseerd. Deze studiedag werd opgevat als een gestructureerde brainstorming met konkrete, praktische en haalbare ideeën. Tijdens dit seminarie toonde de TIV een 100-tal opportuniteiten. Op deze studiedag waren een 10-tal bedrijven aanwezig.

Naar aanleiding van deze twee namiddagen werden verschillende bedrijven bezocht. Hieruit kwamen een aantal belangrijke opdrachten voor de TIV.

In het totaal werden samen met de TIV 15 bedrijven bezocht waarbij een grondige analyse van hun innovatiebe-

leid werd gedaan. In het totaal werden door de TIV zes grote opdrachten uitgevoerd, geënt op de specifieke behoeften en mogelijkheden van de respectievelijke bedrijven.

3) Het Westvlaams Ondernemingsfonds (WOF)

Het Westvlaams Ondernemingsfonds heeft tot doel jonge innovatieve ondernemers in West-Vlaanderen te steunen bij het uitbouwen van hun eigen bedrijf.

De financiële stimulans laat de jonge ondernemers toe om de opstart van hun onderneming gemakkelijker te laten verlopen.

Een tiental bedrijven toonden interesse. Uiteindelijk hebben vijf jonge ondernemers zich kandidaat gesteld voor het fonds. De jury oordeelde dat geen enkel dossier aan de vereisten voldeed voor wat het innovatieve aspect betrof. Dit jaar zijn dan ook geen bedrijven gelauwerd.

4) Technisch management ondersteuning (TMO)

Begin september 1994 startte de GOM-West-Vlaanderen de vijfde jaargang van de diskussienamiddagen over technisch management tussen KMO's en grote ondernemingen in West-Vlaanderen. Daarbij wordt kennis overgedragen en inzicht gegeven in de nieuwe technologietrends: de strengere marktvereisten gesteld aan pro-

dukt en proces, de noodzakelijke techniciteit en flexibiliteit in het productiegebeuren en het tijdig invoeren van informatieverwerking en telekommunikatie.

Voor de jaargang 1994-95 zijn er 24 KMO's ingeschreven. Deze KMO's waren aanbevolen door de KMO-bedrijfsleiders die de eerste vier jaargangen hadden gevolgd. Hieruit mag worden afgeleid dat de diskussienamiddagen tussen KMO's en grote ondernemingen een succesformule zijn en blijven.

De 24 deelnemende KMO's zijn ook dit jaar ingedeeld in vier groepen van zes KMO's en twee grote bedrijven. Per groep zijn zes diskussienamiddagen voorzien. De jaargang loopt van september 1994 tot april 1995.

In overleg met de afgevaardigden van de grote bedrijven en rekening houdend met de resultaten van de vorige jaargangen werden een 40-tal thema's uitgewerkt die in een bepaalde volgorde de nieuwe technologietrends behandelen. Er zijn geen theoretische uiteenzettingen. Wel worden praktijkervaringen toegelicht. Daarover wordt gediskussieerd en er worden praktische adviezen geformuleerd. Dit alles geschiedt in een ongedwongen en informele sfeer, waarbij elke KMO-bedrijfsleider vanuit zijn achtergrond, zijn inzicht en zijn ervaring aan de discussie deelneemt en informerende vragen stelt. Hierbij treedt de GOM-verantwoordelijke op als koördinator, motivator en gespreksleider. Hij geeft

Brusselle Enterprises nv

Westendelaan 1, 8620 Nieuwpoort

Tel. 058/23.25.13

Fax 058/23.05.76

Aanneming van draai-, frees-, slijp- en kotterwerk,
zowel conventioneel als op CNC-machines
Vol- en halfautomatisch lassen

desgevallend ook assistentie aan die KMO's die dat wensen om hun problemen mee te helpen definiëren en te formuleren.

Verder werden in de loop van 1994 een twintigtal KMO's bezocht waarbij advies werd gegeven over het produkt en het betreffende proces, over diversiteit en logistiek, over lay-out en doorlooptijden, over procesbeheersing en tussenvoorraden, over informatisering, over kwaliteitszorg en motivatie en over organisatie en managementopvolging.

5) Biotechnologie

De inspanningen van de GOM-West-Vlaanderen om de resultaten van het biotechnologisch onderzoek te vertalen naar toepassingen in het bedrijfsleven en om de samenwerking industrie-research in dit domein te stimuleren werden in 1994 verder gekoncretiseerd in diverse initiatieven.

a) *Forum for Applied Biotechnology*

In samenwerking met de Fakulteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen van de Gentse Universiteit werd van 28 tot 30 september 1994 in het Provinciaal Hof te Brugge het achtste 'Forum for Applied Biotechnology' georganiseerd.

Bij de achtste editie werd verder de klemtoon gelegd op de internationale uitbouw van dit platform waar wetenschappers, beleids mensen en industriële elkaar ontmoeten om de nieuwe evoluties in dit onderzoeksdomein en de potentiële toepassingsmogelijkheden te evalueren. Als hoofdtema kwamen de recente ontwikkelingen in verband met 'Novel Foods and Processes' aan bod. Tijdens de druk bijgewoonde academische zitting werd tevens het Vlaams Biotechnologiebeleid van Minister-President L. Van den Brande toegelicht. De parallelle sessies hadden betrekking op de milieubiotechnologie, de toepassingen in de voeding en de veevoeding, de industriële biotechnologie en de biocatalyse. Nieuwe onderwerpen die aan bod kwamen betroffen de 'Biopharmaceuticals' en 'Carbohydrate biotechnology'. 300 deelnemers uit een 25-tal landen werden geregistreerd. Parallel met dit Forum vond een tentoonstelling plaats waarop 10 bedrijven nieuw ontwikkelde apparatuur voorstelden.

Soepel investeren met

Voor een zelfde aanpak.

MEER INFO?

BEL

051/235.444

BR-LEASE, de leasemaatschappij van de BANK VAN ROESELARE
Ø 051/235.444, U vraagt naar Wim Callewaert of Geert Cokelaere

Als satelliet aan dit Forum werden workshops georganiseerd omtrent 'Modelling, Monitoring and Control of Wastewater Treatment Plants' en 'Biotechnology: EU-USA alliances and financing'. Beide workshops werden bijgewoond door ongeveer 60 deelnemers.

Het negende Forum zal plaatsvinden te Gent en dit van 27 tot 29 september 1995.

b) *KMO-Infonamiddag:*

Biotechnologische evoluties in de plantenteelt en nieuwe tendensen in de voeding

Ten behoeve van de KMO's in de plantenteelt en de voedingssector werd aansluitend bij het FAB op 30 september 1994 te Brugge een infonamiddag gehouden waarbij de recente evoluties omtrent de voedingsbiotechnologie en de plantenbiotechnologie werden toegelicht. In de sessie 'Biotechnologische evoluties in de Plantenteelt' werd door een panel verslag uitgebracht over de nieuwe ontwikkelingen in de tuinbouw en de

plantenbiotechnologie zoals die werden voorgesteld op vier recente wereldkongressen. Tevens werd toelichting verstrekt omtrent de interpretatie van patentrecht en kwekersrecht voor tuinbouwers. In de sessie 'Nieuwe tendensen in de voeding' werd ingegaan op ontwikkelingen inzake 'Novel Foods', 'Functional Foods' en 'Nutraceuticals' en op de toepassingsmogelijkheden die zich hierbij aandienen voor KMO's. Een 40-tal bedrijven namen aan deze infodag deel.

c) *F1-Projekt 'Biotechnologie in de Euregio Scheldemond'*

In het kader van het F1-projekt van de Euregio Scheldemond dat de technologische potentie van de Schelderegio bij een groter publiek bekend wil maken en de grensoverschrijdende samenwerking wil versterken, werd het biotechnologisch potentieel langs beide landsgrenzen doorgeleucht.

In overleg tussen de GOM-West-Vlaanderen, de GOM - Oost-Vlaanderen en het IC-Zeeland werd besloten om het technologieveld te beper-

Tenslotte werden twee contactdagen georganiseerd, respectievelijk te Aardenburg en te Gent, met het oog op het stimuleren van grensoverschrijdende contacten en samenwerking tussen bedrijven, onderzoekscentra,

Het voorlichten over de steunmaatregelen van de Vlaamse Overheid voor Energiebesparende investeringen en het begeleiden van de aanvraagdossiers hiervoor is een tweede belangrijke taak.

Deelnemen aan een internationale vakbeurs is een uitstekende methode om de internationale markt te verkennen en informatie in te winnen over het gevraagde kwaliteits- en prijsniveau. Voor een KMO stelt een dergelijke deelname zware problemen op het vlak van financiering en organisatie. De Vlaamse GOM's hebben hier-

West-Vlaanderen Werk. 2/1995

voor een oplossing: door de organisatie van groepsstanden wordt het voor de KMO mogelijk om aan een aantvaardbare prijs en met een minimum aan praktische besommeringen deel te nemen aan internationale vakbeurzen. De Vlaamse GOM's organizeerden in 1994 groepsstands op de volgende vakbeurzen.

a) *Roka te Utrecht*
(20-23 februari 1994)

Deze voedingsbeurs richt zich specifiek tot de Nederlandse markt die omwille van taalkundige redenen en omwille van de nabijheid voor onze KMO een voor de hand liggende markt is. De groepsstand die reeds voor de tweede maal werd georganiseerd telde acht deelnemers waarvan één uit West-Vlaanderen.

b) *Macropak te Utrecht*
(2-6 mei 1994)

Ook voor Macropak geldt wat reeds voor Roka werd genoteerd: het is een vakbeurs die zich in allereerste instantie richt tot de Nederlandse markt. De Vlaamse GOM's zijn sinds jaren aanwezig met een groepsstand op Macropak. De stand in 1994 was ingekaderd in de Belgische stand en telde slechts twee deelnemers.

c) *AEF te Istanbul* (2-7 juni 1994)

AEF te Istanbul is een vakbeurs voor uitrustingsgoederen die zich wel tot de Turkse markt richt maar ook in een ruimer gebied aandacht trekt. Turkije is voor heel wat landen in het Midden-Oost- en een springplank naar West-Europa en vice-versa. AEF is bijgevolg een ideale vakbeurs voor die bedrijven die in dit gedeelte van de wereld willen opereren. De groepsstand van de Vlaamse GOM's telde acht bedrijven waarvan twee uit West-Vlaanderen.

d) *Sial te Parijs* (23-27 oktober 1994)

De internationale voedingsbeurs SIAL te Parijs behoort reeds jaren tot het vakbeursprogramma van de Vlaamse GOM's. De Franse markt is uiteraard erg belangrijk voor de Vlaamse KMO actief in de voedingssector, maar SIAL is evenzeer een internationaal gebeuren waar professionele bezoekers uit tal van landen op af

komen. De GOM-stand op Sial '94 telde zeven deelnemers waarvan één uit West-Vlaanderen.

e) *Salon de l'Emballage te Parijs* (14-19 november 1994)

De Vlaamse GOM's organiseren systematisch groepsstanden op de diverse verpakkingsvakbeurzen die in elk van de diverse en omringende landen doorgaan. Het 'Salon de l'Emballage' is voor de verpakkingssector in Frankrijk het tweejaarlijks kontaktpunt waar men moet aanwezig zijn indien men er wil opereren. De groepsstand van de Vlaamse GOM's telde vijf deelnemers waarvan één uit West-Vlaanderen.

2) Export Management
Ondersteuning (EMO)

Het EMO-programma is een specifiek project van de GOM-West-Vlaanderen dat als doel heeft de know-how inzake export die bestaat bij een aantal grotere ondernemingen over te brengen naar de KMO. Dit programma is gegroeid uit de vaststelling dat heel wat KMO's die aan export wensen te doen of hun exportprestaties wensen op te drijven een groot tekort hebben aan kennis en ervaring inzake exportmarkten en management.

Deze KMO's hebben regelmatig te maken met vragen, situaties, problemen die erg specifiek zijn en waarvan bij hen de juiste kennis en ervaring ontbreekt. Het EMO-programma biedt deze KMO's de kans om gedurende vier sessies te discussiëren met ervaren export specialisten van enkele grote Westvlaamse ondernemingen. Deze sessies handelen over problemen zoals de start van een exportactie, marketing, verkoop, betalingstechnieken en specifieke markten en zijn zeer praktijkgericht georganiseerd. Het aantal deelnemers is trouwens gelimiteerd. Het derde EMO-programma 1993-94 eindigde in april 1994 en werd gevolgd door 29 KMO's. Voor het vierde programma, gestart in oktober 1994 en lopend tot maart 1995 zijn 22 KMO's ingeschreven.

3) Europartenariat

Europartenariat is een initiatief van de Europese Unie dat als doel heeft bedrijven uit een bepaalde regio in contact te brengen met bedrijven uit

de rest van de Europese Unie teneinde een samenwerking tot stand te brengen op commercieel, technisch of financieel vlak. Hiertoe wordt een kataloog samengesteld met samenwerkingsvoorstellen van bedrijven uit de uitgekozen regio. Bedrijven uit de rest van de Europese Unie die interesse hebben voor deze voorstellen worden dan uitgenodigd voor een kontaktdag in de uitgekozen regio. In 1994 waren er twee dergelijke kontaktdagen.

Op 9 en 10 juni 1994 ging te Gdansk de eerste Europartenariat van 1994 door. Het was de allereerste keer dat dit initiatief doorging buiten de EG. Er namen zes Westvlaamse bedrijven aan deel. En op 21 en 22 november 1994 was het de beurt aan Bilbao waar drie Westvlaamse bedrijven participeerden.

4) Europack

De GOM-West-Vlaanderen was in 1994 nauw betrokken bij de voorbereiding van een Europese kontaktdag gesteund door het EU-programma 'Enterprise'. Samen met organisaties uit Picardie (Frankrijk), Galway (Ierland), Essex (Groot-Brittannië), Haarlem (Neder land), Saarland en Thüringen (Duitsland) werd gewerkt aan de voorbereiding van een kontaktdag bestemd voor de verpakkingsindustrie. Deze kontaktdag die zou doorgaan in 1995 heeft als doel de bedrijven die nauw verbonden zijn aan deze sterk evoluerende sector te stimuleren tot een grotere samenwerking.

F. Toelevering

De toeleveringspromotie van de GOM-West-Vlaanderen heeft in de eerste plaats als doel de Westvlaamse KMO's te wijzen op de groeiende mogelijkheden van de toeleveringsindustrie. Ten tweede neemt de GOM-West-Vlaanderen een aantal specifieke initiatieven die de toeleveringsbedrijven de kans bieden zich beter te profileren in een zeer konkurrentiële markt.

1) De toeleveringsdatabank

De GOM-West-Vlaanderen beschikt over een databank met alle nuttige technische gegevens van ±1.100 Vlaamse toeleveringsbedrijven (waar-

van ±400 uit West-Vlaanderen) uit de sectoren metaal, kunststof & rubber, elektrotechniek. Deze gegevens die permanent worden bijgewerkt zijn gerangschikt volgens een internationaal aanvaarde nomenclatuur, opgesteld door de Europese Unie en staan gratis ter beschikking van uitbestedende bedrijven uit binnen- en buitenland die op zoek zijn naar geschikte toeleveringsbedrijven.

2) De toeleveringsgidsen

Deze sektoriële gidsen zijn een publicatie van de Vlaamse GOM's met als doel de geïnteresseerde uitbesteders een volledig beeld te geven van het toeleveringsaanbod in Vlaanderen. Jaarlijks wordt de gids van een bepaalde sektor herwerkt en volledig op punt gesteld. In 1994 was het de beurt aan de metaalsektor: de gids bevat de gegevens van liefst 591 toeleveringsbedrijven waarvan 152 uit West-Vlaanderen. Voor uitbestedende bedrijven zijn deze gidsen, dankzij hun overzichtelijke indeling, een handig middel bij het zoeken naar geschikte toeleveringsbedrijven.

3) Toeleveren vandaag

Het toeleveringstijdschrift van de Vlaamse GOM's verschijnt viermaal per jaar op ±6.000 exemplaren en wordt gratis verspreid bij de Vlaamse industriële bedrijven. Naast artikels die als doel hebben de toeleveringsidee als dusdanig te stimuleren omvat Toeleveren Vandaag telkens een 200 aanbiedingen van toeleveringsbedrijven (waarvan 61 uit West-Vlaanderen) die samen een goed beeld geven van de vrijstaande toeleveringscapaciteit in Vlaanderen. Een nog beter middel om zich als toeleveringsbedrijf kenbaar te maken zijn de bedrijfsreportages die aan de bedrijven de kans bieden zichzelf volledig voor te stellen en waarvan er in 1994 in Toeleveren Vandaag zeven verschenen waarvan drie uit West-Vlaanderen.

4) Groepsstand op toeleveringsvakbeurzen

In het vakbeursprogramma van de Vlaamse GOM's nemen de toeleveringsvakbeurzen traditiegetrouw een vooraanstaande plaats in. In 1994 namen de Vlaamse GOM's deel aan liefst vijf toeleveringsvakbeurzen.

a) VAT te Utrecht (1-4 februari 1994)

De vakbeurs Algemene Toelevering te Utrecht is de enige belangrijke toeleveringsvakbeurs in Nederland en voor Vlaamse bedrijven gewoon een noodzaak willen ze zich op de Nederlandse markt als toeleveringsbedrijf kenbaar maken. In 1994 namen er 20 bedrijven deel aan de GOM-stand waarvan drie uit West-Vlaanderen.

b) Interregio te Brussel (3-7 mei 1994)

Interregio is voor België wat de VAT is voor Nederland: een tweejaarlijkse ontmoetingsplaats tussen uitbesteders en toeleveringsbedrijven. Wie een rol wil spelen in de toeleveringssector moet daar aanwezig zijn. Het aantal deelnemers aan de groepsstand op Interregio ligt dan ook vrij hoog, namelijk 40 waarvan 14 uit West-Vlaanderen. Naar aanleiding van Interregio werd ter plaatse rond kwaliteitszorg een seminarie georganiseerd waaraan de GOM-West-Vlaanderen heeft meegewerkt.

c) Europlastica te Brussel (3-7 mei 1994)

Tegelijkertijd met Interregio ging de vakbeurs Europlastica door die zich volledig richt naar de kunststofverwerkende sektor. De groepsstand van de Vlaamse GOM's groepeerde er 12 bedrijven (waarvan drie uit West-Vlaanderen) die in deze sektor als toeleveringsbedrijf actief zijn.

d) Electronica te München (8-12 november 1994)

De vakbeurs Electronica te München is een wereldbeurs voor onderdelen voor de elektronische industrie. Het is in de sektor ongetwijfeld de gebeurtenis van het jaar. Uiteraard is voor deze erg gespecialiseerde vakbeurs slechts een beperkt aantal bedrijven geïnteresseerd. Aan de groepsstand namen acht bedrijven deel waarvan twee uit West-Vlaanderen.

e) Midest te Parijs (5-9 december 1994)

Niet alleen is Midest de belangrijkste toeleveringsvakbeurs in Frankrijk, het is ook een internationale gebeurtenis die over gans West-Europa deelnemers en bezoekers aantrekt. De stand van de

Vlaamse GOM's werd er georganiseerd in nauw overleg met de CRCI Nord - Pas-de-Calais. De stand telde 11 deelnemers waarvan vier uit West-Vlaanderen.

G. Milieuzorg

1. Informatie- en adviesverstrekking naar de bedrijven

In het kader van de opdrachtfunctie van de GOM's werd medio 1991 de Milieucel operationeel voor advies en begeleiding in het domein van de Milieuwetgeving en de Milieuzorg aan KMO's. In 1994 deden een 100-tal KMO's een beroep op de Milieucel.

Een belangrijk deel van de tussenkomsten had betrekking op wetgevend advies en begeleiding bij het opmaken van milieuvergunningaanvragen.

Ook de vergunningsvoorwaarden en de eventuele implicaties hiervan op de bedrijfsvoering worden daarbij nagegaan en besproken met het bedrijf.

Problemen betreffende de milieuvergunning stelden zich voor enkele bedrijven omwille van het niet gevestigd zijn op een geëigende zone volgens het gewestplan.

Ook over de bouwvergunning, de grondwaterwinningsvergunning en de vergunning voor kaptatie van oppervlaktewater werden inlichtingen verstrekt omtrent de inhoud van de wettelijke bepalingen en omtrent de te volgen procedure. Verder werden enkele buitenlandse kandidaat-investeerders geïnformeerd over de milieuwetgeving en de vergunningsproblematiek in Vlaanderen.

Enkele bedrijven werden begeleid bij het instellen van een beroepsprocedure tegen de uitspraak betreffende hun vergunningsaanvraag.

Voor vier bedrijven waarvan de vestiging of de uitbreiding van hun activiteiten omwille van de aard of omwille van de lokatie problemen kon opleveren werd voorafgaandelijk een overleg georganiseerd met alle bij de vergunningsprocedure betrokken instellingen. Aldus kon het initiatief uitgebreid worden toegelicht en kon door het bedrijf onmiddellijk worden ingespeeld op vereisten die vanuit de overheid worden opgelegd.

De Milieuafdeling van de GOM-West-Vlaanderen trad opnieuw regel-

matig op als bemiddelaar tussen bedrijfsleven en overheid. Om de verdere exploitatie van de bedrijven veilig te stellen werd daarbij gezocht naar maatregelen om de milieuhinder te reduceren, die zowel uit milieuhygiënisch als uit ecologisch oogpunt te verzoenen waren en naar realistische uitvoeringstermijnen.

Inzake de EG-Verordening op het communautair milieubeheer- en milieu-auditsysteem hadden reeds enkele potentiële kandidaten contacten met de Milieucel. In België zijn evenwel nog niet alle verantwoordelijke instanties ingevuld zodat de bedrijven op dit ogenblik nog geen aanvraag kunnen indienen.

Advies en begeleiding met betrekking tot milieu-subsidiereglementeringen vormde een tweede hoofdlijn van tussenkomsten door de Milieucel. Diverse bedrijven werden attent gemaakt op de bijkomende expansiesteun in het kader van het ecologiecriterium waarop zij kunnen aanspraak maken voor bepaalde milieu-investeringen. Een tiental bedrijven werden daadwerkelijk begeleid bij het opmaken en argumenteren van hun aanvraagdossier.

Verder werd informatie verstrekt in verband met de mogelijkheden en de procedure voor het bekomen van subsidies voor onderzoek en voor pilootprojecten, dit zowel via Vlaamse als Europese programma's.

Enkele bedrijven deden een beroep op de Milieucel om de berekening van de heffingen op het lozen van afvalwater te controleren. Verder werd met enkele bedrijven gezocht naar optimalisatie van hun afvalverwijdering. Suggesties werden daarbij overgemaakt inzake het selectief inzamelen van bepaalde frakties. De verwijderingskost voor afval kon voor een bedrijf ook worden gereduceerd via aanschaf van een afvalkompaktor.

Meerdere bedrijven werden geïnformeerd omtrent geschikte milieutechnologieën en zonodig doorverwezen naar aanbieders van milieutechnologie of naar adviesbureaus. Hiertoe worden de ontwikkelingen op de milieutechnologiemarkt van nabij gevolgd via deelname aan studiedagen en technische beurzen, door rechtstreekse contacten met bedrijven en door opvolging van de literatuur ter zake.

Ook kwamen er heel wat vragen van konstruktors van milieubelastende

installaties en/of machines. Zo waren er vragen omtrent de werkingsvoorwaarden en konstruktie-eisen van houtverbrandingsinstallaties, van afzuig- en ventilatiesystemen, van installaties voor verwerking van spuitbussen en van koelinstallaties. Dit illustreert dat de producenten de milieubelastende effecten van hun produkten willen minimaliseren. Bovendien worden zij hiertoe meer en meer gedwongen door de Europese wetgeving zoals de Europese richtlijn machineveiligheid en andere in ontwerp zijnde Europese richtlijnen.

Het Kollege van Burgemeester en Schepenen van Blankenberge deed een beroep op de Milieucel om na te gaan op welke manier de inplanting van het nieuwe rekreatieproject 'Sea Life Center' gepaard kan gaan met een minimale hinder voor de omgeving en voor het leefmilieu. De milieuvergunningsaanvraag werd eveneens begeleid.

Andere topics waarrond door de Milieucel geregeld informatie werd verstrekt betroffen, de wettelijke bepalingen en de procedure voor het opstellen en indienen van het emissiejaarverslag, de meldingsplicht, de bepalingen omtrent het bekomen van de herlokalisatiepremie en de mogelijkheden voor verwerking of verwijdering van afvalstoffen via erkende verwerfers en vergunde inrichtingen.

De databestanden met informatie van consultancy-bedrijven, enerzijds, en van technologie-leveranciers, anderzijds, werden verder uitgebreid en geaktualiseerd.

De Milieuafdeling van de GOM-West-Vlaanderen koördineert de gemeenschappelijke acties van de Milieucellen van de vijf Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen. Naast overleg met diverse overheidsbesturen vonden gemeenschappelijke contacten plaats met OVAM, VMM en AMINAL, met de Stichting Technologie Vlaanderen, met de VLAR en met verschillende bedrijven uit de milieusektor.

Een gemeenschappelijk initiatief van de vijf Milieucellen betreft de Milieuzelftest voor bedrijven. Deze test bestaat uit een vragenlijst die bedrijfsverantwoordelijken helpt een inzicht te verkrijgen in voor het bedrijf milieurelevante gegevens. Daarbij wordt de vergunningssituatie van het bedrijf geëvalueerd en wordt nagegaan of het bedrijf aan de opgelegde vergunningsvoorwaarden voldoet. Ook de betaalde

milieuheffingen worden geanalyseerd. Na invulling van de vragenlijst worden de antwoorden besproken met de milieukonsulent van de GOM - West-Vlaanderen waarbij de knelpunten worden geëvalueerd en mogelijke acties of maatregelen worden voorgesteld. De Milieuzelftest werd in 1994 in een tiental bedrijven uitgevoerd.

Naar aanleiding van enkele problemen die zich stelden met de vergunningssituatie van transport- en overslagbedrijven op de internationale transportzone LAR te Kortrijk, wordt de mogelijkheid onderzocht om naar analogie met de problematiek van doorvoeroverslagplaatsen in zeehavengebieden, een vereenvoudigde aanvraagprocedure en soepele vergunningsvoorwaarden te bekomen voor transport- en overslagbedrijven in transportzones.

Gezien de problematiek zich eveneens stelt bij containerterminals, goederenstations en in luchtvaartgebonden industriezones, worden ook deze terreinen in de besprekingen opgenomen. In samenspraak met Leiedal en met het Bestuur Milieuvergunningen werd de aanzet gegeven om een voorstel ter zake uit te werken.

2. Organisatie infodagen

Op donderdag 9 juni 1994 werd op het Stadhuis te Roeselare een Milieukontaktdag Afvalstoffen georganiseerd. Hierop werd eerst vanuit de Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) een toelichting gegeven rond het nieuwe afvalstoffendekreet en de gevolgen voor de industrie, gevolgd door een bijdrage vanwege FOST PLUS en VLAR. Er werd ook ruimte voorzien voor vraagstelling.

Voor en na het informatief gedeelte werd de mogelijkheid voorzien tot gepersonaliseerde contacten met OVAM, FOST PLUS, VLAR en bedrijven die adviezen of oplossingen kunnen aanbieden inzake afvalstoffen zoals adviesbureaus en erkende ophalers, verwerfers en verwerkers van afval. Hiertoe werd een contactbeurs georganiseerd.

3. Integratie

Milieuzorg-Kwaliteitszorg

In samenwerking met het CKZ West-Vlaanderen en WES-Milieuonderzoek en -advies werd een actie opgezet rond informatieverbreiding en opleiding

omtrent milieuzorgsystemen en de integratie ervan in kwaliteitszorgsystemen. Op 20 september 1994 werd een info-avond hieromtrent ingericht.

In november werd vervolgens een lessenreeks 'Bedrijfsinterne Milieuzorg en de integratie met kwaliteitszorg' opgezet. In het kader van deze cursus gaf de Milieucel van de GOM-West-Vlaanderen onderricht over normalisatie en certificatie van kwaliteits-, milieu- en veiligheidszorgsystemen en over de mogelijkheid tot integratie van een milieuzorgsysteem volgens een bepaalde norm in een ISO 9001-kwaliteitszorgsysteem.

4. Ontwerpreglementering afvalstoffenregistratie

Op initiatief van de vijf Milieucellen en in overleg met OVAM werd het ontwerp van reglementering inzake de afvalstoffenregistratie voor bedrijven die door OVAM werd uitgewerkt, uitgetest bij een twintigtal bedrijven waaronder zes bedrijven uit de regio, met name: CNO, Unifrost, Sioen, Watteuw, B & P Sobry en Gist-Brocades Bio-Specialties. Na een informatievergadering en een individuele begeleiding door de GOM - West-Vlaanderen bij de opzet van het registratiesysteem in elk bedrijf, testte elk bedrijf gedurende zes weken het registratiesysteem uit. Uit de praktijkervaringen van de bedrijven en na evaluatie van de resultaten van deze testfase door de vijf Milieucellen, zullen suggesties tot bijsturing van de reglementering aan OVAM worden overgemaakt.

5) IFEST

Van 18 tot 21 oktober 1994 ging in Flanders Expo te Gent de Milieutechnologiebeurs IFEST door. De GOM - West-Vlaanderen maakt deel uit van de adviesraad van deze beurs. In samenwerking met de vijf Milieucellen van de GOM's en onder coördinatie van de GOM - West-Vlaanderen werd op deze beurs opnieuw een startersdorp opgezet waaraan 15 startende ondernemingen deelnamen. Hierbij twee starters uit West-Vlaanderen.

De GOM-Milieucellen namen in het startersdorp eveneens een modulestand in, waarbij de aandacht werd gevestigd op de dienstverlening van de GOM's omtrent subsidiemogelijkheden voor milieu-investeringen via het ecologiecriterium.

6. Provinciaal afvalstoffenplan

Op vraag van de provinciale overheid werd gestart met het ontwerp van een provinciaal afvalstoffenplan. Dit plan dient een overzicht te geven van de actuele situatie van de afvalproductie en -verwerking in de provincie en dient tevens een prognose te maken van de evolutie ter zake op middellange en lange termijn teneinde tijdig een aanzet te kunnen geven tot gewenste of noodzakelijke acties inzake afvalverwerking. Het ligt tevens in de bedoeling om een evaluatie te maken van de huidige interkommunale samenwerkingsverbanden en eventueel suggesties te maken naar een nieuwe aflijning van deze samenwerkingsgebieden in functie van een optimalere benutting van de beschikbare verwerkingscapaciteit.

Deze opdracht wordt uitgevoerd in nauw overleg met de provincie, de interkommunales, OVAM en bedrijven met activiteiten in het domein van de afvalverwerking en -verwijdering.

7. Mestproblematiek en mestverwerking

De mestoverschotten blijven voor de provincie een acuut probleem.

De evoluties inzake het Mestactieplan werden van nabij opgevolgd. In opdracht van de Raad van Bestuur van de GOM-West-Vlaanderen werd een studie gemaakt waarin de impact van het Mestactieplan (MAP) op de verdere ontwikkeling van de veeteeltsector in West-Vlaanderen werd onderzocht. Ook de gevolgen van de uitvoering van het MAP op de tewerkstelling in de provincie kwam aan bod. De resultaten van deze studie werden aan de bevoegde beleidsinstanties overgemaakt.

De GOM-West-Vlaanderen blijft daarbij de stelling verdedigen dat gezien het uitzonderlijk belang van de veeteelt en specifiek van de varkensproductiekolom voor de economie en de tewerkstelling in de provincie, de inkrimping van de veestapel dient te worden voorkomen. Daarom dient gezocht naar oplossingen die noch de sector noch het milieu hypotekeren. Naast maximale toepassing van het substitutieprincipe en invoering van voedertecnische maatregelen die de opname van mineralen verbeteren, dient absolute prioriteit te worden gegeven aan mestverwerking. Initiatie-

ven zowel op bedrijfsniveau als grootschalig via centrale mestverwerkings-eenheden en koöperatieven zijn een absolute noodzaak om een milieubeleid te kunnen combineren met het behoud en verdere ontwikkeling van deze sector.

De GOM-West-Vlaanderen begeleidde van nabij de vergunningsaanvraag voor het mestverwerkingsproject van Danis nv te Izegem. Het betreft hier het eerste konkrete en grootschalige mestverwerkingsproject voor Vlaanderen.

In het zuiden van de Provincie werd medewerking verleend aan de werkgroep tot oprichting van de Koöperatieve Vennootschap Sagro.

8. Medewerking aan initiatieven en researchactiviteiten

a) *Studiesyndikaat Seafarming*

De activiteiten van het Studiesyndikaat Seafarming die in 1993 opnieuw werden opgestart naar aanleiding van de geplande werkzaamheden ter renovatie van het Oosterstaketsel te Nieuwpoort werden in 1994 stopgezet.

Gezien de geformuleerde bezwaren omtrent de bacteriologische kwaliteit van het zeewater en omwille van de hoge investeringen waardoor er niet langer interesse bleek vanuit de industrie om in het project te investeren werd besloten om het project Mosselkweek te Nieuwpoort af te sluiten.

b) *Adviesraad omgeving Charter 99 en Milieuverklaring*

De Milieuafdeling van de GOM-West-Vlaanderen verleende zijn volledige medewerking aan de opzet, de inhoud en de uitwerking van de Milieuverklaring van Charter 99. Deze Milieuverklaring brengt bedrijven samen die op vrijwillige basis 10 milieudoelstellingen onderschrijven. Deze doelstellingen zijn sektoroverschrijdend en houden rekening met de specifieke situatie van het milieu en de ruimtelijke planning in de regio Zuid-West-Vlaanderen. Zij richten zich naar een rationeel gebruik van water en energie, het beperken van verpakkingsafval, het stimuleren van afvalpreventie en -rekuperatie, de beperking van luchtverontreiniging en lawaai- en geurhinder, de landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen, het streven naar

een goede nabuurschap met omwonenden en het integreren van de milieuzorg in het bedrijfsbeleid.

Met dit initiatief beoogt men bedrijven ertoe aan te zetten om een actief milieubeleid te voeren. Tevens worden bedrijven die effectief milieumaatregelen treffen ook geregeld in de kijker gesteld door een positieve ruchtbaarheid te geven aan geleverde inspanningen ter zake.

De Milieuafdeling van de GOM - West-Vlaanderen coördineert en zit de Evaluatiekommissie van de Milieuverklaring voor. Deze kommissie beslist over de toelating tot ondertekening van de Milieuverklaring en over de uitreiking van het jaarlijkse Logo dat wordt verleend op basis van het gevoerde milieubeleid en van de concrete realisaties die werden uitgevoerd.

Op een academische zitting in het Stadhuis te Kortrijk op 3 mei 1994 ontvingen 20 bedrijven uit Zuid-West-Vlaanderen het Certificaat '94 van de Milieuverklaring. Vier andere bedrijven gingen over tot ondertekening van de doelstellingen van de Milieuverklaring.

In samenwerking met het Vormingsinstituut voor KMO's te Kortrijk en met Charter 99 werd tevens overgegaan tot de oprichting van een **Milieubeleidsclub**. Doel van deze club is de uitwisseling van ervaringen en beleidsvisies met betrekking tot de milieuproblematiek bij bedrijven. Er werden zes

sessies ingericht waarbij volgende thema's aan bod kwamen: Externe communicatie rond milieubeleid, Milieu-auditing, Rationeel Energiegebruik, Selectieve Inzameling van Afval, Rationeel gebruik van water en opstelling van een waterbalans, Slibverwerking.

c) *Milieu- en Natuurrapport Vlaanderen (MIRA)*

Het MIRA-project is een initiatief van de Vlaamse minister voor Leefmilieu om een eerste omvattend milieu- en natuurrapport voor Vlaanderen op te stellen. Dit rapport zou als basis dienen om het Milieubeleid wetenschappelijk te onderbouwen, het maatschappelijk draagvlak te versterken en de Vlaamse kennisbasis af te stemmen op internationale standaarden. De Milieuafdeling van de GOM - West-Vlaanderen begeleidde de thema's 'Afvalstoffen' en 'Vermesting'. Het rapport werd in juni 1994 gepubliceerd onder de titel 'Leren om te Keren'.

d) *Provinciaal Centrum Landbouw en Milieu (PROCLAM)*

De GOM-West-Vlaanderen zetelt in de Raad van Bestuur van PROCLAM en verleende zijn actieve medewerking aan de werkgroep betreffende 'Een geïntegreerd Proclamproject in het kader van de Doelstelling 5b Westhoek'. Andere initiatieven van PROCLAM die werden opgevolgd betroffen 'klein-

schalige waterzuivering op landbouwbedrijven' en 'integratie van landbouwbedrijven in het landschap'.

e) *Andere samenwerkingen*

De GOM-West-Vlaanderen is actief betrokken bij het beleid van de vzw Alitech, Onderzoekscentrum voor Levensmiddelentechnologie en bij de vzw Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek.

Tevens werd medewerking verleend aan de plenaire vergaderingen van het Bekkenkomitee IJzer en zetelt de GOM - West-Vlaanderen in de werkgroepen 'Waterkwaliteit', 'Waterkwantiteit' en 'Ecologie' van dit Bekkenkomitee.

H. Grensoverschrijdende samenwerking

1. Interreg

Interreg, een EG-programma dat als doelstelling heeft grensoverschrijdende activiteiten te steunen teneinde de Europese eenwording te stimuleren, is in West-Vlaanderen van toepassing zowel langs de grens met Nederland als met Frankrijk.

a) *Euregio Scheldemond*

Het Interregprogramma langs de Nederlandse grens wordt uitgevoerd door de Euregio Scheldemond, een samen-

Gist-brocades

BIOTECHNOLOGIE IN DIENST VAN VOEDING, GEZONDHEID EN MILIEU

GIST-BROCADES BIO-SPECIALTIES N.V.

Komvest 43, 8000 Brugge

Tel. 050/44.91.11 - Telefax 050/33.68.49

GIST-BROCADES BIO-SPECIALTIES N.V. is een Gist-brocades productie-onderneming toegespitst op de fermentatie, opwerking en formulering die zich in hoofdzaak richt naar biotechnologische producten voor industriële toepassingen.

werkingsverband tussen de provincies Zeeland, Oost- en West- Vlaanderen. De GOM-West-Vlaanderen nam het initiatief tot of was betrokken bij tal van deelprojecten die in het kader van dit programma in 1994 werden uitgevoerd.

Deelproject A4: Grensoverschrijdende Toeleveringsactiviteiten

Dit deelproject wordt uitgevoerd in samenwerking met de Kamers van Koophandel en Fabrieken van Zeeland en met de GOM - Oost-Vlaanderen en bestaat uit verschillende kleinere projecten. In 1994 ging de aandacht vooreerst naar de verspreiding van de toeleveringsgidsen van Zeeland, enerzijds, en West- en Oost-Vlaanderen, anderzijds, bij de andere regio's. Deze gidsen geven een volledig beeld van de toeleveringsindustrie in de respectievelijke regio's. Een ander project betrof de verspreiding van Toeleveren Vandaag, het toeleveringsstijdschrift van de Vlaamse GOM's, maar dan aangevuld met aanbiedingen van Zeelandse bedrijven in de volledige Euregio.

Deelproject F1

Het tweede deel van het project Technologische Manifestatie Scheldemond is aangevat op 1 maart 1993 en loopt tot eind februari 1995. Op 12 april 1994 werd te Aardenburg een infomiddag georganiseerd rond Energietechnologie. Hierop waren zowel studiebureaus, distributiemaatschappijen, onderwijsinstellingen en leveranciers als gebruikers van energie technologie aanwezig. De bedoeling was de verschillende actoren in het energieveld van over de grens heen in contact met elkaar te brengen. Dit gebeurde in verschillende discussiegroepen met telkens een specifiek interessegebied op energieveld. In het totaal waren een zestigtal personen aanwezig.

Op 30 november 1994 werd opnieuw te Aardenburg een kontaktnamiddag gelegd rond het thema Biotechnologie.

Deelproject F2

Het project F2 heeft tot doel de samenwerking tussen bedrijven en instellingen binnen de Euregio op het

gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling te bevorderen.

Om dit doel te bereiken verlenen de initiatiefnemers volgende diensten aan de bedrijven:

- het verstrekken van informatie over de Europese technologieprogramma's;
- het zoeken van een geschikte partner of partners;
- het helpen bij het opzetten en indienen van een onderzoeksproject.

Gezien in 1994 de overgang plaatsvond van het derde naar het vierde kaderprogramma rond de Europese technologiefondsen, werd vooral aandacht besteed aan de verdere opvolging en begeleiding van reeds ingediende projecten binnen het doorlopende CRAFT-programma.

Het project F2 werd opgestart in oktober 1991 en liep tot september 1994.

Deelproject F5

Bedrijven die gevestigd zijn in de Euregio Scheldemond kunnen een beroep doen op een speciaal fonds dat in februari 1993 operationeel werd. Het fonds verleent financiële steun aan studieprojecten waarbij bedrijven de mogelijkheden van grensoverschrijdende samenwerking laten onderzoeken.

In de loop van 1994 werden drie aanvraagdossiers goedgekeurd waarvan er twee werden ingediend door Vlaamse bedrijven en één door een Nederlands bedrijf.

Aanvragen voor steun van dit fonds konden nog tot begin 1995 worden ingediend.

b) *Interreg: Noord-Frankrijk*

Deelproject: Technologie- en Exportdagen

Op 2 maart 1994 organiseerden de GOM-West-Vlaanderen, de CRCI Nord - Pas-de-Calais en de ARD Nord - Pas-de-Calais een kontaktdag rond het thema 'Industriële Diensten en Onderhoud'. De dag begon met een panelgesprek rond het vermelde thema waar aan twee Franse en twee West-vlaamse bedrijven, telkens een uitbesteder en een toeleveringsbedrijf, deelnamen. Daarop startte de eigenlijke kontaktdag met 66 deelnemende bedrijven gespecialiseerd in industriële diensten en onderhoud) die in standen

hun mogelijkheden naar voor brachten. Deze bedrijven, waarvan 29 Vlaamse, kregen het bezoek van ± 190 geïnteresseerden (waarvan ± 80 uit Vlaanderen). In totaal namen aan deze dag dus ± 250 bedrijven deel waarvan ± 110 uit Vlaanderen.

Deelproject: Info- en Dokumentatiecel

Samen met de Kamers voor Handel en Nijverheid van West-Vlaanderen, met het NCMV- West-Vlaanderen en met de financiële steun van het Provinciebestuur van West-Vlaanderen heeft de GOM-West-Vlaanderen in het Bedrijvencentrum te Wevelgem een informatie- en dokumentatiecentrum over Noord-Frankrijk opgericht. Dit centrum heeft in de eerste plaats als doel een dokumentatiebestand aan te leggen omtrent Noord-Frankrijk en de verzamelde gegevens gratis ter beschikking te stellen van alle geïnteresseerden (bedrijven, organisaties en particulieren). Verder heeft het centrum als taak de diverse economisch gerichte acties in het kader van Interreg te coördineren en eventueel te helpen bij de uitvoering.

Deelproject: Samenwerkingsfonds

Het samenwerkingsfonds werd opgestart in de loop van 1994 en is een gelijkaardig initiatief als het project F5 binnen Euregio Scheldemond.

Bedrijven gevestigd in de grensarrondissementen Veurne, Ieper en Kortrijk ontvangen een belangrijke steun wanneer zij de expansie- en samenwerkingsmogelijkheden voor hun bedrijf in Noord-Frankrijk door een extern adviseur laten onderzoeken.

Het fonds betoelaagt tot 50% van de advieskosten.

Aanvragen voor steun van dit fonds kunnen ook in 1995 nog worden ingediend.

c) *Tradelink*

Midden 1994 is de GOM-West-Vlaanderen een samenwerking gestart met de Galway Chamber of Commerce uit Ierland en de Local Enterprise Agency uit Somogy, Hongarije. Dit project, dat wordt gesteund door het 'Ouverture'-programma van de Euro-

pese Unie heeft als doel de samenwerking op technisch, commercieel en financieel vlak tussen bedrijven en organisaties van deze drie regio's te stimuleren. Na een kennismakingszending naar de drie regio's nam het project reeds deel aan de 'International Exhibition and Fair' te Kaposvar (Somogy, Hongarije) en eind november bezocht een groep Hongaarse bedrijfsleiders uit de toeristische sektor West-Vlaanderen en Galway met als doel kennis te maken met de werking van de toeristische sektor in West-Europa.

d) *Bedrijvencentrum in Litvinov
(Tsjechië)*

De GOM-West-Vlaanderen bereidt de vestiging voor van een bedrijvencentrum in Litvinov in de Tsjechische Republiek. Het project wordt gepland in samenwerking met de Vlaamse Administratie Economie en

wordt gefinancierd door het Oost-Europafonds van de Vlaamse Gemeenschap.

Litvinov, een stad met 30.000 inwoners, die op zowat 90 km ten noorden van Praag en op een 15-tal km van de Duitse grens ligt, maakt deel uit van een regio met zowat 130.000 inwoners, met Most als grootste stad. De regio wordt gekonfronteerd met rekonversieproblemen, door de versnelde afbouw van de petrochemische nijverheid en van de bruinkoolontginning. In beide activiteiten zullen de komende jaren 6.000 à 9.000 arbeidsplaatsen verloren gaan, zodat de regio een van de grootste probleemgebieden in Noord-Bohemen wordt.

Het bedrijvencentrum heeft als functie bij de ontplooiing van jonge ondernemingen in de Tsjechische Republiek gunstige kansen te creëren door het drukken van de startkosten, meer bepaald door het ter beschikking stellen van atelier-, opslag- en kantoor-

ruimten, gemeenschappelijke diensten en nutsvoorzieningen, alsmede professionele begeleiding.

Naast deze hoofdpdracht zal het bedrijvencentrum als doel hebben zich te profileren als een ontmoetingscentrum voor jonge Tsjechische bedrijven in de regio. Tevens zou het een trefcentrum zijn voor Vlaamse bedrijven werkzaam in die streek met hun Tsjechische partners. In dit verband zullen in het bedrijvencentrum een aantal lokalen worden voorbehouden voor Vlaamse bedrijven en instellingen die hun marktpositie in Tsjechië en Oost-Europa willen uitbouwen.

Een derde opdracht bestaat erin zich als een platform aan te bieden en mee te werken aan de samenbundeling van diverse initiatieven van de streekontwikkeling.

In 1994 voerde de GOM-West-Vlaanderen met betrekking tot dit project een haalbaarheidsonderzoek uit. In de eerste helft van 1995 wordt met het stadsbestuur van Litvinov, dat als Tsjechische partner optreedt, een vennootschap opgericht die met de bouw en de exploitatie van het bedrijvencentrum wordt belast. Aansluitend kan met de bouw van het bedrijvencentrum worden begonnen.

Initiatieven van de industriële en tertiaire sektor

A. Bedrijvencentra

De tweede fase van het bedrijvencentrum te Waregem werd in 1994 voltooid en kende onmiddellijk veel succes. Het bedrijvencentrum werd uitgebreid met vijf produktieruimten en zeven kantoorruimten. Door deze uitbreiding werd een optimale grootte bereikt.

Op 31 december 1994 waren 96 bedrijven gehuisvest in de Westvlaamse bedrijvencentra. Daarvan waren 83 bedrijven van binnenlandse en 13 van buitenlandse oorsprong. De globale tewerkstelling bij deze 96 bedrijven bedroeg 265 personen. Reeds 162 bedrijven hebben deze bedrijvencentra verlaten en de tewerkstelling in deze bedrijven liep op tot meer dan 850 personen.

In het totaal hebben reeds 258 bedrijven van het begeleidingsinstrument bedrijvencentrum gebruik gemaakt en de totale rechtstreekse tewerkstellingskreatie, inbegrepen de staf van de bedrijvencentra bedraagt

De Brugse Algemene Bouwonderneming n.v.

Maria van Bourgondiëlaan 29,
8000 Brugge
Tel. (050) 31 41 73

Private, openbare en industriële Bouwwerken
Renovatie- en Restauratiewerken
Vaste meubilering
Schrijnwerk

meer dan 1.100 personen. De gemiddelde bezettingsgraad van de bedrijvencentra in 1994 bedroeg 85% voor de kantoorruimten en 90% voor de produktieruimten en de verblijfperiode per bedrijf 21 maanden.

Bij de financiering van de centra werd 72 miljoen BEF aangebracht door de industriële sektor, 46 miljoen BEF door de financiële sektor en 30 miljoen BEF door de overheid.

Na de goedkeuring door de Vlaamse Minister-President van de haalbaarheidsstudie werd door de GOM-West-Vlaanderen vorm gegeven aan de uitbatingsformule voor het Vlaams-Tsjechisch bedrijvencentrum in Litvinov. De bouwwerken starten midden 1995. Dit projekt kadert in het Vlaams-Tsjechisch samenwerkingsprogramma en heeft als functie gunstige kansen te creëren voor jonge ondernemingen om aldus een motor voor de streekontwikkeling in de regio te vormen.

De GOM-West-Vlaanderen werd gekontakteerd door de Hongaarse autoriteiten om in de streek van Somogy ook in samenwerking met de Vlaamse Administratie een gelijkaardig initiatief vorm te helpen geven.

B. Doorgangsgebouwen

Naast het netwerk van bedrijvencentra startte de GOM-West-Vlaanderen ook de vorming van een netwerk van doorgangsgebouwen in de provincie. Doorgangsgebouwen richten zich tot bedrijven die zich reeds in een meer gevorderde levensfase bevinden en beperken zich tot het ter beschikking stellen van moderne industriële ruimten op tijdelijke basis. Deze doorgangsgebouwen leveren niet alleen aan groeiende bedrijven een pakket voordelen, doch dragen ook bij tot een efficiënter grondgebruik op een aantal belangrijke bedrijventerreinen.

De doorgangsgebouwen van de GOM-West-Vlaanderen te Diksmuide, Ieper en Poperinge kenden een gunstige bezettingsgraad. Te Diksmuide, waar één complex wordt gevormd met het gebouw van de stad, zijn drie bedrijven gevestigd en zijn geen ruimten meer beschikbaar.

Te Poperinge waar eveneens samen met de stad wordt opgetreden zijn vier bedrijven gevestigd en is nog een beperkte ruimte beschikbaar.

Te Ieper zijn twee bedrijven gevestigd en is geen ruimte meer beschikbaar.

In 1995 starten de bouwwerken van het doorgangsgebouw te Oostende dat een onderdeel uitmaakt van het Impulsprogramma voor de regio Oostende.

De lange termijnplanning van de GOM-West-Vlaanderen voorziet een uitbreiding van het netwerk van doorgangsgebouwen over de provincie en daarvoor zal van interessante opportuniteiten gebruik worden gemaakt.

In samenwerking met de WIER en de Stad Brugge wordt een initiatief voorbereid. Te Wevelgem wordt aansluitend bij het bedrijvencentrum een doorgangsgebouw gepland.

Daarvoor werd door de GOM-West-Vlaanderen een samenwerkingsverband gevormd met het bedrijvencentrum en de Interkommunale Leiedal.

C. Transportzone Zeebrugge (TZZ)

Evenals het jaar voordien, bleef ook 1994, dat het twaalfde werkjaar was van de nv TZZ, gekenmerkt door de malaise in het wegtransportgebeuren. De neerwaartse trend van de gehele economie heeft gedurende enkele jaren de resultaten van de transportzone sterk beïnvloed. Nochtans wijzen thans een aantal betrouwbare economische indicatoren op een verbetering van de positie van het wegvervoer. In deze sektor, waar de evolutie van de bedrijvigheid eerder de opleving volgt, lopen investeringen in terreinen en gebouwen zelden vooruit op de economische conjunctuur.

De transportzone speelt evenwel in op de gunstige toekomstperspektieven: in de tweede fase is er 6,3 ha bouwrijp terrein beschikbaar, uitgerust met alle nodige infrastructuur. Een verdere uitbreiding met 5,4 ha in een derde fase wordt momenteel onderzocht.

D. Beheersmaatschappij van het internationaal transportcentrum LAR (cv BITLAR)

De cv BITLAR werd in 1984 opgericht en vierde in 1994 haar tienjarig bestaan. De tot standkoming van de Europese interne markt op 1 januari 1993 noodzaakte tot een strategie van rekonversie. Een rekonversieproject werd op gang gebracht met steun

van de Europese Gemeenschap. Hierbij wordt grote aandacht besteed aan de naambekendheid van de LAR, vooral inzake opslag en niet-communautaire activiteiten, onder meer door het beschikbaar stellen van een videofilm.

In 1994 kwam de uitbreiding met een 10-tal ha noordwaarts van de LAR klaar.

Het overleg met het Centre International de Transport (CIT) te Roncq (Noord-Frankrijk) werd verder uitgewerkt.

De Nationale Investeringsmaatschappij (NIM) besliste om per 1 januari 1995 uit de BITLAR te treden.

E. Flanders Vegetables Export cv

De cv Flanders Vegetables Export, in 1985 opgericht op initiatief en met participatie van de GOM - West-Vlaanderen heeft als doel verse groenten en fruit te exporteren naar Groot-Brittannië. Mede als gevolg van een reorganisatie in 1993 werd deze doelstelling uitgebreid en worden nu ook verkoopakties ondernomen in de voormalige Oostbloklanden. Het jaar 1994 was in eerste instantie gekenmerkt door een verkenning van deze nieuwe markten en de voorbereiding van verkoopakties. Uiteraard werden ook in Groot-Brittannië de verkoopspanningen verdergezet.

F. Hermes nv

Deze maatschappij heeft als doel de uitbouw en de financiering van de terminals voor goederen en passagiers te Brugge en te Zeebrugge.

In de Zeebrugse achterhaven financierde Hermes nv de bouw van een containerterminal die werd verhuurd aan de firma Cast. De aangekondigde verhuis van Cast naar de Flanders Container Terminal in de voorhaven, zal in de loop van 1995 gebeuren. Nadien zal deze terminal worden omgebouwd tot een multi-purpose terminal.

G. De Hallen Kortrijk cv

In 1994 werd het nieuwe Business Centrum van de Hallen geopend. De feest- en vergaderzalen waren aan verandering toe. Een modern zakencentrum met zalen die alle uitrusting bevatten voor geslaagde business bijeenkomsten werd opgebouwd.

Generale Bank

Deze nieuwe infrastructuur zal ook in synergie kunnen treden met twee nieuwe projecten die gepland zijn in de onmiddellijke omgeving: een film-zalencomplex en een evenementenhal.

Met een gezonde financiële basis als fundament bouwden De Hallen hun beursevenementen ten verder uit.

In 1994 hadden 36 evenementen plaats waaronder twee totaal nieuwe initiatieven: Horeca Optima voor de professionele horeca-uitbater en Eurotraffix aansluitend bij het verkeerscongres in Kortrijk.

Bevordering gewestelijke infrastructuur, economische bedrijvigheid, ruimtelijke ordening

A. Infrastructuur

Zoals voorheen is opnieuw blijvende aandacht besteed aan de behoeften inzake een goede interne verkeersinfrastructuur en de integratie ervan in het nationaal en internationaal verkeersnetwerk. In verband met dit laatste is vooral te verwijzen naar de voltooiing in 1994 van de Kanaaltunnel bij Calais en naar de uitbouw van het HST-net (hogesnelheids trein).

De evoluties werden van nabij gevolgd, onder meer via de werkzaamheden van diverse commissies en via besprekingen met de betrokken diensten. Waar nodig werden de beleidsinstanties benaderd.

Op vraag van Vlaamse minister T. Kelchtermans heeft de GOM-West-Vlaanderen advies uitgebracht omtrent het Vlaams Infrastructuurplan dat door bedoeld minister is opgesteld. Een belangrijk element van het Vlaams Infrastructuurplan is de uitbouw van een Vlaams-Europese Hoofdtransportas. Op het vlak van de wegen verloopt deze as vanaf de Kanaaltunnel via Veurne, Jabbeke, Westkapelle, Zelzate, ... naar Nederland en Duitsland met aftakkingen naar de havens van Oostende en van Zeebrugge. Op het vlak van de waterwegen ligt de as op de Schelde met aftakking naar de haven van Zeebrugge via het bevaarbaar maken van het Afleidingskanaal van de Leie. De GOM-West-Vlaanderen vroeg in haar advies de mogelijkheid te onderzoeken om de waterweg-as over de Leie te laten verlopen (in plaats van via de Boven-schelde) mede gezien het economisch belang van de hele Leiestreek.

De GOM-West-Vlaanderen stelde ook vast dat een aantal infrastructuurwerken beantwoorden aan de communautaire richtlijnen voor de ontwikkeling van een transeuropees vervoersnetwerk. Bij een aantal Vlaamse en federale ministers en bij twee Europese Kommissarissen werd aangedrongen opdat deze projecten zouden worden opgenomen in het voorstel van de Commissie aan het Parlement en aan de Europese Raad. Het gaat om: de wegeninfrastructuur uit de Vlaams-Europese hoofdtransportas, de trein-

aansluiting van West-Vlaanderen op het HST-knooppunt Rijsel (hogesnelheidstrein), de verruiming van het Afleidingskanaal van de Leie tot een volwaardige waterwegontsluiting van de haven van Zeebrugge (eveneens onderdeel van de Vlaams-Europese hoofdtransportas), het wegwerken van de flessehals op de Leie in de doortocht van Kortrijk, de afwerking van de Zeebrugse voorhaven, de renovatie van de haven van Oostende en de uitbouw van de luchthaven van Oostende en van de bijhorende zone voor luchtvaartgebonden activiteiten tot vrachtluchthaven.

Naast deze tussenkomsten op het vlak van de globale verkeersontsluiting waren er ook tussenkomsten die betrekking hadden op afzonderlijke verkeersmodi.

Op het vlak van de wegeninfrastructuur formuleerde de GOM-West-Vlaanderen, op vraag van Vlaamse minister T. Kelchtermans, een advies over het voorstel van rollend driejarenprogramma 1995-97 voor de wegeninfrastructuur. Gepleit werd voor de vervroegde aanleg van onderdelen van de nieuwe verbinding Jabbeke-Westkapelle (die deel uitmaakt van de Vlaams-Europese hoofdtransportas). Verder werd voor bepaalde projecten voorgesteld hun plaats op de prioriteitschaal te wijzigen. Ook werd erop gewezen dat bepaalde, voor West-Vlaanderen belangrijk geachte werken, niet in het voorstel van driejarenprogramma waren opgenomen.

Bij de bekendmaking echter van het goedgekeurde driejarenprogramma, stelde de GOM-West-Vlaanderen vast dat het minder gunstig was dan het oorspronkelijke voorstel en dat het ingang tegen de richting van het advies van de GOM-West-Vlaanderen. De GOM-West-Vlaanderen heeft dan ook haar teleurstelling kenbaar gemaakt bij de betrokken minister.

Wat specifieke wegenprojecten betreft is in 1994 veel aandacht gegaan naar de aan te leggen verbinding Jabbeke-Westkapelle. In de door de Provincie opgerichte Bijzondere Verkeerskommissie Zeebrugge, waarvan de GOM-West-Vlaanderen lid is, werd een nadere precizering uitgewerkt van het tracé waarover in 1992 consensus ontstaan was op een bespreking op initiatief van de GOM-West-Vlaanderen en met vertegenwoordigers van de Administratie Wegeninfrastructuur en Verkeer, de Administratie Waterinfrastructuur en Zeewezzen, de Bestendige Deputatie van de provincie West-Vlaanderen, de Stad Brugge en de Maatschappij voor de Brugse Zeevaartinrichtingen. Het tracé vertrekt bij het huidig knooppunt A10/A18 te Jabbeke en verloopt langs de zuidelijke oever van het kanaal Brugge-Oostende tot bij de Brugse agglomeratie. Vandaar wordt in noordelijke richting de expresweg Brugge-Zeebrugge gebruikt tot aan de Blauwe Toren. Vanaf deze omgeving wordt het tracé gezien langs de zuidelijke rand van het havengebied (zuidelijke havenrandweg) tot bij Westkapelle. Hier is aansluiting voorzien op de (tot autosnelweg om te bouwen) expresweg Knokke-Antwerpen. Bij de doortocht van het zuidelijk havengebied zal worden aangesloten op de reeds bestaande oostelijke havenrandweg. In de huidige toegang tot de haven (Baron de Maerelaan) wordt te Lissewege een tunnel voorzien.

De bedoeling van de Bijzondere Verkeerskommissie Zeebrugge was, om met het aldus tot stand gekomen dossier, bij Vlaamse minister T. Kelchtermans de spoedige realisatie van de verbinding Jabbeke-Westkapelle te bepleiten.

Nog in verband met wegenwerken heeft de GOM-West-Vlaanderen andermaal bij de bevoegde Vlaamse minister aangedrongen opdat de aanleg van de westelijke omleiding van Mennen (in feite een aftakking van de gewestweg N58 Armentières-Komen-

Wervik-A19) uitdrukkelijk zou worden gekoppeld aan de verdere realisatie van de N58 (sektie Wervik-A19). Er werd gepleit voor een gelijktijdige uitvoering van beide werken. Onder tusschen kon worden vastgesteld dat in het goedgekeurde driejarenprogramma 1995-97 beide projecten als één geheel opgenomen zijn.

In verband met de waterwegen is, ook voor 1994, melding te maken van de Leie waarvan de doortocht van Kortrijk nog steeds een flessehals vormt tussen de reeds volledig op 1.350 ton gekalibreerde panden stroomafwaarts Kortrijk en de nageoeg volledig gekalibreerde panden stroomopwaarts deze stad. In 1994 is door de GOM-West-Vlaanderen andermaal tussengekomen bij Vlaamse minister T. Kelchtermans ten gunste van een spoedige aanpassing van de Leie te Kortrijk. Het gaat om de uitvoering van het Protocol van december 1985 tussen het Departement van Openbare Werken en het Stadsbestuur van Kortrijk en het aanvullend Protocol van januari 1992 tussen de Vlaamse regering en de Stad Kortrijk. Het wegwerken van de flessehals te Kortrijk is noodzakelijk omwille van de (internationale) scheepvaart, een verkeersmodus die dient ondersteund ter ontlasting van het wegvervoer en omwille van de waterbeheersing in het Leiebekken.

Nog inzake waterwegen is te verwijzen naar de activiteiten van het Studiecomité Leie en Bijkanalen; deze werkzaamheden werden gevolgd en ondersteund.

Op het vlak van de spoorwegen is bij meerdere gelegenheden opnieuw gewezen op de noodzaak van een goede aansluiting van West-Vlaanderen op het HST-knooppunt te Rijsel. Er wordt aangedrongen op rechtstreekse en snelle verbindingen vanaf Oostende via Brugge-Roeselare en Kortrijk naar Rijsel met een goede aansluiting op de HST aldaar. Konkrete wordt gesuggereerd om de treinen Oostende-Kortrijk en Antwerpen-Kortrijk aan elkaar te koppelen in deze laatste stad en ze als een geheel te laten doorrijden naar Rijsel.

In het raam van het Impulsprogramma regio Oostende-Blankenberge is opnieuw grote aandacht gegaan naar de realisatie van een luchtvaartgebonden bedrijventerrein te Oostende. In 1993 ondertekende de Vlaamse regering een overeenkomst waarbij zij

zich ertoe verbond een rolbaan aan te leggen die de verbinding zal vormen tussen de startbaan van het vliegveld en een zone voor luchtvaartgebonden activiteiten (omgeving Torhoutsesteenweg). De aanleg van de rolbaan werd in 1994 aangevat. Ook de aanleg van een nieuwe toegangsweg is aangevat.

Betreffende de zeehavens ging de aandacht in 1994 vooral naar de renovatie van de Oostendse haven; deze renovatie moet van Oostende een snelle ro/ro-haven maken, vooral gericht op inter-Europese short-sea shipping. Nadat in 1993 de Vlaamse regering beslist had over te gaan tot de uitvoering van een deelprogramma van de renovatie (de bouw van een bijkomende ro/ro-aanlegplaats in de voorhaven, met inbegrip van de kaai-bevloering; de onteigeningen ten behoeve van de bouw van een zeesluis; de verplaatsing van de jachthaven, met inbegrip van de omlegging van de Slijkensesteenweg), nam zij in 1994 beslissingen omtrent de afmetingen van de te bouwen zeesluis. Deze sluis vormt het scharnierpunt in het renovatieprogramma. Van een echte renovatie en herstructurering van de Oostendse haven kan immers geen sprake zijn zonder deze nieuwe zeesluis.

B. Sociaal-ekonomische bedrijvigheid

De tussenkomsten van de GOM-West-Vlaanderen op het vlak van de sociaal-ekonomische bedrijvigheid zijn zeer uiteenlopend en kwamen meestal in voorgaande paragrafen reeds ter sprake.

De aksenten lagen vorig jaar onder meer bij het afsluiten van het Geïntegreerd Aktieprogramma voor de Westhoek (GAP) en van het Impulsprogramma voor de regio Oostende-Blankenberge. Aandacht ging evenzeer naar het voorzitterschap van het Subregionaal Tewerkstellingscomité (STC) Oostende-Veurne-Diksmuide en naar bestuursmandaten in de diverse Westvlaamse bedrijvent centra, transportzones en interkommunale verenigingen.

Blijvende aandacht ging naar het permanent opvolgen van de procedure inzake de gedeeltelijke herziening van de gewestplannen voor het onderdeel regionale bedrijventerreinen en naar de infrastrukturele ontsluiting van de provincie.

De GOM-West-Vlaanderen heeft in 1994 een belangrijke inbreng geleverd bij de opmaak van het ontwerpprogramma van het doelstelling 5b-gebied (Westhoek-visserijprobleemgebied) in het kader van de Europese Structuurfondsen 1994-99.

Eveneens werd medewerking verleend aan de totstandkoming van een aantal streekplatformen in het kader van de beslissing van de Vlaamse regering van 20 juli 1994 inzake het Vernieuwd Regionaal Beleid. In deze kontekst werd aan elk streeksamenwerkingsverband een GOM-kaderlid aangeboden om als koördinator op te treden en werd een inbreng geleverd bij de redactie van de statuten van de betrokken vzw's.

Sinds 1991 worden door de GOM-West-Vlaanderen in het kader van de opdrachtfunctie 'beheerssysteem bedrijventerreinen' voor alle bedrijventerreinen (met een oppervlakte van 5 ha en meer) kwantitatieve en kwalitatieve terrein- en bedrijfsgegevens verzameld en ingebracht in een informatiesysteem. Bij het opstarten van dit systeem kon onder meer een beroep worden gedaan op de informatie die de GOM-West-Vlaanderen in het verleden reeds systematisch bijhield. In 1994 werd vooral de nadruk gelegd op het vervolledigen en het halfjaarlijks aktualiseren van de reeds ingevoerde gegevens. De nodige voorbereidingen worden getroffen om de gegevens in

de nabije toekomst kartografisch te verwerken.

C. Ruimtelijke ordening

In 1990 werd door de Raad van Bestuur van de GOM-West-Vlaanderen bij de bevoegde Gemeenschapsminister en bij de Vlaamse regering een algemeen verzoek ingediend om te komen tot een gedeeltelijke herziening van de gewestplannen in West-Vlaanderen, meer bepaald voor wat betreft de regionale bedrijventerreinen.

In de periode 1991-94 werden door de GOM-West-Vlaanderen aan de bevoegde Vlaamse minister voorstellen bezorgd inzake bijkomende regionale bedrijventerreinen in elk van de zeven Westvlaamse gewesten. Belangrijk is dat voor de voorgestelde gronden wordt gepleit deze te bestemmen tot 'bedrijventerreinen van openbaar nut'; dit betekent dat zij enkel kunnen worden gerealiseerd door een overheidsinstantie.

Ondertussen werd kontinu aangedrongen opdat de wettelijk voorziene procedure (met onder meer een openbaar onderzoek) op een vlotte wijze zou worden doorlopen om aldus te komen tot de gedeeltelijke herziening van bedoelde gewestplannen.

In 1994 werden in verband met bijkomende bedrijventerreinen bepaalde gedeeltelijke gewestplanherzieningen

definitief vastgesteld; het betreft de Gewestplannen Kortrijk en Roeselare-Tielt. In hetzelfde verband werden bepaalde gedeeltelijke gewestplanherzieningen voorlopig vastgesteld: Kortrijk, Roeselare-Tielt, Ieper-Poperinge en Diksmuide-Torhout (voor grondgebied Diksmuide). De procedure werd in 1994 nog niet gestart voor gelijkaardige herzieningen van de Gewestplannen Brugge-Oostkust, Oostende-Middenkust, Veurne-Westkust en Diksmuide-Torhout (voor grondgebied Torhout).

In 1994 heeft de GOM-West-Vlaanderen medewerking verleend aan de voorbereiding van het Structuurplan West-Vlaanderen. Voor het deelplan voor de Kustzone (arrondissementen Brugge, Oostende en Veurne) organiseerde de Provincie in 1994 een ruime informatie- en inspraakcampagne over het voorontwerp van het Structuurplan Kustzone. Voor het deelplan Zone Zuidoost (arrondissementen Kortrijk, Roeselare en Tielt) ging de aandacht vooral naar de analyse van de bestaande toestand, het onderkennen van knelpunten, het uitvoeren van behoeftenramingen en het ontwikkelen van een visie omtrent toekomstige evoluties; ook werden de sektorstudies aangevat. Voor het deelplan Zone Zuidwest tenslotte (arrondissementen Ieper en Diksmuide) ging het om voorbereidende inventarisatiewerkzaamheden.

west - vlaamse elektriciteitsmaatschappij
intercommunale vereniging
Hoogstraat 37 - 8000 Brugge

tel. 050 / 33 79 51

**wij zorgen voor energie, verwarming en
ontspanning,
ook op de meest landelijke gebieden.**

ELEKTRICITEIT - AARDGAS - KABELTELEVISIE

Mede tegen de achtergrond van het totstandkomen van het Structuurplan West-Vlaanderen werd de voorbereiding van het Structuurplan Vlaanderen van nabij gevolgd. Aldus werd met kritische belangstelling kennis genomen van de reeds gepubliceerde documenten.

In dezelfde lijn ligt de interesse voor de evoluties inzake de wetgeving: de wijzigingen van de huidige wet op de ruimtelijke ordening, het Duinendekreet, het op stapel staande dekreet op de ruimtelijke ordening, ...

Zoals in voorgaande jaren is ook in 1994 deelgenomen aan diverse zogenaamde 'plenaire vergaderingen' als onderdeel van de goedkeuringsprocedure van Bijzondere Plannen van Aanleg (BPA's) en aan vergaderingen rond het totstandkomen van bepaalde gemeentelijke Algemene Plannen van Aanleg en van gemeentelijke structuurplannen. De aanwezigheid van de GOM-West-Vlaanderen moet toelaten bovengemeentelijke standpunten en belangen afdoende aan bod te laten komen.

Ook is in 1994 opnieuw bij meerdere dossiers inzake vestiging of uitbreiding, onder andere van bedrijven, informatie verstrekt op het vlak van ruimtelijke ordening.

In 1994 is verder deelgenomen aan de Raad van Beheer van de Conferentie voor Regionale Ontwikkeling van Noord-West-Europa (CRONWE). Deze instelling besteedde in 1994 haar aandacht aan de voorbereiding van haar in 1995 voorziene studiedagen over regionale planning in Europa.

Samenwerking en coördinatie

A. Doorstroming

De directie en stafleden van de GOM-West-Vlaanderen maken deel uit van diverse commissies, verenigingen of organismen of zijn met raadgevende stem betrokken bij de werking ervan, met het oog op samenwerking en coördinatie op het sociaal-ekonomisch vlak. De permanente konfrontatie met de dagelijkse problematiek op vele terreinen van de overheids- en de privé-sektor laat toe het studie-, conceptie- en promotiewerk in te passen in de konkrete realiteit, het op een breed vlak uit te dragen en versnippering van inspanningen te vermijden en vanaf de basis de

noodzakelijke coördinatie te verzekeren.

Vertegenwoordigers van de GOM-West-Vlaanderen zijn actief in de volgende verenigingen:

1) Interkommunale verenigingen

Leiedal sv, Raad van Bestuur (Kortrijk);
Westvlaamse Interkommunale voor Ekonomische Expansie en Rekonversie, lid Raad van Bestuur en Direktiekomitee (Brugge);
Westvlaamse Interkommunale voor Huisvestingsbeleid, Adviseur Raad van Bestuur en Direktiekomitee (Brugge);
Westvlaamse Interkommunale voor Technisch Advies en Bijstand voor Ruimtelijke Ordening, Adviseur Raad van Bestuur en Direktiekomitee (Brugge).

2) Beheer en advies aan onderwijsinstellingen

Vormingsinstituut KMO, Raad van Beheer (Brugge);
Postuniversitair Centrum West-Vlaanderen (PUC), Raad van Beheer en Direktiekomitee (Brugge), Werkgroep Wetenschappen en Toegepaste Wetenschappen en Werkgroep Economie en Recht;
Permanente Werkgroep Onderwijsvorming, STC-Oostende.

3) Organen, werkgroepen en commissies in verband met ontwikkelingswerk

Overlegplatform der socio-ekonomische verenigingen van het arrondissement Brugge;
Streekplatform regio Kortrijk vzw (REBAK);
FIOC (Flanders' Investment Office) (Brussel);
Interregio vzw, Raad van Beheer en Technisch Komitee (Brussel);
Bedrijvencentrum Regio Brugge nv, Raad van Bestuur;
Bedrijvencentrum Regio Kortrijk nv, Raad van Bestuur;
Bedrijvencentrum Regio Oostende nv, Raad van Bestuur;
Bedrijvencentrum Regio Roeselare nv, Raad van Bestuur;
Bedrijvencentrum Regio Waregem nv, Raad van Bestuur;
Bedrijvencentrum Regio Westhoek nv, Raad van Bestuur;

Centrum voor Begeleiding van Ondernemingen, Raad van Bestuur;
APZI (Association Port of Zeebrugge Interests);
Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd, Raad van Beheer (Beernem);
Flanders Vegetables Export cv, Raad van Beheer;
Alitech vzw, Raad van Beheer (Gent);
Provinciaal Technologisch Centrum West-Vlaanderen vzw, Raad van Beheer (Kortrijk);
Technologisch Instituut Kon. Vlaamse Ingenieursvereniging Biotechnologieraad (Antwerpen);
Koördinatiekomitee GIMV Vlaamse GOM's;
LPO (Luchthaven Promotie Oostende), Raad van Beheer (Oostende);
Provinciale Werkgroep voor Huisvesting (Brugge);
Centrum voor Kwaliteitszorg West-Vlaanderen, Raad van Beheer;
FLAG Flemish Aerospace Group (Antwerpen);
Studiekomitee Leie en Bijkanalen (Kortrijk);
Subregionaal Tewerkstellingskomitee Oostende;
Conferentie voor Regionale Ontwikkeling in Noord-West-Europa (Brugge), Raad van Bestuur;
Organisatiekomitee 'Forum for Applied Biotechnology';
Werkgroep Euregio Scheldemond (Middelburg, Gent, Brugge);
Werkgroep en Stuurgroep Interreg West-Vlaanderen/Nord - Pas-de-Calais (Brugge, Rijsel);
Grensoverschrijdende Permanente Conferentie van Interkommunales (Kortrijk);
Charter 99, Zuid-Westvlaamse ekonomische samenwerking (Kortrijk), Adviseur Raad van Bestuur; Adviesraad omgeving; Evaluatiecommissie Milieuverklaring;
Eurosymb vzw, certificatie instelling (Kortrijk), Raad van Bestuur;
RISO (Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw) (Diksmuide), Algemene Vergadering;
Stichting Dirk Frimout, Raad van Bestuur en Direktiekomitee;
IWT (Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk technologisch onderzoek in de industrie), KMO-werkgroep;
ACTE (Association des Collectivités Textiles Européennes), waarnemer, Guimaraes, Portugal;
European Council for Small Business; Stuurgroep IGA-project (Intensieve

Grensoverschrijdende Activiteiten);
Koördinatiekommissie Arbeidsmarkt
Euregio Scheldemond;
Westvlaamse overleggroep van EU-
RES (Kortrijk);
Studiesyndikaat Seafarming (Brugge).

4) Kommissies in verband met
leefmilieu

Werkgroep Provinciaal Centrum voor
Landbouw en Milieu, Provinciale
Landbouwkamer (Roeselare);
Koördinatiegroep Milieubeheer Ener-
gik (Antwerpen);
Adviesraad IFEST (International Tra-
de Fair for Environmental & Safety
Technologies) (Gent);
Werkgroep Milieu 'Internationale
Scheldefakulteit' (Vlissingen);
Bekkenkomitee De IJzer;
Instituut voor Zeewetenschappelijk
Onderzoek, Raad van Beheer (Oosten-
de).

5) Kommissies in verband met
toerisme

Vlaams Kommissariaat-Generaal voor
Toerisme, Raad van Bestuur;
Adviesraad voor Toerisme, Stad Brugge;
Provinciale Werkgroep 'Recreatie en
Toerisme';
Koördinatiegroep 'Recreatie en Toe-
risme' van Euregio Scheldemond.

6) Kommissies in verband met
informatie

Redaktieraad van 'West-Vlaanderen
Werkt' (Brugge);
Redaktieraad van 'Toeleveren Van-
daag' van de Vlaamse GOM's;
Redaktieraad van 'Zeebrugge News'
(Brugge);
Redaktieraad van 'Flanders' Business
Newsletter' (Vlaamse GOM's, FIOC,
Vlaamse regering);
Redaktie-adviesraad 'Ondernemen in
West-Vlaanderen'.

7) Kommissies in verband met
ruimtelijke ordening, transport,
energie

Raad van Advies De Lijn, West-Vlaan-
deren (Oostende);
Advieskommissie Structuurplan Kust-
zone (Brugge);
Advieskommissie Structuurplan
Zuid-Oost (Brugge);
Werkgroep Toeristisch Herstel van de
Oostkust (Brussel);

Transportzone Zeebrugge nv, Raad
van Bestuur;
Overlegorgaan Luchthaven Oostende;
Stuurgroep Warmte kracht koppeling
(Brussel);
Vlaamse Thermie Koördinatie (Brus-
sel);
Werkgroep Nieuwe Zeesluis Haven
Oostende;
Havenbedrijf Oostende vzw;
Bijzondere Verkeerskommissie Zee-
brugge (Brugge);
Begeleidingskommissie Structuurplan
Wielsbeke;
Stuurgroep Gemeenschappelijk Alge-
meen Plan van Aanleg voor de ge-
meenten van het arrondissement Kort-
rijk (GAPAK);
Stuurgroep Mobiliteitsplan West-
Vlaanderen.

8) Vaste medewerking aan
wetenschappelijke instellingen

Instituut voor Zeewetenschappelijk
Onderzoek (IZWO), Raad van Beheer
(Brugge);
International Association on Water
Pollution Research (IAWPRC) Belgi-
sche nationaal Komitee, Algemene
Vergadering (Brussel).

*B. Samenwerking met de andere
Vlaamse GOM's*

Tussen de Directeurs-Generaal van de
vijf Vlaamse GOM's is er een regel-
matig overleg. Initiatieven en proble-
men van gemeenschappelijke aard
worden in de schoot van dit informat-
tief overleg besproken, teneinde onder-
meer te komen tot gemeenschappelij-
ke standpunten in de onderscheiden
beheersorganismen. Hierdoor ont-
staat ook de noodzakelijke koördina-
tie in het raam van gezamenlijke ini-
tiatieven.

Externe relaties en dokumentatie

A. Algemeen

De Algemene Informatievergadering
van de GOM-West-Vlaanderen had
plaats op 17 mei 1994 in het Provinci-
aal Hof te Brugge.

Gastspreeker was de heer J.L. Dehae-
ne, Eerste minister.

Dr. N. Vanhove, Directeur-Generaal van de GOM-West-Vlaanderen,
gaf een overzicht van de economische
situatie van West-Vlaanderen anno

1993. Vervolgens stelde hij de aktivi-
teiten van de GOM-West-Vlaanderen
in het jaar 1993 voor.

De Eerste minister J.L. Dehaene,
stelde in zijn toespraak dat ons land in
1994 het groeiherstel in Europa zal
volgen, wat in 1993 niet het geval was.
Dankzij de snelle uitvoering van het
Globaal Plan zijn de eerste tekenen
van heropleving van het economisch
klimaat in België zichtbaar. Het Glo-
baal Plan moet de concurrentiekracht
herstellen en moet ervoor zorgen dat
de groei zich in betere en hogere werk-
gelegenheid vertaalt. De Eerste minis-
ter benadrukte tevens de globale Euro-
pese aanpak waarbij alles moet worden
gezet om tot een officiële eenheids-
markt te komen. Hij benadrukte daar-
bij niet alleen de monetaire unie om
kompetitieve devaluaties te voorko-
men, maar ook de Transeuropese net-
werken voor transport, energie, kom-
municatie en informatie.

In het kader van telekommunikatie
hield de Eerste minister een opmerke-
lijk pleidooi om in overleg met gewes-
ten en gemeenschappen een telecom-
strategie voor het land uit te werken
met bijzondere aandacht voor de rela-
tie tussen Belgacom en de kabeldistri-
butie maatschappijen.

De Algemene Vergadering werd af-
gerond met een korte, maar krachtige
toespraak van de heer W. Vens, Voor-
zitter van de GOM-West-Vlaanderen.
De heer W. Vens sprak zijn ongerust-
heid uit over de concurrentie uit He-
negouwen en Noord-Frankrijk voor
de Westvlaamse bedrijfswereld en
richtte een dringende oproep tot de
Vlaamse regering inzake deze proble-
matiek.

Het volledig economisch verslag
over West-Vlaanderen werd, samen
met het Jaarverslag GOM-West-
Vlaanderen, gepubliceerd in het twee-
de nummer 1994 van 'West-Vlaande-
ren Werkt'.

Daarnaast werden er 35 persnota's
verspreid. Deze persnota's bieden een
overzicht van de voornaamste aktivi-
teiten van de GOM-West-Vlaanderen
in 1994.

In dit jaar werden de inspanningen
van de GOM-West-Vlaanderen voor
de verdere uitbouw van een ontvangst-
structuur voor bedrijven bekroond: de
gedeeltelijke inherzieningstelling van
de gewestplannen, ingediend door de
GOM-West-Vlaanderen met het oog
op het creëren van nieuwe bedrijven-
terreinen in de arrondissementen

Kortrijk en Roeselare-Tielt, werden goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De jarenlange ervaring en 'know-how' van de GOM-West-Vlaanderen inzake bedrijvencentra werd aangewend bij de voorbereiding van de vestiging van een bedrijvencentrum te Litvinov in de Tsjechische Republiek.

De Westhoek maakte in 1994 eveneens deel uit van de speciale aktiepunten van de GOM-West-Vlaanderen: door de continue inzet van de GOM-West-Vlaanderen voor deze regio werd eind januari 1994 de Westhoek door de Europese Commissie aangeduid als een doelstelling 5b-gebied.

Naar het bedrijfsleven toe ondernam de GOM-West-Vlaanderen specifieke akties zoals het inrichten van groepsstands, promotie van internationale bedrijfskontaktdagen, infodagen aangaande milieu, biotechnologie, telekommunikatie, innovatie, overheidssteun en subsidië voor bedrijven.

Bij deze akties sloten de initiatieven van de GOM-West-Vlaanderen aan inzake Technisch Management Ondersteuning (TMO) en Export Management Ondersteuning (EMO), beiden Plato-projecten.

Wegens het succes van deze programma's werd besloten deze opleidingen uit te breiden en een complementair luik financieel management op te starten. Hiertoe werd een dossier ingediend bij de bevoegde Europese instanties.

Het standpunt van de GOM-West-Vlaanderen inzake Westvlaamse infrastructuurprojecten in het kader van de transeuropese netwerken werd bespleit bij een aantal Vlaamse en federale ministers en bij twee Europese Kommissarissen.

Tenslotte waren er de grensoverschrijdende initiatieven waaraan de GOM-West-Vlaanderen meewerkte in het kader van Interreg en Euregio Scheldemond.

Naast de verspreiding van de persberichten werden door de diverse medewerkers in totaal 59 voordrachten gegeven voor zeer diverse verenigingen en op sterk verspreide plaatsen. Daarnaast waren er nog regelmatig perskontakten en interviews op radio en televisie.

De GOM-West-Vlaanderen beschikt over een druk bezocht documentatiecentrum. Dit centrum telt

13.058 boeken en 3.335 gerepertorieerde artikels van een meer blijvende waarde.

B. Flanders business Newsletter

De vijf Vlaamse GOM's verzorgen in samenwerking met FIOC jaarlijks de publikatie van vier edities van een gezamenlijk tijdschrift bestemd voor buitenlandse bedrijfsleiders en overheidsinstellingen. Flanders Business Newsletter wordt telkens op 10.000 exemplaren verspreid.

Het nummer 41 behandelde in februari in extenso de Vlaamse baggerijverheid die zich op een wereldreputatie kan beroemen.

Het in mei gepubliceerde nummer 42 gaf een handig overzicht van de nieuwe regeling inzake direkte en indirecte overheidssteun ter stimulering van bedrijfsinvesteringen.

In augustus werd in het nummer 43 uitgebreid aandacht besteed aan de distributiefaciliteiten en logistieke dienstverlening in Vlaanderen.

De november-editie tenslotte (nummer 44) belichtte de farmaceutische en biotechnologische nijverheid in Vlaanderen.

Het tijdschrift Flanders Business Newsletter bestaat inmiddels tien jaar. Ter gelegenheid van deze verjaardag werd de voltallige redactieploeg door de Vlaamse Minister-President op zijn Kabinet ontvangen.

C. Voordrachten

In 1994 werden door de medewerkers van de GOM - West-Vlaanderen 59 voordrachten gegeven.

Dr. N. Vanhove sprak te Brugge (2x), Brussel, Gistel, Ieper (2x), Izegem en te Kortrijk.

Dr. Ec. J. Theys sprak te Brugge (5x) en te Oostende.

Dr. iur. J. Callens sprak te Grand Rapids, St. Louis, Cincinnati (USA), Seoul (Korea), Taichung (Taiwan), Hong Kong, Singapore, Tokyo en Osaka (Japan), Kortrijk (2x), Mons, Oostende en Lille (Frankrijk).

De heer R. De Keyser sprak te Brugge, Gent, Leuven, Houthalen-Helchteren, Antwerpen en Brussel.

De heer J. Hemschoote sprak te Nieuwpoort, Roeselare en Torhout.

De heer K. Astaes sprak te Kortrijk (2x), Gistel en Antwerpen.

De heer A. De Raes sprak te Blankenberge.

De heer Ph. Tavernier sprak te Kortrijk (3x), Roeselare en te Ieper.

De heer F. De Mulder sprak te Brugge, Roeselare en Kortrijk.

De heer J. Lammerant sprak te Brugge en te Kortrijk (2x).

De heer L. Vermandere sprak te Mons, Westende, Ieper en Parijs.

De heer F. Van de Sande sprak te Gent (2x).

Tevens werden er interviews gegeven aan diverse dag- en weekbladen en aan radio (Radio1, Radio2) en televisie (BRTN, VTM, Focus en WTV-Zuid).

ORGANIZATORISCHE UITBOUW EN ADMINISTRATIE

De Raad van Bestuur van de GOM - West-Vlaanderen telt, in toepassing van het Dekreet van 12 juli 1990, 24 leden. Deze leden werden benoemd door de Vlaamse Executieve op voordracht van de Bestendige Deputatie wat de vertegenwoordiging van provincie, gemeenten en interkommunales betreft en van de werkgevers-, landbouw-, middenstands- en werknemersorganisaties wat de vertegenwoordiging van deze organisaties betreft.

Raad van bestuur

De Raad van Bestuur bestaat uit 24 leden en is als volgt samengesteld:

Publiekrechtelijke sektor

Namens de provincie:
Amery Pieter, Veurne
Defreyne Gerrit, Kortemark
Fonteyne Jan, Waregem
Kindt Gabriël, Lichtervelde
Laurent Jean-Claude, Brugge
Louwyck Guido, Wingene
Vens Werner, Izegem

Namens de gemeenten en interkommunales:
Breyne Paul, Ieper
De Langhe Marc, Brugge
Denys Daniël, Roeselare
Labens Willy, Oostende
Sansen Antoon, Kortrijk

Privaatrechtelijke sektor

Namens de werkgevers-, landbouw- en middenstandsorganisaties:
Claerhout Philippe, De Panne
Laridon Hendrik, Diksmuide
Libeer Jo, Kortrijk
Van Bossuyt Peter, Oostakker*
Vanden Avenne Walter, Oostrozebeke
Vanmoerkerke Marc, Oostende**

* De heer F. Coussement werd per 11 januari benoemd tot lid van de Raad van Bestuur ter vervanging van de heer P. Bossuyt aan wie eervol ontslag werd verleend.

** De Raad van Bestuur nam in zitting van 13 september akte van het ontslag

van de heer M. Vanmoerkerke en de vervanging door de heer R. Bulcke.

Namens de werknemersorganisaties:
Carlier Georges, Kortrijk
Delzeyne Eric, Roeselare
Deseyn Luc, Kortrijk
Vanlerberghe Daniël, Langemark
Van Poucke Eric, Sint-Kruis/Brugge
Victor Ivan, Oostende*

* De Raad van Bestuur nam in zitting van 13 december akte van het ontslag van de heer I. Victor.

Voorzitter:
Vens Werner
Ondervoorzitter:
Laurent Jean-Claude

Direktiekomitee

Het Direktiekomitee bestaat uit 12 leden, werd benoemd door de Raad van Bestuur en is als volgt samengesteld:

Publiekrechtelijke sektor

Namens de provincie:
Amery Pieter, Veurne
Defreyne Gerrit, Kortemark
Laurent Jean-Claude, Sint-Kruis/Brugge
Vens Werner, Izegem

Namens de gemeenten en interkommunales:
Breyne Paul, Ieper
Sansen Antoon, Kortrijk

Privaatrechtelijke sektor

Namens de werkgevers-, landbouw- en middenstandsorganisaties:
Coussement Frans, Veurne
Laridon Hendrik, Diksmuide
Libeer Jo, Kortrijk

Namens de werknemersorganisaties:
Delzeyne Eric, Roeselare
Van Poucke Eric, Sint-Kruis/Brugge
Victor Ivan, Oostende*

* De Raad van Bestuur nam in zitting van 13 december akte van het ontslag van de heer I. Victor.

Kollege van commissarissen

Het Kollege van Commissarissen werd benoemd door de Raad van Bestuur en is als volgt samengesteld:

Namens de publiekrechtelijke sektor:
Kindt Gabriël, Lichtervelde

Namens de privaatrechtelijke sektor:
Carlier Georges, Kortrijk

Als lid van het Instituut der Bedrijfsrevisoren:
Derycke Martin, Lendeledede

Kommissaris van de Vlaamse Executieve

Van den Stockt Werner, Denderleeuw

Vergaderingen

De diverse organismen kwamen op volgende data bijeen:

Raad van Bestuur	Direktiekomitee	Kollege van Commissarissen
11 januari	8 februari	22 maart
8 maart	8 maart	20 september
14 juni	12 april	
13 september	14 juni	
13 december	13 september	
	8 november	
	7 december	

Begroting

In zitting van de Raad van Bestuur van 13 december 1994 werd de inkomsten- en uitgavenbegroting voor 1995 goedgekeurd.

Administratie

Direkteur-Generaal: prof. dr. ec. N. Vanhove
 Adjunkt-Direkteur-Generaal: dr. ec. J. Theys
 Direktiesekretaresse: mevrouw V. Van Pottelberghe
 Afdeling Economische Studies: dr. ec. J. Theys
 Afdeling Bedrijfsontwikkeling: dr. iuris J. Callens
 Afdeling Ruimtelijke Ordening en Milieu: lic. J. Hemschoote
 Afdeling Toeristische Promotie: prof. dr. ec. N. Vanhove

SUBSIDIERENDE BEDRIJVEN

15.000 fr.

Bank van Roeselare en West-Vlaanderen nv, Roeselare
 Kredietbank nv

10.000 fr.

Bank Brussel Lambert nv
 Dumo Plastics nv, Roeselare
 Electrabel nv, Gent
 Slachtgroep Leiedal bvba, Zwevegem

5.000 fr.

Concordia nv, Waregem
 Gist-Brocades Bio-specialties nv, Brugge
 Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen nv, Brugge
 Vanden Avenne-Ooigem nv, Wielsbeke
 Westvlaamsch Beroepskrediet sv, Brugge

2.000 fr.

Bekaert Textiles nv, Waregem
 Groeninghe Drukkerij, Kortrijk
 Inrichtingen H. De Clercq-De Maesschalck nv, Brugge
 Versele-Laga nv, Roeselare
 Westvlaamse Betonwerkerij nv, Brugge

POLYVALENTE bedrijfs- en kantoorruimten te huur Diksmuide - Ieper - Poperinge - Veurne

**optimaal gelegen
 bedrijfsvriendelijk milieu**

**voor meer inlichtingen,
 kontakteeur :**

GOM
 WEST-VLAANDEREN

Baron Ruzettelaan 33,
 8310 Assebroek-Brugge
 tel. 050 / 35 81 31
 fax 050 / 36 31 86

Evolutie van het natuurlijk akkres (geboorten en sterfte) en van het migratiesaldo, 1970-1994

			Natuurlijk akkres						Migratiesaldo			
	31.12.'70- 1.3.'81(a)	1.3.'81 1.3.'91(a)	1991	1992	1993	1994	31.12.'70- 1.3.'81(b)	1.3.'81 1.3.'91(c)	1991	1992	1993	1994
Beernem	134	162	36	35	-21	-18	519	330	81	-26	84	115
Blankenberge	-198	-349	-37	-26	-67	-40	1,061	2,119	165	338	199	160
Brugge	3,644	1,633	252	197	83	-3	-2,489	-2,590	-634	-48	-227	-443
Damme	94	317	38	57	-2	-7	-2,489	-2,590	-634	-48	-227	-443
Jabbeke	482	438	51	52	23	43	944	1,219	200	140	113	174
Knokke-Heist	-31	-519	-92	-50	-24	-99	1,317	3,438	286	216	230	154
Oostkamp	829	564	87	142	101	70	2,310	112	147	-75	-35	43
Torhout	632	620	74	72	46	16	232	381	96	19	-14	85
Zedelgem	1,145	902	151	117	123	111	1,552	354	131	103	56	-40
Zuierenkerke	67	116	8	9	16	1	70	178	32	16	-11	30
Arr. Brugge	6,798	3,884	568	605	278	74	5,610	5,988	543	700	448	354
Kustgemeenten	-229	-868	-129	-76	-91	-139	2,378	5,557	451	554	429	314
overig arr. Brugge	7,027	4,752	697	681	369	213	3,232	431	92	146	19	40
Diksmuide	219	288	32	48	56	45	-802	-362	-8	45	-37	-111
Houthulst	57	-32	16	16	6	-9	-370	-654	-18	-46	16	78
Koekelare	-36	234	24	-4	0	-20	-165	-91	99	5	73	69
Kortemark	380	285	55	46	38	-5	-437	-552	-42	16	-34	-37
Lo-Reninge	-68	-14	7	25	-2	17	-289	-62	7	4	-10	19
Arr. Diksmuide	552	761	134	131	98	28	-2,063	-1,132	38	24	8	18
Heuvelland	86	226	16	50	26	2	-588	-252	-85	-40	25	-21
Ieper	1,030	930	133	96	73	73	-33	-121	-83	31	-48	-97
Langemark-Poelkapelle	209	203	27	52	44	19	-549	64	-26	7	-10	-16
Mesen	37	48	10	0	7	4	-95	-47	-31	-28	0	10
Poperinge	280	106	62	25	-4	15	-753	-702	-13	-11	-120	-1
Vleteren	5	65	11	3	22	4	-397	-130	-46	-8	3	-26
Wervik	136	118	11	23	13	3	-606	-218	-67	-10	-35	-17
Zonnebeke	164	70	70	42	21	-5	-247	-187	-19	11	30	91
Arr. Ieper	1,947	1,766	340	291	202	115	-3,268	-1,593	-367	-48	-155	-77
Anzegem	570	337	62	41	65	40	10	-253	-60	32	25	12
Avelgem	44	-49	-12	-1	9	-8	-117	472	91	81	19	31
Deerlijk	596	319	42	64	11	44	30	151	40	0	-48	1
Harelbeke	1,219	726	104	90	78	80	-223	-104	-30	23	-51	42
Kortrijk	1,864	891	293	77	115	72	-3,218	-667	-45	-208	-180	-222
Kuurne	788	534	72	55	24	68	378	-478	-30	97	-8	-21
Lendelede	109	143	11	9	-12	-17	131	-55	22	11	-53	8
Menen	-98	-418	40	-8	-22	-36	-793	-479	-49	-108	-88	30
Spiere-Helkijn	0	7	5	14	11	1	29	-97	0	35	20	-2
Waregem	1,964	1,715	202	166	200	124	1,194	377	54	47	55	-88
Wevelgem	1,133	1,001	159	109	123	83	1,124	546	25	32	14	-59
Zwevegem	840	675	77	62	72	62	199	-490	-76	-78	54	-82
Arr. Kortrijk	9,029	5,881	1,055	678	655	513	-1,256	-1,077	-58	-36	-241	-350

			Natuurlijk akkres						Migratisaldo			
	31.12.'70-	1.3.'81	1991	1992	1993	1994	31.12.'70-	1.3.'81	1991	1992	1993	1994
	1.3.'81(a)	1.3.'91(a)					1.3.'81(b)	1.3.'91(c)				
Bredene	249	359	25	25	3	28	1,048	1,530	75	164	208	136
De Haan	135	61	12	33	24	-13	1,294	1,673	249	180	143	165
Gistel	-8	173	35	39	35	-1	381	311	69	99	20	127
Ichtegem	376	290	36	18	42	37	31	323	-18	84	67	36
Middelkerke	372	60	24	0	7	-38	-96	1,118	246	144	144	76
Oostende	-654	-1,525	-87	-164	-201	-169	-1,658	1,110	514	322	145	-38
Oudenburg	164	159	20	26	13	3	530	10	19	-4	90	118
Arr. Oostende	634	-423	65	-23	-77	-153	1,527	60,75	1,154	989	817	620
Kustgemeenten	102	-1,045	-26	-106	-167	-192	585	5,431	1,084	810	640	339
Overig arr. Oostende	532	622	91	83	90	39	942	644	70	179	177	281
Hooglede	371	238	39	57	15	20	-112	-58	31	-2	13	29
Ingelmunster	258	55	35	23	0	40	-69	-82	87	19	4	50
Izegem	787	515	74	-5	48	-1	356	-463	-79	-38	-6	-42
Ledegem	397	342	29	11	26	20	-165	-218	16	-15	-71	-46
Lichtervelde	277	258	36	35	44	23	106	-93	-32	30	75	-28
Moorslede	207	134	7	14	9	0	691	-376	-31	-3	-16	37
Roeselare	2,238	1,433	199	2,7	68	122	-1,895	-545	153	70	-27	-3
Staden	317	311	21	27	14	37	-379	-626	-13	-7	28	-30
Arr. Roeselare	4,852	3,286	440	369	224	261	-1,487	-2,461	132	54	0	-33
Ardooi	168	154	42	15	16	-3	51	60	-18	43	-12	2
Dentergem	33	-107	-10	-11	-6	3	265	362	30	2	53	49
Meulebeke	294	168	44	56	20	34	-281	155	3	-18	-13	-24
Oostrozebeke	336	157	41	29	20	21	-62	78	46	27	-11	62
Pittem	282	168	25	35	35	6	-99	51	18	-15	-80	27
Ruiselede	62	-24	4	27	-3	2	-53	-69	4	25	27	33
Tielt	592	441	57	51	5	8	-692	-205	7	-78	84	-83
Wielsbeke	502	438	40	33	38	13	-63	-270	-12	-55	11	89
Wingene	265	7	33	27	30	31	-518	-246	-16	57	17	45
Arr. Tielt	2,534	1,402	276	262	155	115	-1,452	-84	62	-12	77	190
Alveringem	-131	-100	5	1	8	-7	-654	-231	-32	-70	-73	-23
De Panne	-190	-250	-15	-22	-25	-26	135	460	82	45	125	87
Koksijde	398	454	18	91	13	-13	1,721	3,671	371	417	190	117
Nieuwpoort	42	138	29	13	14	11	-276	1,239	134	130	42	124
Veurne	89	188	17	49	-24	22	-269	-266	38	28	77	104
Arr. Veurne	208	430	54	132	-14	-13	657	4,873	593	550	361	409
Kustgemeenten	250	342	32	82	2	-28	1,580	5,370	592	587	357	328
Overig arr. Veurne	-42	88	22	50	-16	15	-923	-497	6	-42	4	81
West-Vlaanderen	26,554	16,987	2,932	2,445	1,521	940	-1,732	10,589	2,097	2,221	1,315	1,131

(a) Bevolkingsregisters, respektievelijk Rijksregister (vanaf 1988)

(b) Berekend uit gegevens volkstellingen (Evolutie totale bevolking en natuurlijke akkres). Gekorrigeerd voor grenswijziging.

(c) Rijksregister, Inclusief heringeschreven en ambtshalve geschrapt.

Bron: NIS

PUBLIKATIES WES 1994

Het vakantie- en korte-vakantiedrag van de Belgen in de periode 1982-1991

Als nummer 39 in de reeks 'Facetten van West-Vlaanderen' verscheen de studie 'Het vakantie- en korte vakantiedrag van de Belgen in de periode 1982-1991'.

Deze studie bundelt een aantal bevindingen uit het recentste vakantieonderzoek van het Westvlaams Economisch Studiebureau.

Het onderzoek naar het vakantie- en korte-vakantiedrag van de Belgen wordt reeds sedert 1982 om de drie jaar door het WES uitgevoerd. Het laatste en tevens het vierde vakantieonderzoek dateert uit de periode 1991-1992. Bij elk onderzoek wordt telkens hetzelfde basisstramien gevolgd zodat de continuïteit en de vergelijkbaarheid van de gegevens worden gewaarborgd.

Met dit vierde vakantieonderzoek kunnen dus trends worden onderscheiden over een periode van 10 jaar. Deze 'evoluties' werden eveneens in beknopte vorm in het Facet opgenomen.

Bedrijventerreinen in West-Vlaanderen. Aanbod en vraag

In de reeks 'Facetten van West-Vlaanderen' verscheen als nummer 40 een studie inzake de bedrijventerreinen in West-Vlaanderen.

In deze studie worden het aanbod en de vraag naar gronden op bedrijventerreinen in West-Vlaanderen grondig geanalyseerd.

Een adequaat aanbod van gronden op bedrijventerreinen is een noodzakelijk element in de economische ontwikkeling van de regio.

Als basis voor deze analyse werd een beroep gedaan op het 'beheersysteem bedrijventerreinen' dat door de GOM-West-Vlaanderen werd ontwikkeld.

De studie bestaat uit twee delen. In

het eerste deel worden de bezetting (qua oppervlakte, activiteit en tewerkstelling) en het aanbod van nog verkoopbare gronden op de Westvlaamse bedrijventerreinen besproken. In het tweede deel wordt de vraag naar bedrijventerreinen in het verleden geanalyseerd, gevolgd door een aanzet tot prognose. Tenslotte wordt in dit deel deze prognose vergeleken met het huidige aanbod, met aandacht voor de stand van zaken (toestand op 15 december 1994) van de procedure tot gedeeltelijke inherzieningstelling van de Westvlaamse gewestplannen (facet bedrijventerreinen).

Tijdschrift 'West-Vlaanderen Werkt'

'West-Vlaanderen Werkt' beëindigde in 1994 zijn 36ste jaargang met 163 nummers sinds zijn ontstaan in april 1959. In de jaargang 1994 werden twee speciale nummers opgenomen. Het Overzicht verscheen in het tweede nummer. Het vierde nummer, het Dossier werd gewijd aan 40 jaar streekontwikkeling in West-Vlaanderen.

De nummers van de jaargang 1994 bevatten naast de hoofdartikelen ook de rubrieken Spektrum, Kort Genoemd, Technologieoverdracht, Nieuwe Producten, Op de Leestafel en Agenda.

Artikelen

Redactioneel: Westhoek: doelstelling 5b-gebied

O. Vanneste: De brandweer in West-Vlaanderen

E. Lodewyckx: Steun voor aanwerving en vorming van personeel

A. Kemps: Innovatie voor de KMO, situering en aanbevelingen

J. Lammerant/Ph. Tavernier: Bedrijfsinterne milieuzorg

Bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen

Evolutie van de economische sectoren

Werkloosheid en grensarbeid

Zeehavenverkeer en luchtvaart

Huisvesting, ruimtelijke ordening en infrastructuur

Jaarverslag GOM-West-Vlaanderen 1993

Redactioneel: Moeilijk 1994 voor de toeristische onderneming West-Vlaanderen

R. De Keyser/P. Van Impe: Het internationale toeristische marketingplan voor België en zijn betekenis voor West-Vlaanderen

F. De Mulder/J. Lammerant: Kwaliteitszorg en Bedrijfsmilieuzorg: integreerbaar?

G. Sanders: West-Vlaanderen Euregio-naal

Ten Geleide: 40 jaar actief provinciaal ontwikkelingswerk

N. Vanhove: Veertig jaar WER - GOM-West-Vlaanderen - WES

J. Theys: Schets van de economische ontwikkeling in West-Vlaanderen sinds de jaren vijftig

D. Sanders: Dertig jaar intercommunales Redactioneel: Een researchpark voor West-Vlaanderen te Kortrijk

O. Vanneste: Huisvesting en Stedelijke functies in West-Vlaanderen: een verschuivend perspectief

E. Blomme/B. De Putter: Kustplan 2002: een algemene visie op de kust, de zeevering en de zeeverende functie ervan

U. Fieuws: Is ISO 9000 de weg naar sukses?

G. Depondt: De Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel en de exportsteun voor ondernemingen

In jaargang 1994 van 'West-Vlaanderen Werkt' werden ook volgende tabellen opgenomen: drie tabellen over de evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen, 1991-1992, 1983-1992 en 1978-1993 (1/94, 2/94 en 5/94), tabel over de fiskale statistiek van de inkomens, 1963-1992 (4/94) en een tabel over de bewoonde particuliere woningen naar combinatie van gerieflijkheden binnen de woning - 1/3/1991 (3/94).

Tele-KB-Basic

De Kredietbank maakt automatisch bankieren voor u héél gemakkelijk.

Voor u, ondernemer, is Tele-KB-Basic uitermate geschikt als u:

- dikwijls kleine pakketten binnenlandse overschrijvingen hebt;
- regelmatig de stand van uw rekeningen wilt opvragen;
- geen computerfanaat bent, maar toch automatisch wilt bankieren.

Interesse? Elk KB-kantoor

geeft u graag meer info.

KREDIETBANK. THUIS BIJ DE BANK VAN HIER.

Publikaties Wer/Wes/Gom - West-Vlaanderen

Tijdschrift 'West-Vlaanderen Werkt'

Abonnement 1995: 595 fr. (BTW en port inbegrepen).
Buitenland: 750 fr. (port en kosten inbegrepen).

Steunende leden ontvangen het tijdschrift en de andere publikaties van het jaar.
België 1995: 900 fr. (BTW inbegrepen).
Buitenland: 1.300 fr. (port en kosten inbegrepen).

Uitgaven Wer en Gom - West-Vlaanderen

O. Vanneste & G. Declercq, Kust en Hinterland, 1955.*
O. Vanneste & G. Declercq, Le Littoral et son Hinterland, 1955.*
G. Declercq & O. Vanneste, Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen, 1957.*
West-Vlaanderens economische groei, 1965, 172 blz.*
Adresboek van de Westvlaamse Industrie, 1978.*
Repertorium Toeleveranciers Kunststoffen en Rubber, 1991, 1.000 fr.
Repertorium Toeleveranciers Metaalsektor, 1994, 1.200 fr.
Repertorium Toeleveranciers Elektrotechniek, 1992, 1.200 fr.
Biotechnologisch Repertorium voor Vlaanderen, 1987, 400 fr.

Reeks Wes (BTW en port inbegrepen)

- 1 G. Declercq & O. Vanneste, Het Arrondissement Ieper, 1958, 207 blz.*
- 2 O. Vanneste & P. Hovart, De Belgische Zeevisserij, 1959, 358 blz.*
- 3 O. Vanneste & P. Hovart, La pêche Maritime Belge, 1959, 358 pp.*
- 4 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Brugge, 1961, 463 blz.*
- 5 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Oostende, 1962, 444 blz., 297 fr.
- 6 O. Vanneste & J. Theys, Menen, 1962, 256 blz.*
- 7 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Roeselare, 1963, 336 blz.*
- 8 J. Theys o.l.v. O. Vanneste, Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk, 1964, 144 blz., 184 fr.
- 9 J. Theys s.l.d. O. Vanneste, Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France, 1964, 144 pp., 184 fr.
- 10 O. Vanneste & J. Theys, Veurne, 1964, 189 blz.*
- 11 M. Zwaenepoel & N. Vanhove, De landbouw in West-Vlaanderen, 1965, 352 blz.*
- 12 O. Vanneste, Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek, 1967, 376 blz., 297 fr.
- 13 O. Vanneste & J. Theys, Het Arrondissement Tielt, 1968, 410 blz., 297 fr.
- 14 J. Theys, Een analyse van de Westvlaamse grensarbeid in Noord-Frankrijk, 1969, 248 blz., 297 fr.

- 15 M. Zwaenepoel, Vrije Tijd, 1969, 332 blz.*
- 16 N. Vanhove, Het vakantiepatroon en de toeristische bestedingen van de Belgische bevolking, 1969, 264 blz., 297 fr.
- 17 N. Vanhove, Structure des vacances et dépenses touristiques de la population belge, 1969, 264 pp., 297 fr.
- 18 J.M.I. Demeyere, Demografische facetstudies, 1969, 144 blz., 184 fr.
- 19 R. Branson, J. Theys, H. Van Reybrouck, o.l.v. N. Vanhove, Tertiaire sektor en verzorgende centra van West-Vlaanderen, 1971, 356 blz., 350 fr.
- 20 J. Hemschoote, Luchtverontreiniging in West-Vlaanderen, 1972, 209 blz., 290 fr.
- 21 N. Vanhove, Het Belgisch Kusttoerisme - Vandaag en Morgen, 1973, 520 blz., 509 fr.*
- 22 L. Schepens, Van Vlaskutser tot Franschman, 1973, 294 blz., 403 fr.
- 23 De Westvlaamse gemeenten in de Volkstelling 1970, 1974, 128 blz., 216 fr.
- 24 Symarindus. De energiefunctie van de Belgische Kust en de maritieme industrialisering, 1977, 448 blz., 682 fr.
- 25 P. van Outryve d'Ydewalle, Verzamelde toespraken, 1980, 816 blz., 910 fr.
- 26 West-Vlaanderen in kaart, 1981, 220 blz., 445 fr.
- 27 E. Omev, De Zeevisserij, 1981, 256 blz., 500 fr.
- 28 Land- en tuinbouw in West-Vlaanderen 1982, 400 blz., 774 fr.
- 29 E. Omev, Kwalitatieve discrepanties in de arbeidsallokatie, 1985, 424 blz., 819 fr.
- 30 O. Vanneste, Verzamelde toespraken, 1980-1989, 1990, 520 blz., 1.060 fr.
- 31 N. Vanhove, J. Theys, West-Vlaanderen 2000 - Een strategie voor economische ontwikkeling, 1990, 468 blz., 1.020 fr.

Reeks facetten van West-Vlaanderen (BTW en port inbegrepen)

- 1 R. Simoen & O. Vanneste, De uitbouw van de haven van Zeebrugge, 1972, 48 blz.*
- 2 C. Vermeersch, Het rekreatief buitenverblijf, 1973, 100 blz., 124 fr.
- 3 S. Beernaert, De waterverontreiniging in het IJzerbekken, 1973, 124 blz., 158 fr.
- 4 Distributiebedrijven en handelscentra in West-Vlaanderen, 1974, 68 blz., 92 fr.
- 5 S. Beernaert, De waterverontreiniging van de binnenwaters van Midden- en Oostkust, 1974, 105 blz., 151 fr.
- 6 N. Vanhove, Vakantiespreiding, 1975, 56 blz., 103 fr.
- 7 S. Beernaert, De waterverontreiniging in het hydrografisch bekken van de Leie en de Schelde, 1975, 88 blz., 151 fr.
- 8 De Haven van Brugge-Zeebrugge na de chunnel, 1975, 80 blz., 151 fr.
- 9 P. Boerjan, De toeristische statistiek in België, 1976, 84 blz., 151 fr.
- 10 S. Beernaert e.a., Waterbeleid in West-Vlaanderen, 1976, 64 blz., 124 fr.
- 11 J. Theys, Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen, 1977, 104 blz., 177 fr.
- 12 S. Beernaert, De algemene waterbevoorrading van West-Vlaanderen, 1978, 40 blz., 82 fr.
- 13 Prognose van de bevolking en actieve bevolking in West-Vlaanderen, 1978, 48 blz., 105 fr.

- 14 P. Boerjan, De ontwikkeling van het vakantiegedrag van de Belgische bevolking, 1978, 124 blz., 255 fr.
- 15 Prognose van het aantal gezinnen en raming van de huisvestingsbehoeften in West-Vlaanderen, 1979, 60 blz., 129 fr.
- 16 Terreinbehoeften voor Tewerkstelling, Toerisme en Rekreatie in West-Vlaanderen, 1979, 80 blz., 166 fr.
- 17 Milieuzorg in West-Vlaanderen, 1979, 76 blz., 159 fr.
- 18 Infrastrukturele behoeften, 1979, 80 blz., 166 fr.
- 19 Strukturaalanalyse van de textielnijverheid in West-Vlaanderen, 1980, 140 blz., 285 fr.
- 20 Zeebrugge en de maritimisering van zijn achterland, 1981, 120 blz., 248 fr.
- 21 Strukturaalanalyse van de metaalnijverheid in West-Vlaanderen, 1982, 156 blz., 314 fr.
- 22 Strukturaalanalyse van de voedingsnijverheid in West-Vlaanderen, 1983, 120 blz., 248 fr.
- 23 Onderzoek naar de mogelijkheden tot inbreiding in vijf Westvlaamse gemeenten, 1983, 104 blz., 211 fr.
- 24 Vakantie van de Belgen in 1982, 1984, 192 blz., 381 fr.
- 25 Financiële analyse van de Westvlaamse industriële ondernemingen, 1984, 56 blz., 124 fr.
- 26 Studie ter voorbereiding van een geïntegreerde actie voor de Westhoek, 1986, 116 blz., 280 fr.
- 27 Marktstrategie voor de Britse toeristische markt, 1986, 176 blz., 600 fr.
- 28 Huisvestingsbehoeften in West-Vlaanderen, 1985-95, 1987, 76 blz., 175 fr.
- 29 Het kanaal Zeebrugge-Merendree, Sociaal-economische verantwoording en milieueffectenrapportering, 1987, 112 blz., 250 fr.
- 30 Masterplan ter renovatie van de haven van Oostende, 1988, 36 blz., 95 fr.
- 31 Een vernieuwd toeristisch aanbodbeleid voor West-Vlaanderen, 1988, 32 blz., 85 fr.
- 32 Ready for the tunnel, 1988, 36 blz., 154 fr.
- 33 Hoevertoerisme in de Westhoek, 1989, 88 blz., 226 fr.
- 34 Telecommunicatie morgen - Telematicadiensten en ISDN-netwerk, 1990, 28 blz., 95 fr.
- 35 Strategisch marketingplan voor het toerisme te Knokke-Heist, een toeristisch beleidsactieplan, 1991, 32 blz., 95 fr.
- 36 Het vakantie- en korte-vakantiegedrag van de Belgen in de periode 1982-88, 1991, 44 blz., 136 fr.
- 37 De economische betekenis van het toerisme te Brugge, 1992, 96 blz., 260 fr.
- 38 Mogelijkheden voor het riviertoerisme in West-Vlaanderen, 1993, 72 blz., 170 fr.
- 39 Het vakantie- en korte-vakantiegedrag van de Belgen in de periode 1982-1991, 1994, 32 blz., 200 fr.
- 40 Bedrijventerreinen in West-Vlaanderen, 1994, 52 blz., 550 fr.

* Uitgeput

DESIMPEL

méér dan 100 jaar ondernemingszin !

 DESIMPEL

thuis in gebakken klei

RC
SYSTEMS

know - how in aluminium

mb

mainil, de bie & partners

reclame,- advies- en creatiebureau

GALERIJ DESKO

kunstgalerij kortemark

bedrijvencomplex roeselare

REMI CLAEYS ALUMINIUM

lichtervelde

**DE
VOSSENBERG**

hotel & business center hooglede

Hostellerie Abdijhoeve

oudenburg

ZEEBRUGGE

EEN NIEUWE HAVEN VOOR EUROPA

HAVENBESTUUR BRUGGE-ZEEBRUGGE
Louis Coiseaukaai 2 8000 Brugge

Telefoon 050-44 42 11 / Fax 050-44 42 24 / Telex 81.201